This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, January 28, 2003

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Alp(LK) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (2759) 2003 JANUARY-SAUSIS 28 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Lietuvybės išlaikymas Lietuvoje

Yra klausimų, prie kurių grįžti nesinori. Jie per dažni, kai kam gal net per daug įkyrūs, stačiai erzinantys, aprimstantį gyvenimą drumsčiantys.

VIENAS tų klausimų vis dar lyg ir neišspręstas, nes nesprendžiamas – tai tautinio auklėjimo klausimas nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje. Vyresnio amžiaus žmonėms, dar gerai atsimenantiems tarpukario nepriklausomybę, tas klausimas kartais jau net nebe klausimu atrodo, nes koks gi čia gali būti klausimas laisvame savo krašte dėl tautinio auklėjimo, kaip nėra klausimo dėl religinio, dorovinio auklėjimo. Rodos, visais laikais ir visur tie dalykai buvo svarbūs norint augančiam žmogui teikti visa, kas vestų į pilnutinio žmogaus pavidalą ir žmogišką jauseną. Ar panašiai galvoja ilgametėje sovietų okupacijoje augęs žmogus, tenka jau labai abejoti, nes, kaip tenka patirti, daugelio jų mąstysena suka vyresniems nesuprantama kryptimi, dargi rasdama pritarimą "plačiosios orientacijos" sluoksniuose, kur tautiškumo pabrėžimas, nei iš šio, nei iš to, tapatinamas su nacizmu, fašizmu ar kokia kita panašia neigiamybe. Kuriama net baimė dėl Lietuvos įvaizdžio. Tautinės valstybės samprata, nors Konstitucijoje pakankamai aiškiai apibrėžta, lieka raide, kuri ramiai ir lengvai apeinama, jei tik to reikia. Praeitą rudenį prezidentūroje įvykęs viršūnėms atstovaujančių pareigūnų pasitarimas švietimo reformos klausimais susilaukė platesnio nusistebėjimo ir kai kurių aiškaus nusivylimo, kad apie tautinį auklėjimą mokyklose niekas nė žodelio, tartum Lietuvos švietime toks auklėjimas jau vyktų, arba tai būtų ne į temą, prieštarautų kažkokiems tarptautinių santykių reikalams, su kuriais būtina skaitytis, nes pagal juos rikiuojamos visos valstybę liečiančios reformos.

SUSIRŪPINIMAS išeivijoje, kad tautinis auklėjimas Lietuvoje nebeturi valstybinio užnugario ir geriausiu atveju paliekamas privačioms iniciatyvoms, iššaukia ir naujų svarstymų, sukelia prieštaringų įžvalgų bei keistų klausimų, būtent, kodėl mes stengėmės? Organizuota pokarinė išeivija vienu svarbiausiu savo uždavinių laikė ir tebelaiko vadinamąjį lietuvybės išlaikymą. Dėl šitų pastangų sudėta daug aukų, parodyta gausybė kilnumo bei idealizmo pavyzdžių, išgyventa begalės pasiaukojimo valandų. Ir neteko girdėti, kad dėl viso šitokio gyvenimo būdo, dėl tokių mūsų išeiviškos bendruomenės užmojų bei tikslų būtų kas (išskyrus sovietinės okupacijos tarniukus) prieštaravęs, skelbęs kritikos, įskaitant ir dabartinėje laisvoje Lietuvoje gyvenančius, veikiančius ir kraštui vadovaujančius. Taigi jei dėl lietuvybės išlaikymo (tautinio auklėjimo) niekur nesigirdi prieštaringų pareiškimų, tautinę laikyseną kritikuojančių balsų, jei ką tuo reikalu daro išeivija niekas nieko blogo nesako, vadinasi – pritarimas platus, turbūt visuotinis. Todėl ir kyla klausimas, kodėl gi pačioje laisvoje Lietuvoje tas tautinio auklėjimo klausimas vis stumiamas į šalį, vis dangstomas kitais vardais. Gal kas aiškintų, kad lietuvybės išlaikymas Lietuvoje vykstąs savaime, kad jokių nutautėjimo pavojų tenai nesą, kad lyginti Lietuvą ir išeiviją ta prasme visiškai nederėtų. Staigiu požiūriu į tai žvelgiant, gal panašiai ir atrodytų. Deja, sudėtingus ir painius tautinio auklėjimo klausimus giliau panagrinėjus, savaimingumo teorija blankstа, o patirtis rodo, kad jaunimo auklėjimas be sistemos neduoda laukiamų rezultatų. Atvirkščiai – dažnais atvejais išeinant į pasaulį prarandama ir tai, kas šeimose įsigyjama. O tame pasaulyje šiandien daugiau ieškojimų negu suradimų, daugiau bandymų perstatinėti vertybes negu jose ieškoti tiesos ir paskirties. Kai kurie ieškotojai pažangos ir tarptautinio bendravimo šūkiais prisidengdami užsispyrę bruka nevykusius pakaitalus – tautiškumą paverčia pilietiškumu, religiją tapatina su etika, natūralią tėvo-motinos šeimą lygina su socialinės rūpybos centrais ir t.t. Taip susimaišo netikri pinigai su tikraisiais, ir dažnai jau nebežinome, ką už kokius pirksime? Gal jau net nebežinia, kas geriau – Lietuva be lietuvių ar lietuviai be Lietuvos?.. **Č.S.**

Š.m. sausio 10 d. Toronte įvykusio koncerto "A Glimpse at Lithuania" rengėjų "New Music Concerts" vadovas fleitistas Robert Aitken (kairėje), kompozitoriai iš Lietuvos – Raminta Šerkšnytė ir Osvaldas Balakauskas. Žemiau: koncerte, įvykusiame St. George-the-Martyr šventovėje Toronte, dalyvavo ir kompozitorės Ramintos Šerkšnytės tėveliai. Iš kairės jos mama, kompoz. Osvaldas Balakauskas. Raminta Šerkšnytė ir Gediminas Šerkšnys, dabartinis Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Niujorke

Nuotr. I. Ross

Lietuvos ateities rūpesčiai

DR. JONAS KUNCA

Prezidento rinkimai baigėsi netikėtu R. Pakso laimėjimu. Apklausų duomenys ir pranašystės šį kartą apsiriko. Ar dėl to reikia džiaugtis, ar liūdėti? Tai klausimas, į kurį galės atsakyti tik naujasis tautos vadovas savo darbais. Mums svarbiau, kiek tie rezultatai atneš naudos ar žalos Lietuvai. Juk ji mums rūpi daug daugiau, negu politinės partijos ar asmenybės.

Pagal Lietuvos konstituciją, prezidentas vadovauja užsienio politikai ir šalies karinėm jėgom. Šalį valdo vyriausybė ir seimas. Prezidentas gali tik šiek tiek paveikti tų institucijų darbą, glaudžiai bendradarbiaudamas su jom.

Karinių jėgų organizavimu ir paruošimu labai gerai rūpinasi jų vadas gen. Kronkaitis. Taigi šiuo reikalu R. Paksas rūpesčių bene neturės.

Užsienio politika pareikalaus iš naujo prezidento didelio apdairumo, takto ir tarptautinės padėties supratimo. Jis atstovaus Lietuvai priiminėdamas užsienio atstovus, aukštus pareigūnus ir kitų valstybių vadus. Čia kaip tik jis galės parodyti savo kompetentingumą ar jo stoką. Diplomatui ir politikui labai naudinga pagalvoti prieš atidarant burną, kaip pataria istorijoj pasižymėję valstybės vyrai. Naują mūsų prezidentą stebės užsienio atstovai ir spaudos darbuotojai, kurie ieško sensacijų. Taigi santūrumas ir kartu geras elgesys prisidės prie sėkmės.

Užsienio politika šiandien yra gana paini. JAV ne tik kalba apie karus, bet ir ruošiasi ne juokais užpulti Iraką neturėdamos įrodymų, kad ta šalis turi masinio naikinimo ginklų. JAV laikome Lietuvos užtarėja ir draugiška šalimi, demokratijos modeliu. Nenuostabu, kad yra pagunda ją paremti ir šitoj abejotinoj akcijoj. Amerika yra stuburkaulis NATO, į kurį norime įstoti. Iš kitos pusės ES, ypač jos širdis Vokietija su Prancūzija, yra prieš karą su Iraku be Saugumo tarybos pritarimo. O Lietuva pasirengusi įstoti irgi į ES. Mūsų valstybės politikos vedėjai čia susiduria su problema: kurią pusę mums naudingiau remti? Tokiu atveju naudinga pagalvoti, ar Lietuvai būtina palaikyti vieną ar antrą pusę? Iki šiol negirdėta, kad Briuselis, ar Vašingtonas to būtinai reikalautų. Jei taip, tai ar ne geriau susilaikyti nuo pareiškimų šiuo reikalu? Čia prezidentui, pasitarus su užsienio reikalų ministeriu ir vyriausybe, vertėtų būti labai atsargiam ir subtiliam. Kartais tyla yra aukso byla, kaip sakydavo mūsų senoliai.

Ko trūksta Lietuvai ir kur reiktų iniciatyvos? Tai tvarkos įvedime administracijoje ir švietimo sistemos patobulinimo. Tai iš tiesų yra vyriausybės rūpestis. Betgi prezidentas gali teigiamai paveikti tų problemų sprendimą, jei išgalės glaudžiai bendradarbiauti su vyriausybe ir seimu. Sėkmingai susidorosim su sovietine mąstysena ir elgesiu, jei išauklėsime naują ir patriotišką kartą. Tik taip sukursim naują Lietuvą ir žymiai greičiau pakelsim gyvenimo lygį, kurio gyventojai seniai laukia. Laimėsim ir galutinę kovą su korupcija. Ir nusikalstamumas sumažės.

Visi matom, jog mūsų tauta mažėja. Ką tai reiškia, yra aišku – jos mirtį. Tai visų tautiečių rūpestis. Tik padvigubinus gimimų skaičių išspręstum šią problemą. Bet kaip to pasiekti? Turbūt teks imtis visos eilės priemonių. Ekonominės gerovės pakėlimas, daugiavaikių šeimų rėmimas, ir auklėjimo bei švietimo reforma prisidėtų prie mūsų etnografinės problemos išsprendimo. Tą akciją reikia kuo greičiau pradėti, aišku, gerai ją suplanavus.

Naujas prezidentas ir čia galės pasireikšti. Priešrinkiminiai komentarai bus pamiršti ir tautos vadovas galės ramiai dirbti. Reikia palinkėti, kad tas darbas jam sektųsi, kad jis būtų produktyvus ir prisidėtų prie mūsų šalies materialinio ir ypač dvasinio pakilimo.

KANADOS ĮVYKIAI

Stratfordo festivalis - 2003 m.

Stratford, Ontario, miestelio keturiuose teatruose kasmetinis, šiemet jau 51-mą kartą, Stratfordo, arba populiariai dar vadinamas Šekspyro, festivalis žada parodyti penkis Šekspyro veikalus, vienuolika kitų autorių kūrinių ir įvairių kitokių kultūrinių renginių. Šio sezono bilietų kainos įvairuoja tarp $105.40 ir $41.40, bet daugeliu atvejų studentai ir pensininkai gali gauti nemažus papiginimus. Smulkesnė informacija teikiama specialioje festivalio knygelėje, kurią galima gauti skambinant nemokamu numeriu 1-800-567-1600 arba per internetą *www.stratfordfestival.ca*

Didžiausiame ir puošniausiame "Festivalio" teatre gegužės 5 d. prasidės Šekspyro (W. Shakespeare) pjesė *The Taming of the Shrew*, kuri tęsis (ne kasdien) iki lapkričio 1 d. Antrasis Šekspyro veikalas *Pericles* bus statomas nuo gegužės 24 d. iki spalio 31 d., o trečiasis pasirodys jau rudeniop – *Love's Labour's Lost* nuo rugpjūčio 8 d. iki lapkričio 2 d. Ketvirtasis šio teatro pastatymas – tai Richard Rogers (muzika) ir Oscar Hammerstein II (žodžiai) operetė *The King and I*, pagal Margaret London romaną *Anna and the King of Siam*. Ji bus statoma nuo balandžio 28 d. iki lapkričio 9 d.

Pernai atnaujintame "Avon" teatre šį sezoną bus statomi trys veikalai. Nuo balandžio 10 d. iki lapkričio 1 d. bus rodoma Alan Jay Lerner (žodžiai) ir Frederick Loewe (muzika) operetė *Gigi*, pagal to paties vardo Colette romaną. Ją režisuos pats festivalio meno direktorius Richard Monette. Nuo gegužės 15 d. iki lapkričio 2 d. tęsis Rick Whelan drama *The Hunchback of Notre Dame*, pagal Victor Hugo to paties vardo romaną. Nuo birželio 14 d. iki lapkričio 1 d. statoma Noel Coward komedija *Present Laughter*, kurią režisuos ir pagrindinį vaidmenį atliks Brian Bedford.

"Tom Patterson" teatre vėl matysime du Šekspyro veikalus. Nuo gegužės 19 d. iki rugsėjo 27 d. bus vaidinama jo drama *Anthony and Cleopatra*; nuo liepos 29 d. iki rugsėjo 28 d. tęsis kitas jo veikalas *Troilus and Cressida*. Trijų kitų autorių kūrinių tarpe matysime Jean-Paul Sartre veikalą *No Exit*, kurį vertė ir scenai pritaikė Paul Bowles (nuo birželio 13 d. iki rugpjūčio 29 d.), Aristophanes (Dudley Fitts vertimas iš graikų k.) *The Birds* (gegužės 27 d. – rugsėjo 27 d.) ir kanadietės Anne Chislett dramą *Quiet in the Land*, už kurią autorė buvo apdovanota 1983 m. gen. gubernatoriaus premija (nuo rugpjūčio 14 d. iki rugsėjo 26 d.).

Naujausiame ir mažiausiame "Studio" teatre bus statomi keturi veikalai. Aeschylus (Ted Hughes vertimas) drama *Aga-*

(Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Baltijos tarybos susitikimas

Sausio 15 d. Estijos Kalvi miestelyje įvyko Baltijos ministerių tarybos (BMT) susitikimas, praneša ELTA/LGTIC. Jame nuspręsta pertvarklyti šios tarybos veiklą, atsisakyti mažesnę reikšmę turinčių projektų, visą dėmesį perkeliant į kelias strategines kryptis. Bus išskiriami strateginių klausimų, Baltijos bendradrabiavimo ir specifinių klausimų lygmenys, kuriuose atitinkamai tarsis ministeriai pirmininkai, užsienio reikalų ministeriai ir vyresniųjų pareigūnų komitetai.

Susitikime taip pat buvo aptarti ruošiami referendumai dėl stojimo į Europos sąjungą, įsijungimas į ŠAS (NATO), Baltijos valstybių transporto klausimai. Taip pat kalbėta apie būtinybę įgyvendinti Baltijos energetikos strategiją siekiant prisijungti prie vieningos Europos energetikos rinkos, bei apie bendrą krizių valdymą. Reformos būtų vykdomos Lietuvos pirmininkavimo BMT metu.

Patvirtinta sutartis dėl korupcijos

Kaip praneša ELTA/LGTIC, Lietuvai pernai lapkričio 12 d. patvirtinus Civilinės teisės sutartį dėl korupcijos, sausio 17 d. atitinkami raštai buvo įteikti ET generaliniam sekretoriui Walter Schwimmer Strasburge. Sutartis buvo sudaryta 1999 m. Strasburge, o Lietuva ją pasirašė 2002 m. Ją yra pasirašiusios 23 valstybės, patvirtino – 10. Sutartis įsigalios, kai ją patvirtins mažiausiai 14 valstybių.

Sutartis įpareigoja prie jos prisijungusias valstybes savo teisėje numatyti veiksmingas priemones, kurios leistų asmenims, patyrusiems žalą dėl korupcinių veiksmų, apginti savo teises ir interestus. Joje apibrėžti klausimai, susiję su žalos atlyginimu, darbuotojų apsauga ir tarptautiniu bendradarbiavimu korupcijos kontrolės srityje.

ŠAS patarimai

Sausio 21 d. ŠAS būstinėje Briuselyje užbaigta pirmoji dalis karinių pasitarimų dėl tolesnių Lietuvos kariuomenės ir gynybos reformų, rašo ELTA/LGTIC. ŠAS atstovai KAM sekretoriaus Povilo Malakausko vadovaujamai delegacijai įteikė siūlymus dėl pertvarkos karinėje bei gynybos srityje. Nustatyta, jog reformų tvarkaraštis turi būti parengtas iki vasario pabaigos.

Lietuva raginama toliau kurti modernias, gerai ginkluotas, greitai perdislokuojamas ir pakeičiamas pajėgas. Taip pat reikėtų sumažinti esamų ginkluotųjų pajėgų, ypač teritorinių, struktūras. Lietuvai pasiūlyta iki 2004-jų pabaigos turėti galutinai parengtą batalioną su būtina aprūpinimo žinyba ir valstybės išlaikomą tarptautiniuose veiksmuose už jos ribų. Priėmimo į ŠAS metu Lietuva turėtų parengti karininkus darbui įvairaus lygio tarptautiniuose ir kariniuose štabuose. Patarta, kad teisinėje srityje neturėtų būti apribojimų dalyvauti kolektyvinės gynybos ir atsako į krizes veiksmuose. Lietuva ir ateityje turėtų laikytis įsipareigojimo gynybos išlaidoms skirti 2% bendrojo vidaus produkto.

Pranešė apie ruošą

Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius pristatė Lietuvos derybų su Europos sąjunga rezultatus tarptautinei žurnalistų grupei, sausio 22 d. viešinčiai Vilniuje. Kaip rašo ELTA/LGTIC, jis aiškino, kaip Lietuva rengiasi tapti aktyvia ES nare. Žurnalistų iš 12 žiniasklaidos priemonių vizitas yra bendras Lietuvos ir Europos žurnalistikos centrų projektas

P. Auštrevičius žurnalistus informavo apie Lietuvai ypač aktualius žemės ūkio, energetikos, regioninės ir įvairių žinybų plėtros bei kitus klausimus. Jo teigimu, šiuo metu Lietuvos darbotvarkė intensyvi – rengiama Stojimo sutartis, kurioje atsispindės visos Lietuvos stojimo į ES sąlygos, suderėti rezultatai.

Stojimo dokumentus sudaro Stojimo į ES sutartis bei ją lydintys dokumentai, Baigiamasis aktas, šalių pareiškimai, priedai ir protokolai. Dokumentuose nustatytos visos valstybių kandidačių narystės sąlygos, prisiimti įsipareigojimai, išsiderėti pereinamieji laikotarpiai, ES sutarčių pataisos ir t.t. Visi stojimo dokumentai sudarys apie 6000 puslapių. Dokumentai rengiami 21 kalba.

Priimta pataisa dėl liberalizavimo

Lietuvos seimas sausio 23 d. priėmė Konstitucijos pataisą, liberalizuojančią žemės rinką Lietuvoje, praneša LGTIC. Už pataisą balsavo 116, prieš – 4, susilaikė 4 parlamentarai. Konstitucijos 47-ojo straipsnio pataisa užsienio juridiniams ir fiziniams asmenis suteikia teisę įsigyti Lietuvoje žemės ūkio paskirties žemę. Konstitucijos pataisa įsigalios po mėnesio, tačiau užsieniečiai galės įsigyti dirbamą žemę Lietuvoje tik praėjus 7 metams nuo Lietuvos narystės Europos sąjungoje pradžios. Iki šiol galiojanti Konstitucijos nuostata užsienio subjektams suteikė teisę įsigyti nuosavybėn tik ne žemės ūkio paskirties žemę, reikalingą jų veiklai Lietuvoje plėtoti. Liberalizuoti žemės rinką Lietuva įsipareigojo derybose su Europos sąjunga.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje

Lietuvybės išlaikymas Lietuvoje
Kas geriau – Lietuva be lietuvių ar lietuviai be Lietuvos?

Lietuvos ateities rūpesčiai
Galės atsakyti tik naujasis tautos vadovas savo darbais

Politinės partijos ir balsavimai
Jo partijai galėtų priklausyti ir musulmonai...

Po prezidento rinkimų
Kiekvienas suklydimas gali būti gera plyta vienybės pamatams

Dengiami policijos nusikaltimai
Kraują pakeitusi medicinos sesuo savo noru išėjo iš darbo

Mokslininkai apie lietuvius
Išdavikai savo žiaurumu niekuo nesiskyrė nuo okupantų

Numatomos dvikovos aidas
Daužti langą nebuvo sveiko proto praradimas

Šiaulių universitetas susidomėjo Kanada
Šiuo metu rengiame įvairius susiėjimus, pažintines paskaitas

Mažoji krikščionybės enciklopedija
Ar kas tiki Kristų esant, ir ar jis tiki į Kristų

Kaip gimė Karių teatras
Plk. Vl. Braziulevičius atrasdavo laiko ir Karių teatro veiklai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, reg lar mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, N . US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Bc 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

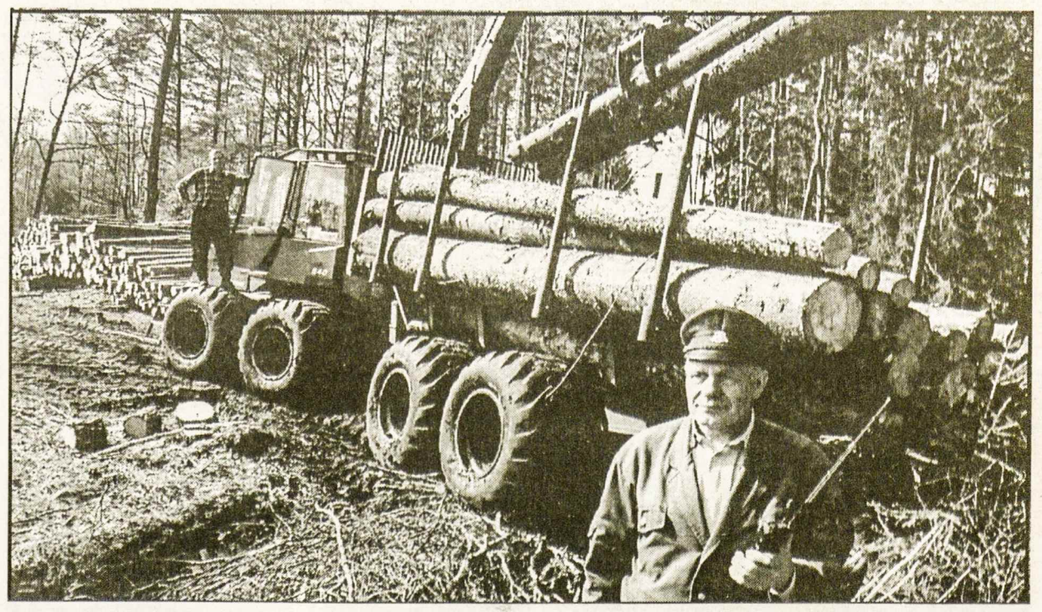

Šakių urėdija naudoja šiuolaikinę techniką planiniam miško kirtimui prie Sudargo Ntr. J. V. Tamušausko

Po prezidento rinkimų

Kuo prezidentas Valdas Adamkus dar gali būti reikalingas Lietuvai?

HENRIKAS PAULAUSKAS

Po mūšio nei kardais, nei šakėmis nebemojuojama. Po rinkimų galima kiek nori šaukti ir ginčytis, bet nuėjusio traukinio nebepavysi. Patinka mums ar ne, bet naujuoju Lietuvos prezidentu tapo Rolandas Paksas. Ir esmė ne ta, kad vienas skraidė malūnsparniu ir ruošė koncertus, o kitas ramiai dirbo savo darbą. Bet jau būnant prezidentu, nelabai sutiktume, kad jis dalyvautų koncertų ar cirkų programose. Lietuva – ne Amerika, ji daug santūresnė, lėtesnio mąstymo. Ir lietuvaičiai balsavo ne už Paksą, bet prieš Adamkaus padėjėjus, jo beveidį rinkiminį štabą. Vienas iš Adamkaus patarėjų D. Kuolys rodė tokią aroganciją, tokį pasipūtusį intelektualą per televiziją, kad žmones erzino ir stumte atstūmė – šalyje, kur dėl ekonominio skurdo tik labai retas kaimuose gali užsiprenumeruoti dienraštį. Yra daug politinio mažaraštingumo – tiek prezidentas, tiek vyriausybė ar seimas yra vadinami bendru vardu – valdžia. Kada ekonomika negerėja, o socialiniai skirtumai auga, kai jau net 60% gyventojų yra žemiau skurdo ribos, kai per penkerius metus tau pensiją padidina vos 5 litais, – gerų žodžių valdžiai nesitikėk.

Bet viskas jau įvyko. Klausimas, ar iš netolimos praeities semsimės išminties? Niekam ne paslaptis, kad Rolando Pakso partija silpna, kad jo rinkimų štabe, vadinasi ir būsimų prezidentūros patarėjų ir darbuotojų gretose, nėra veiklių ir žinomų asmenybių, prityrusių politikos žinovų. Pirmieji R. Pakso pareiškimai žiniasklaidai, jo susitikimai su premjeru A. Brazausku tai patvirtina.

Prezidentai ateina ir išeina, bet ką daryti Lietuvai, kad ji greičiau liptų iš skurdo ir daugybės neišspręstų problemų duobės?

Reikia siūlyti ir reikalauti, kad R. Paksas į Lietuvos užsienio reikalų ministerio vietą nedelsdamas pakviestų Valdą Adamkų. Tuo būtų išsaugotas užsienio politikos tęstinumas, nutiltų įsiaudrinę priešiškų pusių ginčai pačioje Lietuvoje. Reikia išnaudoti didžiulę V. Adamkaus politinę patirtį, jo turimus asmeninius kontaktus su žymiausiais Vakarų Europos ir JAV valstybiniais veikėjais. Mes matome, kokie sėkmingi buvo V. Adamkaus darbai kelyje į NATO ir Europos ekonominę bendriją. Tegul šiuos darbus jis ir toliau sėkmingai tęsia užsienio reikalų ministerio pareigybėje. Juk pats V. Adamkus tuoj po rinkimų viešai pareiškė, kad jis nori ir gali dirbti Lietuvos labui. Ne pareigos ir vieta vainikuoja veiklos sėkmę, jeigu skaitome, kad kiekvienas darbas yra garbingas.

Jeigu R. Paksas tikrai nori Lietuvai bei jos žmonėm gerovės ir vienybės, turi pasinaudoti V. Adamkaus darbų pripažinimu ir jo asmenybės ne vien įvertinimu, bet ir esamos užsienio politikos sėkminga tąsa.

Mes turime tiek Lietuvoje, tiek užsienyje palaikyti ir skatinti šią idėją, rašyti laiškus, siųsti telegramas, diskutuoti spaudoje ir per TV, kad prezidentas V. Adamkus nebūtų beviltiškai atribotas nuo valstybinės veiklos. Pagaliau protingam žmogui nebūtų per menkas ir Lietuvos pasiuntinio JAV pareigybė. Svarbiausia išlaikyti užsienio politikos tęstinumą, didinti pasitikėjimą ir ugdyti politinį mąstymą kiekvieno piliečio, kiekvienos šeimos galvose. Tada gal ir "atsikvošėsim", kap sakė dr. Jonas Basanavičius. Kiekviena klaida gali būti nelaimė, kai iš jos nepasimokoma, bet antra vertus kiekvienas suklydimas gali būti gera plyta vienybės pamatams.

Red. pastaba. Prezidentas Valdas Adamkus yra pareiškęs, kad ir toliau pasilieka Lietuvoje darbuotis jos gerovei. Praktinės galimybės yra įvairios. Jas padiktuos pats gyvenimas. Viena tokių galimybių – patarėjo pareigybė prezidentūroje, kur jo balsas turėtų būti svarus.

RELIGINIAME GYVENIME

Arkivyskupas S. Tamkevičius praeitų metų gruodžio 16 d. Kaune prie prel. Stasio Jokūbauskio kapo pašventino atminimo lentą, primenančią, kad velionis Antrojo pasaulinio karo metu iš Vilijampolės žydų geto išgelbėjo 22 vaikus. Po apeigų dalyviai buvo pakviesti į Kauno arkivyskupijos muziejų, kur vyko prel. St. Jokūbauskiui pagerbti skirtas vakaras. Dalyvavo gausus būrys klierikų bei dvasininkų, tiesioginis tų įvykių dalyvis J. Beilesas, ministeris pirm. A. Brazauskas, Kauno miesto meras G.A. Ašmys, nemažai žydų. Arkivyskupas savo kalboje labai aukštai įvertino prel. St. Jokūbauskio ir J. Beileso žygdarbį. Seminarijos prof. mons. Pr. Tamulevičius prisiminė susitikimus su prel St. Jokūbauskiu, perskaitytas JAV gyvenančio prelato sūnėno laiškas, susilaukta daug sveikinimų žodžiu bei raštu. Giedotos giesmės jidiš ir hebrajų kalbomis. J. Beilesas jautriai prisiminė buvusius įvykius. Už velionį prelatą pasimelsta arkikatedroje bazilikoje.

JAV Šv. Pranciškaus Ksavero universitete 2002 m. gruodžio 5 d. arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui buvo įteiktas Šventojo Pranciškaus Ksavero medalis už didvyriškumą ginant Lietuvos Katalikų Bendriją sovietų okupacijos metu, už nuopelnus leidžiant *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką*. Apdovanotasis dėkodamas pabrėžė, kad jį stiprinęs iš tėvų paveldėtas ir sovietinės mokyklos nesugriautas tikėjimas į Kristų.

Prel. Kazimiero Dulksnio, Panevėžio vyskupijos valdytojo, pirmosios mirties metinės buvo paminėtos gruodžio 10 d. Mišioms vadovavo vysk. J. Kauneckas, pamokslą pasakė vysk. J. Preikšas. Prisiminta, kad meldžiamasi už Sibiro tremtinį, kuriam tiesa buvusi svarbesnė už patogią vietą. Po Mišių prie prelato kapo pašventinta antkapinė lenta ir pasimelsta.

Pal. Jurgio Matulaičio kunigų seminarijoje Marijampolėje praeitų metų gruodžio 9 d. buvo švenčiami Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo atlaidai. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Gardino vysk. Ant. Dziemianko. Mišias koncelebravo Vilkaviškio vysk. R. Norvila, vysk. J. Žemaitis, MIC, mons. V. Bartuška, kun. Marek Kozera, kiti seminarijos kunigai. Perduotas Gardino vyskupo Aleksandro Kaškievičiaus sveikinimas, kuriame pasidžiaugta užsimezgusia draugyste, prisiminė laikus, kai Gudijoje dėl sovietų režimo nebuvę jokios seminarijos, ir ne vienas dabar besidarbuojantis kunigas savo pašaukimui pasiruošė Kauno kunigų seminarijoje.

Vilkaviškio vyskupijos kunigų simpoziume praeitų metų gruodžio 10 d. vysk. R. Norvila priminė, kad atgauta laisvė pati savaime jokių vertybių nesukuria; laisvė yra ateizmo plitimui, laisvė – ir pozityviam, kūrybingam darbui. Pasak vyskupo, Vakarų Europa tebestovinti ant krikščioniškų pamatų – yra saugoma pagarba žmogui ir jo teisėms. Būtų neteisinga manyti, kad visas blogis ateina iš Vakarų. Vyskupas ragino kunigus ieškoti minčių neseniai išleistoje Dvasininkijos kongregacijos instrukcijoje *Kunigas, parapijos bendruomenės ganytojas ir vadovas*. Pabrėžė ir programos *Atgaivink* reikšmę.

Katalikų bendruomenė "Gyvieji akmenys" 2002 m. gruodžio 8 d. Kaune surengė atsinaujinimo dieną *Vardan Kristaus tiesos*. Renginys buvo skirtas šv. Dominykui ir jo paskleistam dvasingumui atskleisti. Kun. Kęstutis Kėvalas kalbėjo apie rožinio maldos bibliškumą, apžvelgė jo kilmės istoriją. Kun. Reno Marija Desplanques, FJ, dominikoniškąjį dvasingumą apibūdino kaip "draugystę" su Jėzumi, su broliais, su žmonėmis stengiantis skelbti Gerąją Naujieną. Po pašnekesių dalyviai iškeltomis mintimis pasidalino pasiskirstę į būrelius. Dalyviai taipgi susipažino su neseniai Lietuvoje pradėtu rengti evangelizacijos ALFA kursu. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Kauno arkivyskupijos gen. vikaras kun. J. Ivanauskas.

Lietuvos laisvės gynėjo A. Ramanausko-Vanago 45 – jų žūties metinių minėjimas buvo pradėtas praeitų metų lapkričio 29 d. Mišiomis Vilniaus arkikatedroje. Jas koncelebravo mons. A. Svarinskas ir vyriausiasis kariuomenės kapelionas kun. Juozas Gražulis. Tautžudystės aukų muziejuje įvyko šio žymaus partizanų vado pagerbimo apeigos. Vėliau į Vilniaus įgulos karininkų ramovėje vykusį minėjimą atsilankė prezidentas V. Adamkus, prof. V. Landsbergis, krašto apsaugos viceministeris J. Gečas, kariuomenės vadas gen. J. Kronkaitis ir kiti.

Politinės partijos ir balsavimai

ANTANAS KUČYS

Demokratinėje valstybėje tų pačių interesų gyventojams yra leidžiama burtis į partijas. Per jas piliečiai per išrinktus atstovus netiesiogiai dalyvauja valstybės valdyme. Partijų skaičius taip pat priklauso nuo piliečių, nes demokratinėje santvarkoje negalima riboti įstatymais ar dekretais jų skaičiaus, galima, žinoma, tik diskutuoti, ar reikia turėti mažoje valstybėje kelis kartus daugiau partijų, negu kurioje didelėje, kaip, pavyzdžiui, dabar yra Lietuvoje.

Sunku, žinoma, protu ir logika suvokti, dėl ko Lietuvoje atsirado toks didelis (27) partijų skaičius. Visos jos – atskilusios nuo senųjų, egzistavusių kadaise demokratinės Lietuvos laikais. Atsirado kelios naujos krikščionių demokratų, kelios naujos liberalų (tada iš valstiečių liaudininkų), berods, trys ir iš socialdemokratų partijos. Skilo taip pat į kelias partijas ir tautininkai.

Tos keturios didžiosios partijos iki šiol išsilaikė tik išeivijoje per okupacijas bei vargingus išeiviško gyvenimo metus. Jos išsaugojo ateinančioms kartoms kadaise nepriklausomoje valstybėje siektus idealus ir laisvos lietuvos viziją. Bet, deja, visa tai nugrimzdo į praeitį. Socialiniai, ekonominiai bei pasaulėžiūriniai pasikeitimai privertė keisti ir politines nuostatas. Mėginimai versti "senąjį pasaulį", kad ir prisilaikant vakarietiškos civilizacijos bendražmogiškų vertybių, sudarė keistų nuokrypų. Pavyzdžiui, jaunųjų krikščionių demokratų vadovas aiškina, kad jo partijai galėtų priklausyti ir musulmonai. Socialdemokratų vadovas viešai pareiškė, kad jis siekia seime sudaryti koaliciją su sociallieberalais. Tikras sąvokų sumaišymas kas pagaliau yra tas liberalas ir kas socialdemokratija? Tikras pasimetimas partijų ideologijose.

Dar keistesni prajovai įvyko prieš antrąjį kartą renkant prezidentą. Pradėjo juos Tėvynės sąjungos (konservatorių) kandidatu išrinktasis Andrius Kubilius. Šios didžiausios partijos kandidatas, turėdamas galimybę laimėti, prieš pat balsavimą viešai pareiškė, jog kandidatūrą atsiima, o už jį balsavusius piliečius prašė savo balsus atiduoti už Valdą Adamkų.

Šiuo konservatorių partijos veikėjo žygiu pasekė ir kiti. Ir taip visa eilė smulkesnių partijų kandidatų, savo elektorato neatsiklausę, klojo savo balsus Valdo Adamkaus naudai. Demokratiniuose kraštuose šitoks įvykis buvo nesuprantamas. Tai buvo stačiai politinių žaidimų farsas. Ir kam tada suvažiavimų nutarimai? Kam programos ir kam pagaliau reikalingos ir pačios partijos, kai viskas subyra ir sumetama į vieno kandidato krepšį? O ir piliečiai nėra tokie naivūs, kad paklustų kaip avelės savo piemens. Tai šiuo atveju parodė ir balsavimo rezultatai: antrame rinkimų rate Valdas Adamkus kur kas mažiau balsų gavo negu pirmajame. Tai reiškia, kad elektoratas balsavo priešinga kryptim negu pirmajame.

Iš ką tik praėjusių prezidento rinkimų tenka paminėti dar vieną, kad ir ne taip reikšmingą, bet politikavimo sąmyšiui būdingą epizodėlį. Rinkimų dienos rytą žiniasklaidos žurnalistai apklausinėjimu užfiksavo, kaip balsavo Algirdas Brazauskas ir Artūras Paulauskas. Smalsūs reporteriai paklausė pirmąjį, už ką jis atidavė savo balsą. Algirdas Brazauskas sovietiniu įpročiu atsakė "už geriausiąjį". Po to jis patikslino, kad už tą, kuris atvedęs Lietuvą į NATO ir į Europos sąjungą. Be to, tam kandidatui jis priskyrė ir eilę kitų nuopelnų, visiems suprantant, kad tai Valdas Adamkus.

Artūras Paulauskas kaip kirviu nukirto: "Už Valdą Adamkų". Žinoma, kad niekas negali žinoti kaip iš tikro tuodu aukščiausieji politikai balsavo, tačiau tai galėjo būti geras paskatinimas ir kitiems už ką balsuoti. Visiems yra gerai žinoma, kad Algirdas Brazauskas ir Artūras Paulauskas yra kairieji. Kai jie taip tvirtai pasisakė už Valdą Adamkų kaip savo politinį vienmintį, tai balsuojantieji piliečiai turėjo suprasti, kad Valdas Adamkus yra kairysis. Ir taip manantieji atidavė savo balsus už Ronaldą Paksą.

Bet tai galėjo būti ir rinkiminis triukas, padaręs V. Adamkui "meškos patarnavimą".

Lauktinos reformos

Iš naujai išrinkto Lietuvos prezidento Rolando Pakso reikėtų laukti visos eilės reformų

J. P. KEDYS

Kiekvienas kandidatas į prezidentus privalėjo surinkti po 20,000 parašų savo kandidatūrai paremti! Taigi Lietuva pusmetį apie kitus opius reikalus negalėjo rimčiau pasirūpinti.

Pirmas Rolando Pakso uždavinys – sumažinti V. Adamkaus išpūstą prezidentūros "dvarą"! Prezidentas turėjo 30 patarėjų, spaudos atstovę, spaudos tarybą, 40 automobilių parką ir t.t.

V. Adamkus per 5 metus padarė apie 60 kelionių po visą pasaulį. Jis važinėjo ne vienas, o su patarėjais. Prezidentas apsinakvodavo tik 5 žvaigždžių viešbučiuose, kurių kaina per naktį apie 750 JAV dolerių. Keliones po pasaulį naujasis Prezidentas turėtų per pusę sumažinti. Juk yra ir užsienio reikalų ministeris, kuris irgi dažnai važinėja.

Sekantis naujojo prezidento reikalas – patarėjų skaičiaus sumažinimas per pusę. Be to, užtenka prezidentūrai spaudos atstovės. Spaudos taryba nereikalinga.

Kas lėmė laimėjimą?

Pirmoji ir svarbiausioji priežastis – daugybė kandidatų į prezidentus. Pirmame balsavime jie pralaimėjo, antrame balsavime tie buvusieji kandidatai patarė balsuoti ne už buvusį prezidentą V. Adamkų, bet už savo pralaimėjusį bičiulį Rolandą Paksą.

Antroji priežastis – moterų balsai už orą nardantį, 46 metų, gerai atrodantį lakūną Rolandą Paksą. Pastarasis buvo liberalų partijos narys, bet nesutarė su šios partijos pirmininku ir įsteigė savo liberalų demokratų partiją, tapo jos pirmininku, ir pradėjo prezidentinius rinkimus. Dabar, rinkimus laimėjęs, privalo iš savo partijos pirmininko pareigų pasitraukti, nes konstitucija neleidžia dalyvauti partinėje veikloje, turi būti nepartinis.

Red. pastaba. Be to, žiniomis iš kitų šaltinių, Rolando Pakso laimėjimą lėmė dideli pinigai ir labai stipri priešrinkiminė propaganda, ekonominiai pažadai, įsipareigojimai tautinėms mažumoms. Lenkų ir rusų gyvenamose srityse už jį balsavo 80%.

Potvynio apsemtas kelias į didžiąją Rusnės salą. Taip pervežami lengvieji automobiliai iš Rusnės ir į ją Nuotr. J. V. Tamušausko

Vilnijos lietuvių pareiškimas

Lietuvos seimo pirmininkui dėl 1920-1939 m. Rytų Lietuvos okupacijos teisinio įvertinimo

1920 – 1939 m. Lenkijos buvo okupuota ilgaamžė istorinė Lietuvos sostinė Vilnius ir rytinės lietuvių etninės žemės. Per 19 metų Lenkijos ir vėliau Armijos Krajovos buvo prievarta nutautinta, apiplėšta, ištremta, persekiota, kalinta, sužalota, nužudyta daug lietuvių, kitų Lietuvos piliečių: ūkininkų, mokytojų, karių, policininkų, partizanų. Uždarytos lietuviškos mokyklos, skaityklos, organizacijos, laikraščiai. Iš Lenkijos buvo atsiųsta tūkstančiai kolonistų, prieš Lietuvą kariavę Lenkijos kariai neteisėtai apdovanoti Lietuvos žeme, lenkiškoms organizacijoms suteiktas nekilnojamasis turtas.

Šie skaudūs įvykiai nuolat primenami, Lenkijai Vilniaus krašto lenkams pastoviai reikalaujant įvairiausių privilegijų, Lietuvoje statant, restauruojant okupacijos ir Armijos Krajovos paminklus, prievarta nutautinant Seinų kraštą ir etninių žemių lietuvius Gudijoje.

Lenkija turėtų garbingai atlyginti Lietuvoje padarytą žalą. Reikėtų paskelbti, kad 1920-1939 m. neteisėta Vilniaus krašto okupacija ir aneksija negali turėti jokių teisinių padarinių. Dėl to reikalinga abiejų valstybių deklaracija, Vilniaus krašto okupacijos teisinis įvertinimas, nuo 1920-1939 m. okupacijos ir Armijos Krajovos nukentėjusiųjų asmenų įstatymas, Vilniaus dienos įteisinimas.

1997 m. birželio 30 d. seimo visumos posėdyje buvo priimtas protokolinis nutarimas iki 1997 m. rugsėjo 1 d. parengti Vilniaus krašto okupacijos padarinių įvertinimo ir nukentėjusių asmenų teisinio statuso įstatymo projektą. 1998 m. liepos 16 d. seimo valdyba nutarė ateityje sudaryti darbo grupę šio įstatymo projektui parengti.

Siūlome šį įstatymą nedelsiant priimti. Dar 1998 m. pradžioje seimo kanceliarijoje mūsų įregistruotas šio įstatymo projektas.

Vilnijos draugijos valdyba

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

PADĖKA

AtA
MATAS ROMEIKA
mirė 2002 m. gruodžio 27 d.

Nuoširdžiai dėkoju kunigams – Augustinui Simanavičiui, OFM, Liudui Januškai, OFM, Eugenijui Jurgučiui, OFM, už atnašautas gedulines Mišias ir D. Radtkienei už giedojimą.

Nuoširdus ačiū visiems, dalyvavusiems laidotuvėse; dėkoju už pareikštas man užuojautas, atsiųstas gėles, už aukas šv. Mišioms, Prisikėlimo parapijos statybos fondui ir šalpai vėžio bei džiovos ligomis sergantiems vaikučiams Lietuvoje.

Ypatingą padėką reiškiu kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už maldas prie karsto ir palydėjimą į šv. Jono lietuvių kapines. Aukas rinko M. Povilaitienė ir D. Keršienė. Ačiū B. Stanulienei už pietus ir ponioms už skanius pyragus.

Nuliūdusi – *žmona Birutė, dukra Marija su šeima*

AtA
ANELEI VEKTERIENEI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jos dukrai AIDAI, sūnui ir visiems artimiesiems –

Aitvariečiai

PRISIMINDAMI ILGAMETĮ ŠEIMOS DRAUGĄ

a.a. ZIGĄ ROMEIKĄ,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai BIRUTEI, dukrai MARYTEI su šeima bei visiems giminėms Lietuvoje ir kartu liūdime –

Valė Plačiakienė ir sūnus Leonardas su šeima, Dallas, TX

Rytų Lietuvos mokyklos

Lietuvos respublikos seimo ir JAV lietuvių bendruomenės komisijos rezoliucija dėl Rytų Lietuvos švietimo problemų

2002 m. lapkričio 22 d. Vilnius

Lietuvos respublikos seimo ir JAV lietuvių bendruomenės komisija, išklausiusi Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministerio Algirdo Monkevičiaus, Vilniaus apskrities viršininko pavaduotojo Arvydo Klimkevičiaus, Lietuvos respublikos tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinio direktoriaus pavaduotojo Stepono Kulboko bei "Vilnijos" draugijos pirmininko Kazimiero Garšvos pranešimus, **pažymi**, kad:

tautinių mažumų švietimo klausimai ir Lietuvoje, ir Lenkijoje, kaip lygiateisėse Europos sąjungos būsimose narėse, turi būti suprantami ir sprendžiami vienodai;

visiškai nepriimtinas Lietuvos lenkų mokyklų finansavimas iš Lenkijos valstybės biudžeto – tai yra atviras kitos valstybės kišimasis į Lietuvos reikalus. Tuo labiau nepriimtinas yra Lenkijos valstybės bandymas kurti švietimo programas Lietuvos lenkų mokykloms, kurti vadovėlius, nurodyti Lietuvai, kaip leidžiamuose vadovėliuose turi būti nušviesti istoriniai klausimai;

siūlo Lietuvos respublikos vyriausybei: pratęsti valstybinę Rytų Lietuvos socialinės plėtros programą nuo 2004 m. iki 2009 m.;

Švietimo įstatyme įrašyti nuostatas, leidžiančias apskričiai bei Švietimo ir mokslo ministerijai išlikti bendrojo lavinimo mokyklų steigėja ir numatyti galimybę vykdyti tiesioginį atskirų mokyklų finansavimą, kai savivaldybės pažeidžia norminių teisės aktų nustatytus bendruosius mokyklų finansavimo principus bei vykdo diskriminacinę finansavimo politiką;

Pasirūpinti, kad artimiausiu metu visoms Lietuvos bendrojo lavinimo mokykloms būtų taikomi vienodi valstybinės lietuvių kalbos egzamino reikalavimai; dar kartą pažymi Tautos fondo bei Lietuvių fondo teikiamos paramos Rytų Lietuvos švietimui svarbą, dėkoja už tai ir prašo pratęsti tos paramos teikimą.

Vaclovas Karbauskis,
Komisijos pirmininkas

Liūda Rugienienė,
Komisijos pirmininkė

PRANEŠIMAI IR KONFERENCIJOS • SEIMO KRONIKA • "LITHUANIAN PARLIAMENTARY MIRROR"

AS 2000-2004

Lietuvos seimo ir JAV Lietuvių bendruomenės atstovai posėdyje, kuriame dalyvavo ir Kanados LB pirmininkė RŪTA ŽILINSKIENĖ (II iš dešinės)

Vaikų dienos centrai

Lietuvoje steigiama vis daugiau vaikų dienos centrų

"Lietuvoje asocialių šeimų daugėja, beglobių vaikų nėra kur dėt" rašo Vytautė Žilinskaitė (*Dienovidis* 2002.X.10).

Kaune 2002 rugsėjo 25 buvo sušaukta vaikų dienos centrų konferencija, kurią organizavo Lietuvos "Caritas", Kauno arkivyskupijos "Caritas" ir Kauno senamiesčio vaikų dienos centras. Konferencijoje dalyvavo Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Rokiškio ir Kauno vaikų dienos centrų darbuotojai ir savanoriai. "Didėjant smurtui prieš vaikus ir daugėjant skriaudžiamų vaikų šeimose, atėjo laikas suburti ir bendromis jėgomis garantuoti apsaugą vaikui bei sudaryti jam sąlygas sveikai ir normaliai vystytis" – kalbėjo konferencijoje Kauno senamiesčio v.d. centro vedėja O. Kazlienė. Kauno vaikų teisių apsaugos tarnybos viršininkė B. Valmienė pabrėžė, kad yra labai svarbu stiprinti vaikų dienos centrų veiklą (*Bažnyčios žinios,* 2002 nr. 19). Todėl ir yra organizuojama vis daugiau vaikų dienos centrų. Vilniuje įsteigtas antras v.d. centras prie pal. J. Matulaičio parapijos, kur maitinami ir prižiūrimi 70 vaikų. Petrašiūnuose, prie Kauno įsteigtas naujas v.d. centras. Be anksčiau minėtų, vaikų dienos centrai veikia Šiauliuose, Marijampolėje, Panevėžyje, Kazlų Rūdoje, N. Akmenėje, Obeliuose, Rumbonyse, Rukloje, Rumšiškėse.

Visuose centruose pradedama rūpintis ir vaikų auklėjimu, nes šeimose šie vaikai jokio auklėjimo negauna. Yra tėvų, dažniausiai alkoholikų, kurie, prasidėjus rudenį mokslo metams, neįstengia nupirkti vaikui reikiamų knygų, sąsiuvinių, raškiklių. Šie vaikai mokykloje dažnai patiria pajuoką ir pasityčiojimą. Ne vienas, ryte išėjęs iš namų, nebenueina į mokyklą, bet valkiojasi ir ubagauja gatvėse. Taigi yra rūpestis ne tik tokį vaiką pamaitinti, bet tenka jį aprūpinti ir mokslo priemonėmis. Tai skaudi problema, kuri dar vis nemažėja. Kam rūpi Lietuvos ateitis, tam turėtų rūpėti ir ši problema. Visiems vaikų dienos centrams yra reikalinga finansinė parama.

Lietuvos Fed. "Caritas" remti komiteto Toronte vardu dėkoju visiems, aukomis parėmusiems vaikų dienos centrus Lietuvoje. Nuoširdi padėka F. Kantautienei (Edmonton, Alberta), kuri, kelerių metų laikotarpyje yra paaukojusi vaikų dienos centrams $6,500.00.

2002 metais aukos paskirtos:

Telšių v.d. centrui ir vargšų valgyklai	$2,000.00
"Aušrinės" v.d. centrui N. Akmenėje	1,600.00
"Vilties tilto" mergaičių stovyklai Aukštadvaryje	1,000.00
Šv. Juozapo v. globos namams Paparčiuose	800.00
"Vilties angelo" v.d. centrui Vilniuje	800.00
N. Vilnios šv. Kazimiero par. vaikams	450.00
Senelių globos namams Ž. Kalvarijoje	400.00
"Artumos" žurnalui	50.00
Iš viso:	$7,100.00

O.D. Gustainienė

AUKOKIME LIETUVAI per

TAUTOS FONDĄ KANADOJE

Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.

Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:

Tautos fondas Kanadoje,

1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6

Klaipėda šventė Jūros dieną ir 750 metų įsteigimo sukaktį 2002 metų rugpjūčio 3 d. Nuotraukoje – šventės akimirka

Mokslininkai apie lietuvius

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Britanijos Edinburgo universiteto evoliucijos mokslo ilgametis dėstytojas J. Simpson (miręs 1934 m. gegužės mėn.) buvo gerai susipažinęs su Lietuvos istorija, lankėsi Lietuvoje, atsidėjo antropologiškiems tyrimams.

Jo darbo mokslinės išvados buvo paskelbtos iš pradžių latvių, o paskui lietuvių spaudoje 1920-1921 metais. Tas jo mokslinis darbas buvo išspausdintas rusų kalba Vilniaus dienraštyje *Vylenskij kurjer,* kurį redagavo Biržiškos ir kiti to meto Lietuvos šviesuoliai.

Pagal prof. James Simpson antropologines studijas, lietuvių tipą galima apibūdinti kaip fiziškai sveiką, drąsų, altruistišką, moraliai nepakrikusį, energingą kultūros ir civilizacijos stiprią pajėgą.

Be to, šis žymus pasaulio mokslininkas škotas savo mokslinėje studijoje pažymėjo, kad daug žymių žmonių politikų, mokslo ir meno srities deimantų lietuviai praeityje dovanojo savo Vakarų kaimynams.

Žymi japonų antropologė Sachito Hatanaka savo studijai žinias rinko Lietuvoje 1992 – 1997 m. Ji atliko didelį ir kruopštų darbą, kurį aprašė savo knygoje: *Maža šalis Lietuva, buvusi žaisliuku didžiųjų valstybių apsuptyje, pakėlė sparnus į dvidešimt pirmą amžių.* "Lietuva: kaip išliko maža šalis" rašė profesorė.

Japonų mokslininkė domėjosi Lietuvos istorija nuo dvidešimto amžiaus pradžios, remdamasi daugiau lietuvių prisiminimais, nei Sovietų Sąjungos paliktais dokumentais.

Iš išlikusių gyvų laisvės kovotojų lūpų, Sibiro tremtinių jai teko išgirsti apie lietuvių tautos 1940-tųjų metų okupaciją, partizanų kovas, apie Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos ir po to sekusius 1945 – 1947 m. didžiulius trėmimus į Sibirą, inteligentijos naikinimą, lietuvių kančias kalėjimuose. Visa tai girdėdama, autorė negalėjo nesistebėti lietuvių drąsa, ryžtingumu bei pasiaukojimu ginant Laisvės idėją. Savo knygą profesorė dedikavo: *Rekviem Sovietų aukoms Lietuvoje.* (Išleido "Tvermės" leidykla, LT2000 Vilnius. Spausdino UAB Adomo Jakšto spaustuvė, Girelės g. 22, LT-4230 Kaišiadorys. Vertė į lietuvių kalbą Arvydas Ališauskas).

Profesorė S. Hatanaka išgirsta iš Lietuvos žmonių apie baisiausias išdavystes, vis plečiamą KGB pasalūnišką veiklą, apie sadistinius stribų žiaurumus. Klausydama pasakojimų apie stribų piktadarybes, normaliam žmogui sunkiai įsivaizduojamas, autorė prisipažįsta vos nenualpusi, kraujas stingęs gyslose.

Tautos išdavikai savo žiaurumu nieko nesiskyrė nuo okupantų.

Negaliu nepridėti dar nuo savęs šitoje vietoje keleto pastabų, susiejusių su šių dienų aktualijom. Dabar buvę stribai, lietuvių tautos piktadariai, išdavikai, žudikai, buvo pagerbti: pagal valstybinius nutarimus jiems paskirtos didžiulės pensijos, o labiausiai pasižymėjusiems stribams dar pats prezidentas Valdas Adamkus po medalį prideda…

"Įskundimai, išdavystės, tardymai kankinant, kurie įstūmė žmogų į tamsybių pasaulį, privalo būti kartu palaidoti su praeinančiu dvidešimtuoju amžiumi" – rašo profesorė 1996 m. baigdama savo knygą apie mažą šalį Lietuvą, žiauriai suniokotą bolševikinių okupantų, bet išlikusią gyvą!

Kol kas dvidešimt pirmo šimtmečio politika dar vis valdo įsitvirtinusi negailestinga militaristinė jėga, o ne subrendęs šio amžiaus žmonijos protas.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Mažina bausmę

Lietuvos rytas praneša (2003.I.23), kad gegužės 1 d. įsigalios naujas Baudžiamasis kodeksas, kuriame sumažėjo bausmė už narkotikų platinimą. Atskirais atvejais didesnė bausmė numatyta už naminės degtinės gamybą negu už narkotikų platinimą. Iki šiol veikiantis įstatymas už narkotinių medžiagų platinimą numato laisvės atėmimo bausmes nuo 8 iki 16 metų. Nuo gegužės 1 d. už kvaišalų platinimą nedideliais kiekiais yra numatyta laisvės atėmimo bausmė tik iki 3 metų.

Panevėžio apygardos organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus vadovo Gintaro Malčiausko teigimu, dėl šių pakeitimų yra sunerimę prokurorai ir iš kitų Lietuvos miestų. Prokurorai negavo nė vieno prašymo iš įstatymų sumanytojų pareikšti savo nuomonę dėl rengiamo naujojo Baudžiamojo kodekso.

Partijos susijungė

Sausio 14 d. Vilniuje Lietuvos liberalų sąjungos pirmininkas Eugenijus Gentvilas, Lietuvos centro sąjungos vadovas Kęstutis Glaveckas bei Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos pirmininkas Vytautas Bogušis pasirašė partijų jungimosi susitarimą. Jungitinis trijų partijų suvažiavimas planuojamas gegužės mėnesį, praneša ELTA/LGTIC. Iki to laiko tikimasi rasti pavadinimą jungtinei trijų vidurio dešinės jėgų partijai bei sutarti dėl partijos vadovybės. **RSJ**

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. **(905) 625-2412**

Dengiami policijos nusikaltimai

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Lietuvos rytas rašo: "Šalies teisėsaugai vis dar labai sunkiai sekasi garantuoti piliečių saugumą. Nusikaltimų nemažėja, o jų atskleidimas irgi nedidėja. Todėl nenuostabu, jog visuomenės nuomonės tyrimai rodo, kad policija pasitiki mažiau kaip trečdalis šalies gyventojų.

Kai į nemalonę pakliūva prokuroras ar policininkas, bematant ima suktis uniformuoto nusikaltėlio gelbėjimo mechanizmas, kurio pagrindiniai smagračiai – pačios teisėsaugos institucijos.

Prieš kelerius metus Vilnių sukrėtė studentės žūtis perėjoje, kai į ją įsirėžė valstybės saugumo agento vairuojamas automobilis. Agentą bandė teisinti net pats Valstybės saugumo departamento vadovas.

2002 metų rugsėjo 20-osios vakare sunkią avariją padarė girtas Kretingos rajono policijos inspektorius R. Beniušis. Dar ir po trijų valandų rajono policijos komisariate, patikrinus alkotesteriu, pareigūno organizme rasta net 2.42 promilės alkoholio.

Kretingos gydytojai, kurie po avarijos nustatė, kad policininkas neblaivus, apstulbo, kai po kiek laiko sužinojo, jog pareigūno kraujyje alkoholio nerasta. Tik nedidelė alkoholio dozė rasta ir šio policininko kraujo mėginyje, kuris buvo paimtas Klaipėdos ligoninėje.

Tačiau mėginių tyrimus atlikusios ekspertės prielaida, kad policininkas kažkaip sugebėjo pakeisti kraujo mėginį, avariją tiriantiems jo kolegoms neatrodė reikšminga.

Kretingos gyventojams gerai žinoma ir kita istorija, kai po avarijos, kurios metu žuvo žmogus, staiga akimirksniu išsiblaivėjo ir dabar policijoje sėkmingai tebedirbantis D. Kazlauskas.

Nors po avarijos ligoninėje buvo nustatyta, kad policininkas svyruoja, o iš jo burnos sklinda alkoholio kvapas, kraujo tyrimas parodė, jog pareigūnas – blaivutėlis. Kaip pavyko taip stebuklingai išsiblaivėti, teisėsaugos pareigūnams taip pat nerūpėjo.

Ilgą laiką susidomėjimo akivaizdžiu kraujo pakeitimo faktu nerodė ir Vilniaus teisėsauginiankai, tiriantys baudžiamąją bylą dėl praėjusių metų spalio 28-osios naktį įvykusios avarijos, kurios metu mirtinai sužalotas 30-metis Š. Marčiulionio krepšinio mokyklos treneris G. Ulys.

Tragišką avariją sukėlė girtas Eismo priežiūros tarnybos kelių patrulių rinktinės vyresnysis policininkas D. Narinkevičius.

Sunkų nusikaltimą padaręs policininkas buvo uoliai globojamas savo vyresnybės.

Nors Vilniaus priklausomybės ligų centre D. Narinkevičiui net kone po 4 valandų buvo užfiksuotas vidutinis girtumo laipsnis, jam labiau rūpėjo netrukus po įvykio Vilniaus greitosios pagalbos universitetinėje ligoninėje paimtas kraujo mėginys.

D. Narinkevičiui pavyko papirkti medikus, ir po kurio laiko buvo pakeistas kraujo mėginys. Po to, jau žinodamas, kad tyrimo rezultatai bus jam palankūs, policininkas įžūliai prabilo apie savo įžeistą garbę.

Vis dėlto, praėjus pusei metų po įvykio, kai neteisybės sukrėsti G. Ulio tėvai kreipėsi pagalbos į įvairias valdžios institucijas, įvykį tyrę pareigūnai pagaliau pradėjo rimčiau domėtis kraujo pakeitimo faktu ir nustatė, kad avarijos kaltininko kraujo mėginys buvo pakeistas.

Bet, nepaisant to, kad klastojimo faktas buvo nustatytas, D. Narinkevičius liko dirbti policijoje. Aukšti Policijos departamento pareigūnai tokį pakantumą žmogų užmušusiam pareigūnui aiškino neįtikėtinais motyvais.

Pasirodo, teisėsaugos vadovus krečia baimė, kad dviejų žmonių žūtimi kaltinamas policininkas, dar jį atleidus, vėliau, padedamas advokato, gali prisiteisti kompensaciją už priverstinę pravaikštą.

Kitaip sakant, nei girto pareigūno sukelta tragiška avarija, nei kraujo tyrimų klastotė policijos vadovams dar nėra neginčijami argumentai, kurie, atrodytų, reikalauja tuoj pat atsikratyti teisėsaugą akivaizdžiai diskredituojančio pareigūno paslaugų.

Net sovietų okupacijos laikais teisėsaugos sistema nebuvo taip pažeista pareigūnų nebaudžiamumo, savivalės ir protekcionizmo pačia blogiausia šio žodžio prasme.

Nusikaltimą padaręs milicininkas iš darbo būdavo pašalinamas tą pačią dieną, kai būdavo iškelta baudžiamoji byla.

Paaiškėjus tokiam kriminalui kaip kraujo pakeitimas, skaudžiai gailėtis tekdavo ir šios veiklos užsakovams ir atlikėjams.

Vadinasi, demokratija ir laisvė, kuri visiems piliečiams turėjo garantuoti daug geresnes policijos paslaugas, patiems pareigūnams reiškia tik visišką anarchiją ir nebaudžiamumą.

Vilniaus greitosios pagalbos ligoninės vadovai neslepia, kad dėl jų įstaigoje pakeisto policininko D. Narinkevičiaus kraujo mėginio jie nesulaukė jokio teisėsaugos žinybų dėmesio.

Atskleidus klastotę, kraują pakeitusi medicinos sesuo savo noru išėjo iš darbo.

Nors buvo nustatyta netgi tai, kokią sumą ji gavo už pagalbą uniformuotam nusikaltėliui, kuris siekė bet kuria kaina išvengti bausmės, net aukšti teisėsauginiankai viešai abejoja, ar galėtų medikę patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Pareigūnai tokias abejones grindžia argumentu, kad paslaugą policininkui padariusi moteris nėra valstybės tarnautoja. Vadinasi, medicinos sesuo gali elgtis kaip nori, nes atsakomybė už dalyvavimą klastojant bylos įrodymus gresia tik valdininkams?

Matyt, bėda slypi kitur – toks požiūris gali tapti tik dėl teisėsaugos žinybų vadovų abejingumo, o gal ir noro įteisinti dvigubus standartus. Griežtus – piliečiams ir liberalius – prokurorams ir policininkams".

Su šiais žodžiais baigia savo vedamąjį straipsnį dienraštis *Lietuvos rytas* 2002.XII.13.

Baigdamas noriu pažymėti, kad savaitraščio *TŽ* skaitytojai padarys savo išvadas.

● ... (Lietuvos) nepriklausomybės laikotarpis, nors jame buvo daug kas kritikuotina, yra vienas iš didingiausių periodų visoje mūsų tautos istorijoje. (J. Aistis)

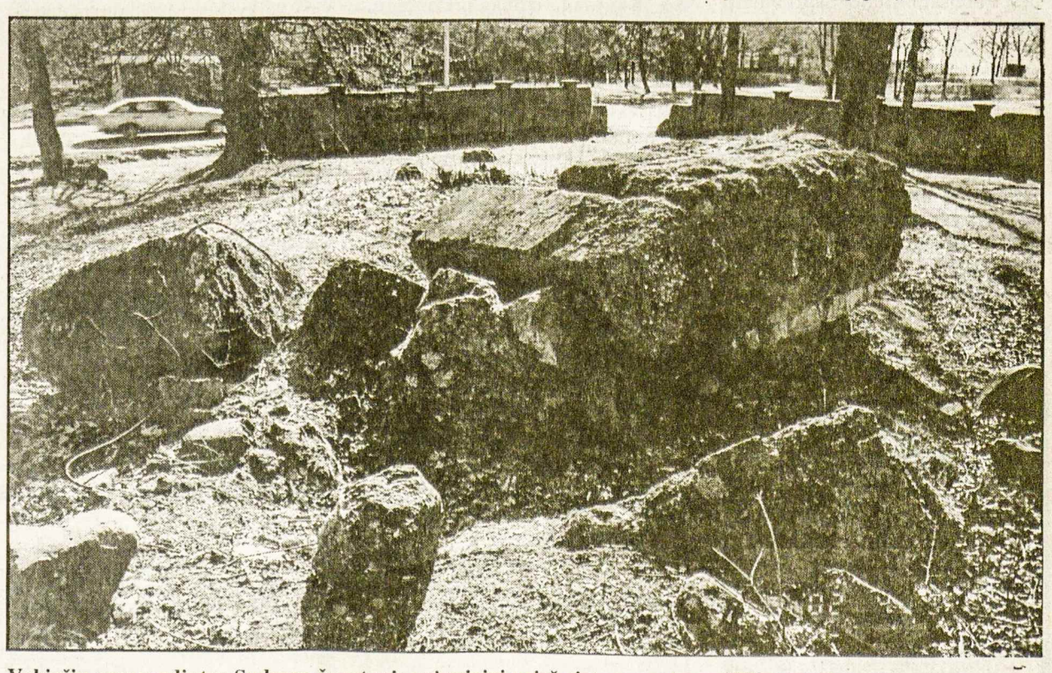

Vokiečių susprogdintos Sudargo šventovės griuvėsiai prieš vietos nuvalymą 2002 metais
Nuotr. J. V. Tamušausko

1944 m. pabaigoje vokiečių susprogdintos Sudargo mūrinės šventovės liekanų valymas 2002 metų lapkrityje
Nuotr. J. V. Tamušausko

LAISVOJE TĖVYNĖJE

EUROPOS KOMANDA

Europos komitetas kartu su Danijos Europos institutu Lietuvoje sudarė Europos komandą, kuri pradėjo veikti sausio 15 d. Ją sudaro iš 20 Lietuvos vietovių atrinkti 40 žmonių. Nuo sausio vidurio iki gegužės pabaigos jie dalyvaus Danijos ir Lietuvos eurointegracijos žinovų mokymuose. Jie skaitys paskaitas savo rajonuose apie Lietuvos stojimą į Europos sąjungą (ES), skatins diskusijas šia tema ir kitaip skleis informaciją. Į Europos komandą buvo priimti mokantys anglų kalbą, išmanantys apie ES Lietuvos eurointegracijos procesą, sugebantys dirbti kompiuteriu bei naudotis internetu, turintys patirtį darbo grupėse. Projektą finansuoja Danijos Priešįstojimo programa (FEU), kurios pagrindinis tikslas – padėti valstybėms kandidatėms derinti teisę, stiprinti administracinius gebėjimus, vykdyti regioninį bendradarbiavimą. Tai yra dalis Europos komiteto vykdomos visuomenės informavimo programos, kuria siekiama visuomenę supažindinti su Lietuvos ir ES derybų rezultatais, įvairiais narystės klausimais.

DAUG KLAUSIMŲ DĖL TRANZITO

ELTA praneša, kad į Lietuvos generalinį konsulatą Karaliaučiuje keleivių tranzito traukiniu per jos teritoriją klausimais telefonu kasdien kreipiasi 200-250 piliečių. Lietuvos generalinio konsulo Vytauto Žalio nuomone, tokį didelį srautą klausimų, susijusių su Lietuvos sprendimu nuo sausio 1 d. įvesti naują sienos kirtimo tvarką, galima paaiškinti "informacijos stoka ir jos prieštaringumu". Pareigūnų atliktas tyrimas rodo, kad Rusijos ir Lietuvos pasieniečiai "neblogai" atlieka savo pareigas, nors nesusipratimų būna, kadangi ir jie dar ne visai gerai susipažinę su naujomis tranzito taisyklėmis. Generalinio konsulo manymu, svarbiausia, kad nuo sausio 1 d. nė vienas Rusijos pilietis nebuvo išlaipintas iš traukinio. Rengiamas bendras Lietuvos generalinio konsulato, srities administracijos ir Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovybės Karaliaučiuje pareiškimas, kuriame piliečiams bus išaiškintos visos naujų tranzito ir pasienio kontrolės taisyklių plonybės. Pareiškimą galės gauti bilietų kasose visi per Lietuvos teritoriją važiuojančių traukinių keleiviai.

NAUJA KLAIPĖDOS SAVIVALDYBĖ

Sausio 15 d. Klaipėdos savivaldybėje išrinktiems naujiems miesto tarybos nariams buvo įteikti mandatai, kurie įsigalios nuo balandžio 6 d. Rinkimuose į savivaldybių tarybas daugiausia balsų Klaipėdoje gavo Lietuvos centro ir Lietuvos liberalų sąjungos – centristai gavo 8, o liberalai – 9 mandatus. Po tris vietas išsikovojo Lietuvos socialdemokratų partija, Rusų aljansas, Lietuvos rusų sąjunga bei Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos koalicija. Du mandatus rinkėjai davė Liberalų demokratų partijai. Vilniuje LLS, LCS ir Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos vadovams pasirašius jungimosi sutartį, Klaipėdos liberalai mano, kad po šio žingsnio uostamiesčio taryboje susiformuos vieninga dauguma, turėsianti 17 mandatų. Oficialiai nekalbama apie naujo mero kandidatūrą, tačiau neatmetama galimybė, kad juo gali išlikti dabartinis vadovas Rimantas Taraškevičius, rašo ELTA/LGTIC.

PAVOJINGAS TELKINYS

BNS žiniomis, Lietuvos aplinkos ministerija sausio 15 d. išplatino pareiškimą, kuriame išreiškiamos abejonės dėl Rusijos bendrovės "LUKoil" projekto išgauti naftą D-6 telkinyje Baltijos jūroje netoli Kuršių nerijos pakrantės. Ministerijos teigimu, projektas neatitinka ekologinio saugumo reikalavimų. Lietuvos jūrinių tyrimų centro specialistų nuomone, avarijos tikimybė šioje Baltijos jūros dalyje yra labai didelė, kaip ir tikimybė, kad išsiliejusi nafta pasieks Lietuvos pakrantę, dėl šiam regionui būdingų hidrometeorologinių sąlygų, pirmiausia – stiprūs vėjai. Išsiliejusi nafta padarytų neatitaisomos žalos Kuršių nerijai, kuri įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą. Specialistai pažymi, kad galimi ne tik didelio masto naftos ir jos produktų išsiliejimai, bet ir nuolatinė tarša, susijusi su D-6 telkinio vartojimu. Telkinys yra Baltijos jūros sėklumoje už 22 km. nuo Kuršių nerijos pakrantės ir tik už 7 km. nuo Lietuvos ir Rusijos jūros sienos.

TIKISI SALDAINIŲ

Lietuvos ryto žiniomis, išrinktojo prezidento Rolando Pakso rinkiminio pažado išpildymo laukia Kretingos vaikai. Praėjusį rudenį sraigtasparniu ten nuskridęs R. Paksas dalino saldainius, įsuktus į popierėlius su užrašu – "Rolandas – kietas riešutėlis". Jis susirinkusiems kretingiškiams pasakė "Kai mane išrinks prezidentu, už kiekvieną išsaugotą šių saldainių popierėlį gausite po kilogramą saldainių". *Lietuvos rytui* parašė apie tai kretingiškė, kuri piktinosi vaikų suvedžiojimu. Nors jo padėjėjai teigia, kad pažadas nepamirštas, dar nenustatyta, kokios šventės proga saldainiai bus dalinami – ar Vaikų gynimo dieną, ar Europos oro balionų čempionato atidaryme rugpjūčio 1 d. Kaip bebūtų, vaikai turės laukti vasaros, kada jie bus kviečiami į šventę pas prezidentą, kuriam reikės apie tris tonas saldainių tam pažadui įgyvendinti. **RSJ**

Kanados etninės spaudos taryba š.m. sausio 21 d. Ontario parlamento rūmuose susitiko su provincijos premjeru Ernie Eves – trečias iš kairės. Antras iš k. tarybos pirmininkas Thomas Saras. Viršutinėje eilėje 3-čia iš k. – *TŽ* atstovė R. Sakalaitė-Jonaitienė

Nuteista garsi moteris

Lietuvių kilmės Betty nuteista 8 metams kalėjimo

EDVARDAS ŠULAITIS

Cicero miesto vadovė – Betty Loren-Maltese, 52 m. amžiaus lietuvių kilmės moteris, sausio 9 d. gavo "atlyginimą" už jos padarytus nusikaltimus. Jai federacinio teismo teisėjas John Grady paskyrė 8 metų 1 mėnesio bausmę, po to kai ji praėjusį rudenį buvo pripažinta kalta daugiau negu pora mėnesių vykusiame teisme. Pagrindinis jos nusikaltimas – korupcija, nors buvo ir daugiau teisės normų pažeidimų.

Žinomiausia lietuvių kilmės moteris

Jeigu reikėtų rinkti "žinomiausią" metų lietuvių kilmės moterį, Betty būtų pirmoji. Didžioji amerikiečių spauda, rašydama apie ją, dažnai minėdavo tik jos vardą Betty, nes visiems būdavo aišku apie kurį asmenį yra kalbama. Nuo jos teismo proceso pradžios (2002 m. gegužės 28 d.) iki šios dienos didžiojoje JAV spaudoje buvo išspausdinta tūkstančiai straipsnių apie ją. Apie jos lietuvišką kilmę gana retai buvo prisimenama.

Betty mergautinė pavardė – Laurinaitis (pagal lietuvį tėvą) ir tik vėliau tapo Loren. Ji pati gimusi Luizianos valstijoje ir į Cicero atsikraustė kartu su tėvais vaikystėje. Jos jaunystė nebuvo rožėmis klota; sulaukusi 16 m. amžiaus buvo priversta mesti mokyklą ir dirbti. Vėliau ji grįžo mokytis ir gavo vid. mokyklos baigimo pažymėjimą. Po to lankė verslo mokyklą, kur įsigijo nejudomojo turto pardavėjos diplomą.

Betty karjera politikoje prasidėjo po jos vestuvių (jau antrųjų) su Cicero miesto valdybos pareigūnu Frank Maltese. Kaip teigia amerikiečių spauda, šis žmogus turėjo ryšį su mafija ir buvo pakaltintas neleistinomis aferomis ir už jas nuteistas. Tačiau jis mirė 1993 m., dar nespėjęs atsisėsti kalėjiman.

Betty buvo paskirta užimti jo poziciją Cicero miesto valdyboje. Po to ji buvo perrinkta. Jos populiarumas vis augo. Ji vėliau porą kartų laimėjo rinkimus į Cicero miesto prezidentės pareigybę.

Betty ateitis

Nepaisant jos didelių ambicijų ir nepaprasto pasitikėjimo savimi, Betty buvo priversta kapituliuoti kartu su savo draugais iš "tamsiojo pasaulio".

Kadangi Cicero miestui Betty padarė nemažą finansinę žalą, tai ji turės atlyginti 3.25 milijonus dolerių, kuriuos, kaip teigiama, ji pasisavino. Cicere esantis jos namas yra vertas 90,000 dolerių, o Las Vegas mieste turtas – 450,000. Galimas daiktas, šie objektai bus parduoti.

Kalėjime jos laukia darbas su labai mažu atlyginimu ir vargu iš tų pajamų kas nors liks. Jos įdukrinta 5 metų amžiaus dukrele Ashley kol kas rūpinasi Betty motina, o vėliau šios mergaitės likimas nėra aiškus, nes dukrą nori atsiimti jos tikroji motina Dawn Weleba. (Ši moteris teigia, kad jos kūdikį Betty išviliojusi "spaudimo" būdu).

Betty su mūsų tautiečiais artimesnio ryšio nepalaikė ir jiems didesnių simpatijų nebereiškė. Tai lietuviams čia nuostolio nebėra.

Betty savo bausmę turės pradėti balandžio 1 d., tą antradienį, kai Cicero miesto žmonės rinks savo naują prezidentą. (Dabar tas pareigas laikinai eina Cicero miesto tarybos paskirtasis Ramiro Gonzalez).

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

Hamilton, Ont.

PARAMA VASARIO 16 GIMNAZIJAI. Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelio nr. 13-14 Hamiltone vadovas Stasys J. Dalius surinko iš narių-rėmėjų įnašus už 2003 metus.

Aukojo $7,708 Leonas Klimaitis; sumokėjo po $20 – J. Kažemėkas, J. Krištolaitis, R. Rožanskas, P. Styra; po $25 – M. Jonikas, P. Kanopa, Juoz. Kažemėkas, E. Lesevičienė, dr. B. Vidugiris; $30 – Ted Mureika; $40 – K. Gudinskas, F. Venckevičienė; po $50 – J. Astas, J. Blekaitis, P. Sakalas; po $250 – E. Kronienė, St. Dalius.

Iš būrelio pasitraukė amžinybėn pašaukti Antanas Liaukus, išbuvęs būrelio nariu 33 metus ir Henrikas Rimkevičius, išbuvęs nariu 35 metus. Iš būrelio išstojo Antanas Prunskus, išbuvęs nariu 17 m. ir Pranas Vizbaras, išbuvęs narių-rėmėju 10 metų. Per pastaruosius kelerius metus būrelis labai sumažėjo, kai mirtis ir ligos mažina dosnius aukotojus, išbuvusius ilgus metus rėmėjais. 1986 m. būrelis buvo išaugęs iki trigubo, turėdamas 65 narius ir 7 asmenis pavienius aukotojus, o dabar būrelyje liko tik 18 narių-rėmėjų. Surinkti pinigai iš narių-rėmėjų įnašų $8,673 sausio 9 d. įnešti į Vasario 16 gimnazijos sąskaitą "Talkoje" persiuntimui. Nuo būrelio įsteigimo (1965 m.) per 39 metus surinkta ir išsiųsta Vasario 16 gimnazijai paremti $98,417.50.

Nuoširdžiai dėkoju būrelio nariams, kurie nepavargdami pastoviai kasmet prisideda prie Vasario 16 gimnazijos rėmimo. Išskirtinė padėka Leonui Klimaičiui, kuris didele auka kasmet prisideda prie gimnazijos paramos. Nors gyvena Amerikoj, bet užaugęs Hamiltone, universitetą baigęs Amerikoje, įsigijęs du akademinius laipsnius, nenutolo nuo lietuviškų reikalų, remdamas ne tik gimnaziją, bet prisideda ir prie kitų lietuviškų reikalų vis stambiomis tūkstantinėmis sumomis. Ačiū jam!

Vasario 16 gimnazijoje šiais mokslo metais mokosi 186 mokiniai: 105 lietuviai ir 81 vokietis. Vokietijos federacinė valdžia neremia gimnazijos, tik Hesseno švietimo ministerija teikia paramą pagal mokinių skaičių. O mokinių bendrabutį reikia patiems lietuviams išlaikyti, todėl aukos ir toliau labai reikalingos.

Stasys J. Dalius,
būrelio vadovas

KLKM DR-JOS HAMILTONO SKYRIUS gavo stambią auką, skirtą Lietuvos našlaičiams – "Vaiko tėviškės namams". Tai Leono ir Susan Klimaičių $5,000 (JAV) auka minint motinos a.a. Pranės Dalienės septintąsias mirties metines. Skyriaus valdyba nuoširdžiai jiems dėkoja už našlaičių paramą ir linki Dievo palaimos jų gyvenimo keliuose. **D.G.**

A.a. JONO VISOCKIO 20 metų prisiminimui "Pagalbai Lietuvos vaikams" po $20 aukojo Valė ir dukros bei Ona Bakšienė. Dėkojame už aukas.

PLV komitetas

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Pensilvanijos valstijoje, Schuykill apygardoje, lietuviai kasmet švenčia Lietuvių dienų šventę. Praėjusiais metais ji vyko rugpjūčio 10-11 d.d. Schuykill County Frackville vietovėje. Ją suorganizavo Lietuvos vyčiai. Gautos pajamos paskirtos Lietuvos vaikams, našlaičiams bei švietimo reikalams. Dalis pajamų buvo skirta ir Lietuvių kolegijai Romoje. Ši šventė itin svarbi yra vietiniams lietuviams. Užsidarius kasykloms, bankrotavus įmonėms, daugelis šios apygardos lietuvių išsikėlė gyventi kitur. Tačiau likusieji iki šiol yra išlaikę lietuvišką tapatybę. Šventės tikslas – prisiminti lietuvių istoriją bei kultūrą. Renginio metu galima aplankyti lietuvių muziejų, įsigyti tautodailės dirbinių, knygų apie Lietuvą.

Šiais metais šventės dalyvius linksmino lietuvės Annos McDonald šeimos kapela. Šoko vietinė vaikų tautinių šokių grupė "Gintaras", Filadelfijos šokių grupė "Žilvinas". Liaudies dainas dainavo šiame rajone gimusios ir augusios M. Koons ir A. Sikora. Kaip rašoma *Draugo* 2002 m. lapkričio 21 d. laidoje, jau šimtą metų šioje Pensilvanijos apygardoje yra išlikusi mažoji Lietuvėlė, dainuojanti lietuviškas dainas, išsaugojusi lietuvių angliakasių istoriją. Vietiniai kitataučiai taipgi pripažįsta svarų lietuvių indėlį apskritai ir Amerikos istorijoje.

Lenkija

Lenkijos lietuvių bendruomenės valdyba praeitų metų lapkričio 24 d. Seinų Lietuvių Namuose surengė iškilmingą vysk. Antano Baranausko 100 metų mirties sukakties paminėjimą. Ta proga vyko mokslinė konferencija, speciali paroda ir meninė programa. Konferencijoje buvo apžvelgtas vyskupo gyvenimas, veikla ir jo kūryba. Joje dalyvavo mokslininkai iš Lenkijos ir Lietuvos. Telšių vyskupijos generalinis vikaras kan. dr. J. Šiurys skaitė šios vyskupijos vyskupo J. Barutos, SJ, parengtą pranešimą apie vysk. A. Baranausko asmenybę ir jos įvairius vertinimus. Pasak pranešimo, jis buvo kontraversiška asmenybė. Vieni aukštai vertino, kiti kritikavo, net ir niekino, ypač paskutiniaisiais gyvenimo metais. Prof. A. Tyla kalbėjo apie vyskupo priešinimąsi rusų valdžiai ir jos lietuvių rusinimo politikai. Konferencijos pirmininkas prof. J. Jurkiewicz apibūdino vysk. A. Baranausko istorinę sąmonę, ypač jo požiūrį į Lietuvos ir Lenkijos uniją. Jis atlikęs svarbų vaidmenį lietuvių ir lenkų santykiuose. Lietuvos istorijos instituto istorikas, Seinų kunigų seminarijos žinovas A. Katilius priminė, kad XX šimtmečio pradžioje vyko tarp lietuvių ir lenkų ginčai, kokia kalba šventovėse turėtų būti vartojama papildomose pamaldose (šiaip liturginė kalba buvo lotynų). Vysk. A. Baranauskui tekę kontroliuoti padėtį ir ieškoti sprendimo būdų. Dr. Br. Makauskas kalbėjo apie A. Baranauską kaip nesuprastą intelektualą ir vyskupą. Jis buvęs ypatingų gabumų, patekęs į lietuvių ir pasaulinės literatūros istoriją. Mišrioje Seinų vyskupijoje skiepijo tolerancijos idėjas. Katedroje sakė pamokslus lietuvių ir lenkų kalbomis.

Parodoje buvo galima pamatyti rašytinius šaltinius ir nuotraukas, susijusias su vysk. A. Baranausko gyvenimu ir jo ganytojiška veikla. Minėjimo iškilmes vainikavo gerai pasisekęs koncertas, kurio programą atliko solistė S. Trimakaitė, Seinų ir Punsko chorai, Kovo 11-tosios lietuvių licėjaus mokiniai ir ansamblis iš vyskupo gimtinės – Anykščių.

Lietuvių Namų koncertų salėje stovėjusi tuščia kėdė turėjo simbolizuoti ne praėjusį laiką, kaip kas bandė aiškinti, bet viltį – iš praeities pasisemti stiprybės ir išminties – rašoma *Aušros* 2002 m. 22 nr. Bet tai nevisiškai pavykę. Lietuvos ir Lenkijos mokslininkai, sėkmingai nurodę kelius iš praeities į ateitį, tačiau kitaip pasielgę Katalikų Bendrijos dignitoriai. Praeities tradicijų ir dabartinių iššūkių paveldėtojai Elko ir Vienaviškio vyskupai, atnašaudami katedroje Mišias, neprabilo lietuviškai. Seinų lietuviai šia ypatinga proga turėję tiesę nors pamokslą išgirsti lietuvių kalba.

Australija

Melburno lietuviai 2002 m. spalio 20 d. paminėjo savo buvusio klebono prel. Prano Vaserio 15-tąsias mirties metines. Mišias už velionį Šv. Marijos Jūrų Žvaigždės šventovėje atnašavo kun. E. Arnašius, skaitinius atliko parapijos tarybos pirm. H. Antanaitis, psalmę giedojo R. Mačiulaitienė. Per pamaldas giedojo parapijos ir "Dainos" sambūrio jungtinis choras, vadovaujamas Zitos ir Birutės Prašmutaičių, o *Ave Maria* – solistės R. Mačiulaitienė ir B. Kymantienė. Po pamaldų Lietuvių Namuose vyko pietūs ir minėjimas, kuriam vadovavo H. Antanaitis. Meninę programą pradėjo kun. E. Arnašius, padainuodamas, gitara pritariant, *Ant manęs dangus nusileis.* Po to kunigas ir solistės R. Mačiulaitienė bei B. Kymantienė padainavo *Čigonai,* vieną mėgstamiausių velionies dainų. Ši programos dalis užbaigta dainomis: *Saulutė leidžiasi tolimoj šalelėj* ir *Gražiausios spalvos.*

Antroje programos dalyje pasidalinta prisiminimais. Pr. Švambarys pasiūlė išleisti prel. Pr. Vaserio gyvenimo monografiją, nes jis yra atlikęs daugybę darbų. G. Jokubaitienė grįžo į tolimą praeitį, mat ji buvo kun. Vaserio parapijietė nepriklausomoje Lietuvoje. V. Dainiaus prisiminimai siekė pokario Vokietiją, kur Heidelberge kun. Vaseris teikė lietuviams dvasinį patarnavimą, buvęs visų mylimas ir gerbiamas. Jis taipgi priminė, kaip Melburne buvo nupirkti parapijos namai, kuriuose vyko susirinkimai, jaunimo choro repeticijos, veikė klebono įsteigta lituanistinė mokykla ir spaustuvė. Buvo leidžiamas laikraštis *Tėviškės aidai.* Jis buvo ir raidžių rinkėjas ir laikraščio redaktorius. Jaunosios kartos atstovė B. Prašmutaitė kalbėjo apie buvusį savo kleboną kaip linksmą kunigą, mėgusį dainuoti, juokauti, groti savo balalaika, bet kartu ir kaip dvasios vadą. A. Butkutė prisiminė kaip lietuvių mokykloje tikybos mokytoją ir dar daugiau. Jis ne tik mokė tikybos, bet grojo, organizavo pobūvius, stovyklas, renginius. Labai mylėjo jaunimą. H. Statkuvienė paskaitė ištrauką iš velionies knygos *Vėjo vartai,* kurioje pabrėžiamas nenutrūkstamas ryšys tarp žmogaus ir gimtosios žemės. Paminėjo dar du apysakų rinkinius *Girių sargas* ir *Padangių keliai.* Kaip rašoma *Mūsų pastogėje* 2002 m. 47 nr., minėjime buvo galima jausti didelę pagarbą, meilę ir padėką prel. Pr. Vaseriui. Jo atminimas dar esąs labai gyvas parapijiečių širdyse.

J. Andr.

● **Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS
▸ KULNO SKAUSMAI
▸ PĖDOS SKAUSMAI
▸ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
▸ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
▸ ĮAUGĘ NAGAI
▸ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
▸ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
♦ STERILŪS ĮRANKIAI
LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

MARLATT FUNERAL HOMES
Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviose patalpose
Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI
615 Main Street East
Hamilton 528-6303
195 King Street West
Dundas 627-7452
Alan D. Macdonald
Manager

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.10%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	3.00%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.00%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	4.75%		

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Urve gyvenęs nebenori į miestą

REDA ULINSKAITĖ

Paslaptingas urvinukas

Prieš dvidešimt metų Kurtuvėnų apylinkėse atsirado žmogus, vardu Antanas. Niekas per daug nesidomėjo iš kur keturiasdešimtmetis vyras į aplinkinius kaimus atėjo. Dabar vieni kalba, kad šis vyras iš Šiaulių atvyko, kiti, kad iš Kelmės pusės... Tik vėliau Antanas mums prisipažins, kad yra kilęs nuo Žagarės, gyvenęs Šiauliuose, o po skyrybų į kaimą atėjęs.

Tenykščiai gyventojai Antanėliu labiau susidomėjo tik tada, kai šis savo būstą įsirengė. Netoli Girnikų kalno esančiame miškelyje Antanas išsikasė erdvią žeminę. Ten susinešė savo turtą ir apsigyveno. Į keistą būstą turintį žmogų pažiopsoti atėję nustebdavo, kai vadinamasis urvinukas nesidrovėdamas aprodydavo savo namus.

– Čia mano virtuvė, ten salionas, o ten kiti kambariai, – rodydamas savo būstą, pasakodavo Antanas.

Po kiek laiko žeminėje gyvenantis žmogus tapo ne tik vietine įžymybe. Reta vestuvininkų svita, važiuodama puotauti ant Girnikų kalno, nesustodavo urvinio žmogaus aplankyti. Nusifotografuodavo, būstą apžiūrėdavo, kartu taurelę išlenkdavo ir išvažiuodavo švęsti, Antaną palikę kitų vestuvininkų laukti. O smalsuolių pasišnekučiuoti su vietiniu keistuoliu, tikrai čia netrūkdavo.

– Dabar visi mane pamiršo. Ir vestuvės prie Girnikų kalno nebevažiuoja, – taip Bubių seniūnui... skundėsi Antanas.

Ten ne urvas! Ten mano namai!

Tačiau jei šaltą ir darganotą rudenį vestuvininkai sumanytų aplankyti urvinį žmogų, atrastų tik apleistą žeminę. Dabar Antanas ten nebegyvena. Iš savo susikurto būsto jis pats pabėgo. Vienišą žeminės gyventoją pradėjo gąsdinti chuliganai. Vėliau kažkas padegė urvinuko būdelę.

– Matote, jis tokius urvus vienas pats, kastuvą rankoje laikydamas išsikasė. Būdavo ateini, jis savo salione, apsižvalgai... jau virtuvėje. Taip smarkiai vyrukas lakstydavo... – vedžiodami mus po buvusį Antanėlio būstą šnekėjo vietiniai gyventojai.

Patį Antaną suradome vos už kelių kilometrų – Pociškės kaime.

– Ne, sugrįžti prie Girnikų, tikrai nebenorėčiau. Chuliganų vis kokių pilna, užsikabinėja. Be to koks jum ten urvas? Aš juk ne koks Binladenas, kad urve gyvenčiau. Ten buvo mano namai. Žeminėje gyvenau. Kodėl gyvenau? Kad man gerai buvo, – aiškino urvinuko pravardę turintis žmogus.

Miško gyventojas norėtų tabako iš Šiaulių

Antanas tikina, kad jam ir naujoje vietoje gerai. Dabar iis įsikūręs statomame name. Niekas iš ten negina. O šalia ir kaimynus turi. Pas juos užeina šilto maisto pavalgyti.

– Turiu ką veikti. Kai mano japoniška radijukė užgroja, keliuosi. Nežinau ar anksti. Turbūt, kad anksti. Ir išeinu į mišką. Apžiūriu visus medžius, nueinu prie šaltinio, pasižiūriu ką čia tie bebrai pridirbo. Dar parsinešu šakų ir meistravoju. Va, kokią palapinę padariau, reikia tik uždengti. Bus čia mano daiktams susidėti, – dėstė Antanas.

Pasidarbavęs miške, Antanas pėsčiomis keliauja į Kurtuvėnus. Kone kiekvieną dieną vietiniai jį mato šnekučiuojantis su miestelio vyrais ar parduotuvėlėje perkant maistą. Kai tik Antanėlis gauna pensiją, prie jo pristoja vietiniai girtuokliai prašydami pavaišinti. Tačiau urvinukas, ne iš kelmo spirtas, ir savo pensiją išleidžia būtiniausiems daiktams.

– Ėjau vieną dieną į Kurtuvėnus, apstojo mane kažkokie vaikigaliai ir keturiasdešimt litų atėmė. Man tai labai dideli nuostoliai. Bet ką aš galėjau padaryti? Nepabėgsiu nuo jų. Anksčiau važiuodavau dviračiu, bet ir jis sulūžo. Taip ir vaikštau savo kojomis, – porino urvinukas.

Paklaustas, ar nesunku kiekvieną dieną po keletą kilometrų pirmyn ir atgal sukarti. Antanas pasigyrė esantis geros sveikatos. Nors ir visą gyvenimą sunkiai statybose dirbo. Tačiau kasdien vaikštantis po mišką ir gryną šaltinio vandenį geriantis. Todėl nieku skūstis negali.

– Degtinaitės negeriu. Jūs žinote, ką gero duoda degtinė? Nieko. Ji tik protą aptemdo. Aš turiu savo gėrimėlių. Tačiau labai retai šaltmėtinės išgeriu. Na, tik rūkau. Norėčiau, kad man kas iš Šiaulių gero vyšninio tabako atveztų, – kūrendamas kieme laužą, šneka Antanėlis.

Visos panos raganos

Pociškės gyventojas sako, kad mieste seniai nebuvo. Gal prieš metus? Gal dar seniau? Neatsimenu. Tačiau Šiaulius gerai pažįsta.

– Melnikaitės, Žiburkaus, Lenino gatvės... viską žinau. Aš juk gyvenau Šiauliuose, Knyvos gatvėje. Tačiau su žmona išsiskyriau. Žinau, kad ji mirusi. Nesutapo mūsų charakteriai. Nors ir pinigų parnešdavau – statybose dirbau. Daug uždirbdavau, bet vis tiek žmonai neįtikau. Jos ten tas butas buvo. O aš išėjau. Niekada nebenorėčiau bute gyventi. Man ir čia gerai. Siūlė man kambarį, – apie savo praeitį pasakojo senukas.

Dabar Antanui šiek tiek daugiau nei šešiasdešimt metų. Aplinkiniai šypsodamiesi pasakoja, kad jų urvinukas buvo susiradęs naują gyvenimo draugę. Tačiau moteris su Antanu neilgai gyveno, paliko keistuolį.

– Su panom geriau nebeprasidėti. Nieko gero. Visos jos raganos, – postringauja Antanas. Ir dar priduria, kad moteris neturi būti šalta, kaip plyta. O tokių, pasak jo, yra nemažai. Garsiai pasvarstęs apie meilę, jis užtraukia dainų popuri.

– Dar pagročiau jums. Gaila, neturiu armonikos... Sena suplyšo, o nauja keturiasdešimt litų kainuoja, – kalbėjo Antanas, taip ir nesuradęs sau tinkamos pačios.

Partizanų, politinių kalinių ir pogrindininkų atstovai aptaria buvusį Amerikos prezidento apsilankymą Vilniuje 2002.XI.22

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

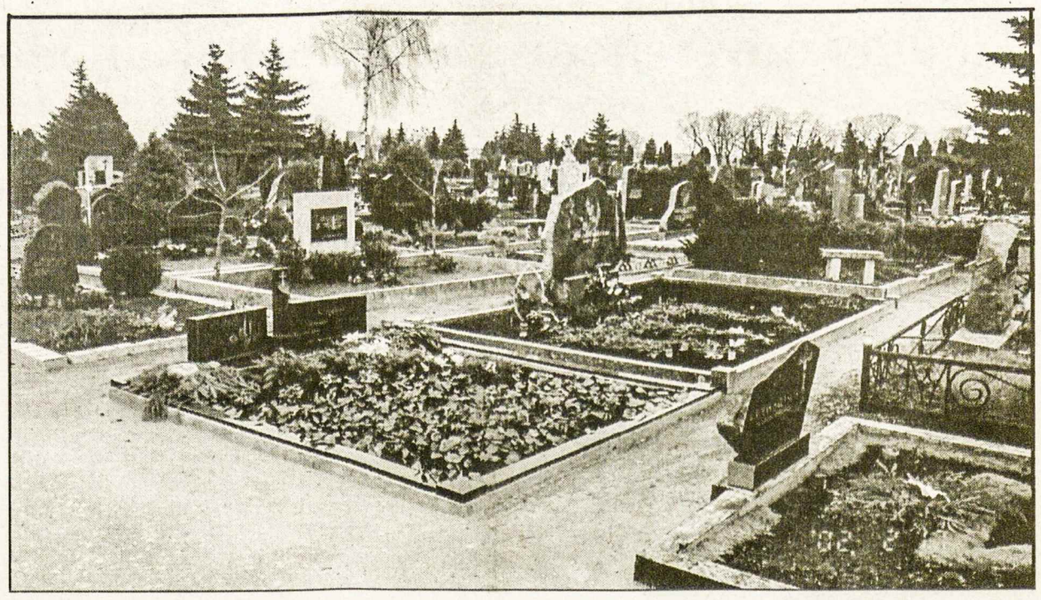

Katalikų kapinės prie Kėdainių, pietrytinėje pusėje. Netoliese teka Nevėžio upė **Nuotr. J. V. Tamušausko**

APMĄSTYMAS

Nematomos dvikovos aidas

KONSTANCIJA DEGUTYTĖ

Apsigyvenę tuo metu buvome seniai po karo apleistoje vokiečių sodyboje, kažkur už Tilžės. Vieną saulėtą žiemos dieną tėvai ir mūsų suaugęs pusbrolis susiruošė eiti į mišką parsigabenti malkų, o mus, tris mažametes dukras, nusprendė palikti vienas. Kad nesušaltume, nuo pat ryto buvo gausiai kūrenama krosnis. Įmetę paskutinį klėbį malkų, tėvai paaiškino šešių su puse metų amžiaus vyresnei seseriai, kaip uždaryti jušką, kai žaizdre viskas bus išdegę. Pasipraktikavusi keletą sykių, ji pažadėjo padaryti viską taip, kaip prašoma. Na, o aš įdėmiai klausiausi iš šalies, tyliai nerimaudama, kad ji nepadarytų klaidos. Prieš išeidami, tėvai užrakinėjo visas duris, vedančias į lauką bei kitus kambarius, kad jų nedarinėtume ir neišblaškytume brangios šilumos.

Suaugusiems išėjus, mano sąmonėje staiga įsijungė tarsi aukštesnio pajėgumo variklis ir ėmiau viską aplinkui stebėti ir matyti su neįprastu ryškumu. Sesuo netrukus pasijuto padėties šeimininkė, ir tai atsispindėjo jos veide bei laikysenoje. Toks akivaizdus sesers persimainymas man kėlė baimę. Mačiau, kaip nekantriai ji laukė momento, kai galės uždaryti jušką, tarsi tai būtų žygdarbis, kurį atlikus, jai bus uždėtas garbės vainikas. Keletą kartų pasižiūrėjusi, ar viskas baigė degti, ji nusprendė kad atėjo laikas atlikti jai pavestą darbą.

Kažkaip žinojau, kad jušką ji uždaro per anksti. Atidariusi krosnies dureles, bandžiau įtikinti ją, kad ten dar plaikstosi raudoni liepsnos liežuviai virš žaižaruojančių anglių, tačiau sesuo manęs neklausė. Ji buvo įsitikinusi, kad visos malkos jau buvo išdegusios, kad ten buvo tik anglys. Galvojau pati kaip nors bandyti atidaryti jušką, bet sesuo neleido man prie krosnies galo nė prisiartinti. Man buvo be galo sunku; jaučiau, kad mes atsidūrėme baisiame pavojuje, tačiau paaiškinti tai seseriai nesugebėjau, nes nežinojau kaip visa tai išreikšti žodžiais.

Nors virtuvė buvo erdvi, šilta ir turėjome lovą, kur pavargusios galėjome atsigulti, mane užvaldė įsitikinimas, kad iš jos mums reikia bėgti. Gerai žinodama, kad visos durys užrakintos, ėjau nuo vienų prie kitų, klibinau jas, tikėdama, gal kurias pamiršo užrakinti, gal kurios pačios kaip nors ims ir atsidarys. Įsitikinusi, kad iš virtuvės pasprukti neįmanoma, nerimo kamuojama širdimi toliau viską stebėjau kaip erelis.

Vienu momentu pasirodė labai keista, kad mes visos iš karto, tuo pačiu metu, panoromė gerti, o ypač dvejų su puse metų mažoji sesutė. Džiaugiausi pamačiusi, kad turėjome artipilnį kibirą vandens. Bet mes taip dažnai ir gausiai gėrėme, kad ėmiau baimintis, jog kibiras gali greitai ištuštėti.

Skausmingai trokšdama, kad tėvai kuo greičiau pareitų, nuėjau prie lango. Nors jis buvo storai apšarmojęs, ir pro jį nieko nesimatė, man toptelėjo prisakymas, kad nuo lango negalima pasitraukti. Nepamenu, ar aš pakviečiau seseris, ar jos pačios prie manęs atėjo. Netrukus mes visos ėmėm nagais gramdyti nuo stiklo šerkšną ir jį valgyti. Paskui, priglaudusios prie apledėjusio stiklo burnas, pūtėm orą ir tirpdėme mažas skylutes, pro kurias galėjome šiek tiek matyti kiemo keliuką. Pūsti reikėjo dažnai, nes langas žiūrėjo į šiaurinę pusę, ir tos akutės greitai pabaldavo.

Ilgainiui šie užsiėmimai nusibodo ir mažylė pradėjo norėti miego. Tačiau manyje sukilo reikalavimas neleisti sesėm nueiti nuo lango. Bet kaip priversti jas būti čia, kur taip šalta? Pro nematomus plyšius vidun skverbėsi lauko oras ir šaldė rankas bei visą mano kūną. Aš pati svajojau priglausti delnus ir nugarą prie karštos krosnies, tačiau mane užvaldęs nerimas neleido nuo lango atsitraukti nei per žingsnį. Užuot bėgusi ieškoti šilumos, pati nesuvokdama kodėl, netikėtai pasvirau tiesiai į šalčio srovę ir giliai įkvėpiau stingdančio oro gurkšnį. Jaučiau, kaip tas oras išlandžiojo po visas plaučių kerteles. Mano didžiam nustebimui, aš ilgai mėgavausi tuo šaltu oru ir neskubėjau jo iškvėpti. Ir tada netikėtai man užplaukė mintis pasiūlyti sesėm žaisti naują, labai lengvą žaidimą. Reikėjo tik susirasti vietą prie lango, kur vidun veržėsi stipriausia šalto oro srovė. Tuomet, sutartinai, vienu metu, įkvėptume to oro kiek tik leidžia jėgos ir, kuo ilgiau, laikytume jį neiškvėpusios. Tuo būdu mes sužinotume kuri galime ilgiau išbūti nekvėpavusi. Tą žaidimą abi sesės sutiko žaisti ir jos nuoširdžiai norėjo vėl ir vėl laimėti. Laimėti stengiausi ir aš, bet mano didžiausia pergalė buvo ta, kad priverčiau seseris toliau tupėti prie lango.

Tačiau ilgainiui ir šis žaidimas prarado įdomumą. Mažylė ėmė reikalauti leisti jai atsigulti. Kai pagaliau, nepaisant visų mano pastangų, sesės pasišalino nuo lango, manyje užsiplieskė dar keistesnis noras. Man kilo mintis, kad reikia išdaužti langą! Tai atrodė beprotiška: gyvenime aš jokio daikto nei ant žemės atmestinai nesviesdavau nei koja paspirdavau, o dabar, tokiame šaltyje, imsiu ir išdaužiu langą! Noras daužti langą buvo toks stiprus ir netikėtas, kad pasimetusi ėmiau dairytis aplinkui, tarsi bandydama suvokti iš kur jis manyje atsirado. Kodėl aš turėčiau daužti langą, ir kaip tai reikėtų padaryti? Paėmusi kokį pagalį stiklą gal ir sugebėčiau išdaužti, bet kaip reikėtų sesėms ir tėvams paaiškinti tokį savo huliganišką poelgį?

Aiškiai jaučiau, kaip mano keturmetėje galvelėje grumiasi dvi vienodai stiprios mintys: viena mintis nerami, desperatiškai reikalavo nedelsiant daužti langą, o kita protinga šaltakraujiškai teigė, jog virtuvėje dūmų nėra ir mano poelgis būtų palaikytas labai kvailu, nedovanotinu. Nors ir labai norėjau daužti langą, negalėjau prisiversti tai padaryti, tad toliau likau pasyviu mūšio lauku. Tos dvi prieštaringos mintys kovojo viena su kita, kol pradėjo sekti mano jėgos. Galiausiai viršų paėmė 'protingoji' mintis ir pamažu manyje užgeso noras daužti langą ir ką nors daugiau galvoti.

Netrukus pajutau, kaip man ėmė blaustis akys ir atrodė, kad visa virtuvė paskendo kažkokiame rūke. Mažylė gulėjo lovoje; vyresnioji, kiek pavaikštinėjusi, taip pat nuėjo išsitiesti, o aš likau klūpoti ant palangės suoliuko, be minčių, be varginančio nerimo ir be jokių kitų jausmų. Širdis dar troško, kad tėvai kuo greičiau parsirastų, tačiau valia jau buvo susitaikiusi su pralaimėjimu, atsidavusi likimo valiai: kelio laukan nėra ir aš nieko negaliu pakeisti.

Nepamenu, ar išgirdau, kai sugrįžo tėvai. Pirmas reeginys, kurį išvydau po savo liūdnojo susitaikymo su padėtimi be išeities, buvo visos iki galo atlapotos durys. Tai pamačius, begalinio džiaugsmo banga nuvilnijo per visą mano kūną. Staiga mano sąmonėje vėl įsižiebė tarsi padidinto galingumo lempelė ir aš vėl ėmiau matyti viską aplinkui su padidintu ryškumu. Tėtis su pusbroliu puldinėjo po virtuvę ir kambarius blaškydami orą paklodėmis; mama, pasigriebusi mažylę išnėrė laukan. Nežinau, kaip jautėsi vyresnioji sesuo, bet mano energija liejosi per kraštus. Aš bėgiojau visiems iš paskos klausinėdama: kodėl jie visi tokie išsigandę, kam taip šaldo vidų ir kodėl mama, užuot guldžiusi į lovą taip kietai įmigusią mažylę, ją drasko ir budina? Paaiškinta man buvo trumpai: –

Taip reikia!

Tuo momentu, 'nugalėtoji' mintis, pergalingai šypsodamasi, vėl suspindo mano sąmonėje. Tarsi norėdama paglostyti mane raminančiai, ji sušnibždėjo:

– Matai, tavo rūpestis ir nerimas turėjo rimtą pagrindą! Tą langą išdaužti tikrai reikėjo.

Tai mane maloniai nustebino ir mano širdis suspurdėjo iš laimės: vis dėlto, noras daužti langą nebuvo sveiko proto praradimas! Bet po šio palengvėjimo atodūsio tuoj pat sekė klastingas priekaištas. 'Protingoji' mintis, tarsi užsigavusi, siekdama apginti savo garbę, žiebė man:

– Betgi nieko baisaus nenutiko, džiaukitės, kad tokiame speige langas išliko sveikas!

*

Sutrikusi, bet laiminga, bandžiau suprasti, kas visa tai buvo. Pamažu namuose viskas rimo ir, artinantis nakčiai, su kiekviena praslenkančia akimirka manyje stiprėjo pajautimas, kad per visas tas ilgas, vienišas valandas, iš tikrųjų mes nebuvome vienos. Nedrąsiai suvokiau, kad šalia mūsų buvo dvi nematomos jėgos, vairuojančios įvykių eigą, nulemiančią mūsų likimą tai dienai. Jaučiau, kad viena iš tų jėgų norėjo, kad aš ir mano sesės mirtume nuo kažkokių nematomų dujų, tuo tarpu antroji jėga siekė, kad mes išlikume gyvos. Aš paslapčia suvokiau, kad pirmą kartą gyvenime man teko pajusti nematomo pasaulio galybę. Miegoti nuėjau tą naktį kupina jausmo, tarsi būčiau dalyvavusi kažkokiose varžybose, kur mano komanda, kai atrodė, jog viskas prarasta, staiga netikėtai laimėjo.

*

Ir taip dviejų nematomų komandų dvikova tęsiasi visą mūsų gyvenimą. Dvi priešingai veikiančios mintys nepaliaujamai kovoja dėl savo įtakos visuose mūsų reikaluose. Be galo sunku suprasti, katroji mintis teisinga. Neretai, logiškoji mintis ir pats protingiausias sprendimas gali atvesti į nelaimę į pražūtį. Gaila, bet mes, visuomet akli, niekada nežinome savo poelgių ir veiksmų rezultato laiko perspektyvoje. Kartais patys geriausi siekimai ir pastangos išugdo blogį. Tad galiausiai atrodo, jeigu Dievas negelbėtų ir netaisytų mūsų klaidų, ko gero, per visą savo gyvenimą mes patys nesugebėtume atlikti nė vieno gero darbo.

SKAUSMAS

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Šiandien visuose pasaulio žemynuose veikia moksliniai skausmo centrai. Europoje šias problemas nagrinėja UPSA bendrovės laboratorijos, įeinančios į Bristol-Myers Squibb sudėtį. Nuo 1993 m. iki šiol skausmo problemas tiriantieji institutai atidaryti dar šešiose šalyse. Lietuvoje Vilniaus universiteto Medicinos fakultete ir Kauno medicinos universitete skausmo problemas našiai sprendžia specialios laboratorijos.

Svarbu objektyviai nustatyti skausmo vietą ir skausmo intensyvumą. Šių problemų sprendimas nėra lengvas. Kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorija viena pirmųjų Lietuvoje ėmėsi nagrinėti skausmo problemą, su kuria kasdien susiduria visi gydytojai. Mūsų sukonstruotas originalus elektroninis aparatas skausmo ir emocijų intensyvumui nustatyti pripažintas išradimu. Taip pat esame sukūrę naujų metodų periferiniam ir centriniam skausmui malšinti. Pirmuoju atveju gerai padeda procedūrų kompleksas, kurį sudaro gydomųjų durpių panaudojimas, ganglioblokatorių elektroforezė, ultragarsas, o ypač specifinių impulsų priešskausminių sistemų elektrinė stimuliacija. Centriniam skausmui malšinti taikome mineralines diferencijuotos mineralizacijos ir temperatūros vonias, galvos smegenų įvairių režimų magneto terapiją, elektroforezę.

Šiandien ypatingas dėmesys skiriamas chroniniam skausmui, kurio pagrindinės charakteristikos yra monotoniškumas ir sklaidinis pasireiškimas. Tokie pacientai galvos skausmą dažniausiai jaučia kartu su skausmais nugaroje, rankų bei kojų raumenyse ir kt. Pagrindinis liguistas (patologinis) algoritmas yra depresija, hipochondrija, senestopatija. Neretai šis sindromas vadinamas "skausmu-depresija". Tokių pacientų kategorija sunki. Nuolatinis kreipimasis į gydytojus, organinių skausmo priežasčių ieškojimas, kraujo biocheminės analizės ir įvairūs elektrofiziologiniai tyrimai, atima ne tik laiką, bet ir energiją, pinigus. Toks, deja, yra šių pacientų gyvenimas.

Suprantama, ne visi chroniški skausmai yra vien tik centriniai, sklaidiniai, kylantys dėl psichodinaminių sutrikimų ar psichoorganinių pakitimų. Onkologinė liga, sąnarių uždegimas (artritas) bei degeneraciniai pakitimai (artrozės) ir kiti susirgimai taip pat sukelia chronišką skausmą, bet šiais atvejais dažniausiai vietinį. Ypatingą vietą tarp skausmo sindromų sudaro visceralgijos (skausmai, kuriuos sukelia vidaus organų liguisti pakitimai) ir savarankiškas galvos skausmo simptomų kompleksas.

Baigiant norėtųsi dar pasakyti, kad tam (pavyzdžiui, fantastiniam ateiviui iš Marso), kuris niekada skausmo nėra jutęs, skausmo mechanizmų aiškinimas nieko neduos. Taigi galima padaryti išvadą, jog skausmą supranta tik tas, kuris pats jį yra išgyvenęs.

Garsėjantis lietuvis mokslininkas

Profesorius VIKTORAS ALGIRDAS SNIEČKUS ir jo moksliniai darbai chemijos srityje Kanados ir kitų kraštų universitetuose

Jis yra gimęs Lietuvoje iš tėvo lietuvio ir motinos estės, kuri mirė 2002 metais sulaukusi per 100 metų. Viktoras Algirdas praleido vaikystę Vokietijoje, įgijo chemijos bakalauro laipsnį Albertos universitete 1959 metais, magistro laipsnį – Kalifornijos universitete Berkeley ir daktaro laipsnį – Oregono universitete.

VIKTORAS SNIEČKUS

Jis pradėjo dirbti Waterloo universitete 1966 metais, kur tapo pilnu profesorium. Nuo 1998 metų jis yra pakviestas Bader vardo profesorium Queen's universitete Kingstone. Profesoriavo Innsbruck'o, Zürich'o, Pietų Afrikos, Prancūzijos ir kituose universitetuose. Parašė 200 mokslinių straipsnių ir 60 apžvalgų sintezės, gamtinių produktų, organometalų ir heterociklų srityse. Parengė per 50 magistro daktarato studentų darbų. Gavo daug mokslinių žymenų, tarp kurių yra Lietuvos mokslų akademijos narystė ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinas.

2000 ir 2002 metais Vilniuje Sniečkus kartu su kitais baltiečiais chemikais suorganizavo tarptautinius organinės chemijos simpoziumus, sutraukusius žymius chemikus, įskaitant ir Nobelio premijos laureatus. Visa tai nuskambėjo per platųjį pasaulį.

Šiais metais Sniečkus vadovaus organinės chemijos vienai sekcijai 39-tame IUPAC ir 86-tame Kanados cheminės draugijos suvažiavime Otavoje rugpjūčio 10-15 d.d.

Saulius Šimoliūnas

Šią seną moterį šilutiškę dar sovietų valdžia išleido į Vakarų Vokietiją. Ji išvyko ir vėl sugrįžo atgalios į Šilutę **Nuotr. J. V. Tamušausko**

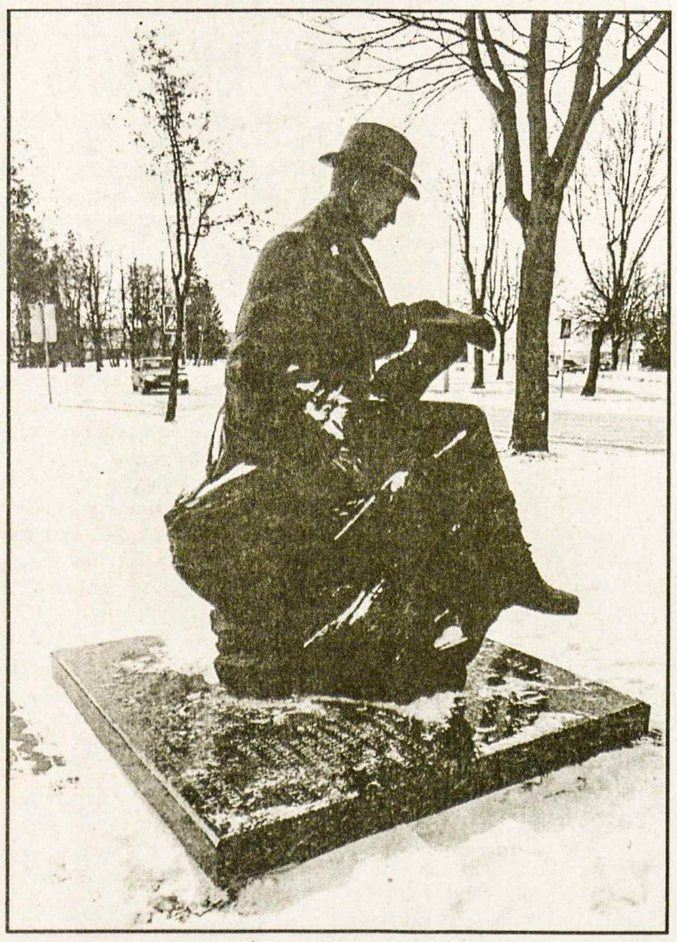

Žalvariniu paminklu sugrįžo į Šilutę buvęs dvarininkas, Šilutės muziejaus steigėjas Hugo Šojus (Hugo Sheu 1845-1937)
Nuotr. J. V. Tamušausko

Šiaulių universitetas susidomėjo Kanada

Šiaulių universitete, kur veikia įvairūs mokslo ir kultūros centrai bei atsiranda vardinės auditorijos (Jono Jablonskio, Jovaro, Stasio Šalkauskio ir kt.), savo vietą tikisi surasti ir Kanados auditorija. Joje esanti medžiaga supažindina su Kanada: tai ir vėliava, ir žemėlapis, ir kanadiečių autorių knygos anglų, prancūzų bei lietuvių kalba, taip pat įvairūs informaciniai leidiniai apie galimybes studijuoti Kanadoje bei Lietuvos spaudos leidiniai apie Kanadą ir kanadiečius. Yra ir garso kasečių bei kitų daiktų, atskleidžiančių susidomėjimą šia šalimi. Buvimas auditorijoje ir su ja susijusi veikla neretai šmaikščiai vadinama gyvenimu po klevu, nes šio medžio simbolikos čia iš tikrųjų nemažai. O šis posakis atsirado auditorijos oficialaus atidarymo iškilmių metu 2001 metų lapkričio 8 d.

Susidomėjimo Kanada priežasčių reikia ieškoti anksčiau. Jau 1999 metais, kai Latvijos universiteto Moderniųjų kalbų fakulteto Romanų kalbų skyriaus profesorius Andrejis Bankavas, keletą metų skaitęs paskaitų ciklus Šiaulių universiteto prancūzų filologijos specialybės studentams, jis pradėjo dominti šiauliečius kanadistikos klausimais ir paskatino steigti Kanados centrą, panašų į tą, koks veikia Rygoje. A. Bankavo manymu, toks centras Šiaurės Lietuvos centre ir pusiaukelyje tarp Rygos ir Vilniaus esančiuose Šiauliuose tiesiog būtinas, tačiau savaime suprantama, jog be rimtesnės Kanados pusės paramos to neįmanoma padaryti (tokios paramos susilaukė Vilniaus universitetas). Vis dėlto pradėjome, nes šį bei tą galime padaryti savo jėgomis. Fakulteto dekanė Genovaitė Kačiuškienė po remonto paskyrė vieną auditoriją – joje sukaupta fakulteto turima vaizdo bei garso technika, o naujai užsakyta lentyna skirta medžiagai apie Kanadą. Medžiagą kaupiame patys, prisideda Kanados ambasados Rygoje ir Vilniuje, taip pat Rygos kolegos, su kuriais palaikome labai glaudžius ryšius.

Jautėme didelį buvusio ambasadoriaus Baltijos šalims Peter McKellar susidomėjimą. Praėjusių metų pavasarį P. McKellar apsilankė mūsų universitete, nes negalėjo atvykti į atidarymo iškilmes. Įvyko susitikimas su universiteto rektoriumi prof. Vincu Lauručiu ir su Humanitarinio fakulteto dėstytojais bei studentais (savaime suprantama, Kanados auditorijoje). Tikimės sulaukti ne mažesnio dėmesio ir iš naujojo ambasadoriaus Roberto Andrigo, su kuriuo buvo garbė susipažinti gruodžio viduryje Vilniuje, nors jis reziduoja Rygoje.

Auditorijoje vyksta įvairios paskaitos, nes kol kas negalime kalbėti apie kanadistikos studijas – neturime nei parengtų studijų modulių, nei tam pasirengusių dėstytojų. Šiuo metu rengiame įvairius susiėjimus, susitikimus bei pažintines paskaitas. Klausytasi pasakojimų apie įspūdžius Kanadoje vykusiame moterų kongrese (jame dalyvavo universiteto dėstytoja Virginija Šidlauskienė), apie kanadiečių autorių knygas vaikams ir jų vertimus į lietuvių kalbą. Apie tai pasakoja Lietuvių literatūros katedros dėstytoja Danguolė Šakavičiūtė, atvyko ir leidyklos "Mažasis Vyturys" redaktorė bei vertėja Vida Bėkštienė (knygų buvo galima ir įsigyti). Reikia pastebėti, kad būtent ši leidykla susidomėjusi kanadiečių autorių kūriniais vaikams – per keleta pastarųjų metų išleistos net 6 knygos skirtingo amžiaus vaikams, o greitai turėtų pasirodyti dar viena. Turime planų daugiau sužinoti ir apie suaugusiems skirtas knygas bei jų vertimus.

Kalbant apie literatūrą negalima nepaminėti Kanados knygų parodos balandžio pabaigoje universiteto bibliotekos skaitykloje – kelias dienas visi besidomintys galėjo pamatyti apie 200 nuo 2000 metų Kanadoje išleistų knygų. Tai buvo keliaujanti Kanados knygų eksporto sąjungos paroda, pasiekusi mus iš Latvijos ir toliau iškeliavusi į Vilnių. Labai džiaugėmės, kad ji neaplenkė Šiaulių. Šiais metais vasario pabaigoje jau laukiame panašios vaikų knygų parodos.

Žengiame nedrąsius žingsnius ir į kanadistikos tyrimus. Kol kas jie labiau tenkina pažintinius poreikius – padeda gilintis į mažai žinomos šalies gyvenimą bei jos ryšius su Lietuva. Tačiau šiemet parašytas ir apgintas pirmasis bakalauro darbas apie Margaret Atwood kūrinių stilistiką (turime vilčių, kad ateityje studentų darbų kanadistikos temomis padaugės).

Du kartus dalyvauta Kanados studijų konferencijose: Vilniaus universitete (2000) ir Stockholmo universitete (2002). Dėl to taip pat turiu dėkoti Latvijos kolegoms, nes tik jų padrąsinta ryžausi pristatyti pranešimus apie tai, kaip Kanada nušviečiama Lietuvos spaudoje – ir respublikinėje, ir regioninėje. Tiesa pasakius, labai įdomi ir toliau plėtotina tema, jeigu tik tam būtų galima skirti pakankamai laiko ir tai būtų pagrindinis darbas bei interesų kryptis. Kol kas tai tik laisvalaikio, kurio nėra daug, užsiėmimas, nors prisipažinsiu, kad mane iš tikrųjų domina Kanados gyvenimas (pradėjusi tvarkyti Kanados auditorijos reikalus ir tapusi jos kuratore, kaip buvau pavadinta kolegų, nedaug ką žinojau).

Džiaugiamės, kad pavyko užmegzti ryšius su Lietuvių archyvu-muziejumi ir jo direktore Rasa Mažeikaite. Jos atsiųsti archyvo lankstinukai bei informacija apie šią instituciją ir knyga apie lietuvių emigraciją į Kanadą po Antrojo pasaulinio karo yra įnašas į auditorijos (kas žino, gal ateityje ir į Kanados centro) turtus. Turime sumanymą surengti susitikimą su knygos autore Milda Danyte, kuri šiuo metu gyvena Lietuvoje ir dėsto Vytauto Didžiojo universitete. Taip pat žadame plėsti ryšius su įvairiomis organizacijomis, draugijomis, klubais.

Negaliu nepaminėti ir tai, jog Kanados auditorija buvo sumanyta kaip viso universiteto kanadietiškos veiklos koordinuotoja. Žinoma, nėra lengva tai realiai įgyvendinti, tačiau neprarandu vilties, kad kada nors taip bus. Kanadistika – tai ne tik kalba ir literatūra, tokios studijos galimos įvairiose srityse ir kuo jos platesnės, tuo rimčiau galima plėsti ryšius su Kanada. Iki to Šiaulių universitetui dar toli, tačiau esu įsitikinusi, kad kanadistikos veikla yra įdomi, perspektyvi sritis ir ateityje ja susidomės daugiau Šiaulių universiteto žmonių.

Be to, reikia išskirti ir kitas Šiaulių universiteto bendradarbiavimo formas. Pirmiausia universiteto pasirašyta sutartis su Kvebeko universitetų sąjunga, taip pat aktyviai ryšius plėtoja Edukologijos fakultetas, kuriame kartais vieši ir paskaitas skaito kanadiečiai (beje, ir Kanados lietuviai). Tenka apgailestauti, kad universiteto svečius iš Kanados ne visada galiu pasikviesti į auditoriją ar surengti pažintinius susitikimus su jais. Kol kas neturiu daug padėjėjų (daugiau yra tik palaikančių tokią veiklą), todėl daug kas priklauso nuo mano galimybių, kurios ne visada atitinka norus.

Jei būnate Šiauliuose, esate maloniai kviečiami užsukti į mūsų auditoriją (žinoma, prieš tai susitarus dėl laiko: tel. 370-41-595785; el-paštas: rekva@takas.lt). Jei turite įdomios medžiagos apie Kanadą ir jums jos ne(be)reikia, mūsų lentynos dar apytuštės. Jei galite pasiūlyti naujos veiklos krypčių, turite sumanymų, ieškosime bendradarbiavimo galimybių.

Dr. Regina Kvašytė,
Kanados auditorijos kuratorė,
Šiaulių universitetas,
Humanitarinis fakultetas,
P. Višinskio 38, 5400 Šiauliai,
Lietuva

Šiaulių universiteto Kanados auditorija ir jos kuratorė dr. REGINA KVAŠYTĖ

Lietuviai džiaugiasi kanadiečių rašytojo sėkme

V. A. JONYNAS

Jokia paslaptis, kad šio žemyno žiniasklaida yra apgailėtinai primityvi, vienakryptė ir pataikaujanti masių sensacijų potroškiams. Gal jinai kiek padoresnė Kanadoj. Bet ir čia kultūriniai įvykiai neužkliūva už jos sieto. Tobulą to nusmuktkelniškumo pavyzdį turėjom visai neseniai, ryšium su "Booker" prestižinės premijos varžybomis. Pirmą kartą į pirmąsias gretas buvo prasimušęs kanadiečių rašytojų ketvertukas. Baigminėje atrankoje varžėsi John Barfoot, Yann Martel, Rohinton Mistry ir Carol Shields. Tiesa, jau ir anksčiau buvo nusiraškę "Booker" premiją Kanados rašytojai: Michael Ondatje už *Anglą ligonį* ir Margaret Atwood už *Akląjį žudiką*. Bet šiuometinis proveržis į pirmaujančias pozicijas buvo ypatingai ženklus.

Ir ką gi? Premija atiteko kanadiečiui... Jaunam, nežinomam Ian Martel. Kvebekiečiui, rašančiam angliškai, kurio romanas *Pi gyvenimas* pavergė vertintojų komisiją savo siužeto originalumu ir užmojo drąsa. Bet žiniasklaidai pakako vien trumpos žinutės. Išeiviškoji spauda ir to nepadarė. Tai pateisinama – Martelio romanas neturi nieko bendro su mūsų kasdienybe. Netgi neįtikimas, kadangi jame pasakojama apie "kultūrinį bendravimą" gelbėjimosi valtyje su laukiniu tigru, hiena ir orangutangu. Ar ne per daug simbolikos ir dievoieškos?

Neįtikėtina, bet tas priekvapis neatbaidė susidomėti romanu žinomo mūsų vertėjo Valdo Petrausko, kuris nieko nelaukęs pasiuntė *Literatūrai ir menui* ne vien korespondenciją apie įvykį, bet ir paties Martelio straipsnio "Kaip aš rašiau *Pi gyvenimą* vertimą.

Iš peklos, sakysite, toks dėmesys netgi ne savo motinos kalba rašančiam kvebekiečiui (abu Martelio tėvai – prancūzakalbiai), juo labiau, kad atrodo V. Petrauskas paties teksto net neskaitęs (nepajėgęs jo įsigyti?). Prielaidų galėtų būti kelios.

Pirmoji: "Booker" premijos įteikimas sutapo su lietuviškos knygos sėkme Frankfurto mugėje. Atseit, vėl įtikėta mažos tautos galimybėmis prasibrauti į "senų diedų" uzurpuotą knygos rinką.

Antra: galėjo V. Petrauską sužavėti ir Martelio profesionalumas, rašytojiškas atkaklumas ir daugeriopa gyvenimo patirtis. Praslysta kažkur tarp eilučių užuomina, jog tą patirtį reikia kaupti, rūpestingai atsijoti, nepyškinant "kaip krito".

Yra dar vienas dalykas, su kuriuo sunkiai susitaiko Lietuvoje gyvenantys rašytojai, būtent, rašytojo vardas užsitarnaujamas kietu darbu, o ne valstybės subsidijomis. Neįtikėtina, bet Martelis yra vienas nedaugelio Kanados rašytojų, kuris bandė iki šiol verstis savo amatu, nekaulydamas jokių subsidijų iš Kanados meno tarybos ar panašių institucijų. Šiuo požiūriu jo triumfas dar labiau džiuginantis.

Postūmį sukurt fantastišką romaną *Pi gyvenimą* jam davusios jo klajonės po platųjį pasaulį, būtent antrasis apsilankymas slėpiningojoj Indijoj. Tos kelionės pradžia buvusi klaiki. Atsidūręs Bombėjuje jis išvydęs begalinį skurdą ir chaosą. Jį apsėdusi depresija, apnuoginusi visą būties beprasmybę. Jis pasijutęs apgailėtinu nevėkša, nieko nepasiekusiu per savo gyvenimą, išskyrus porą knygelių, šiaip taip išparduotų po tūkstantį egzempliorių. Tada jis pasitraukęs į nuošalesnį kampelį, nepertoliausiai nuo Bombėjaus, dvelkiantį "grynai indiška palaima". Ten jam prisiminė brazilų rašytojo Moacyro Scliaro romanas, kurio jis buvo skaitęs vien recenziją, apie Berlyno žydą, patekusį iš skęstančio laivo į valtį, kurioje tūnojo juodoji pantera. Tą knygą buvo sudirbęs į šipulius garsusis kritikas John Updike, kaipo beviltišką šlamštą. Marteliui vienok jo fabula atrodė verta naujos orkestruotės, nors nebūtinai sudžiazinimo ar parodijavimo, kuriuo susigundo vis dažniau Lietuvoje visokie mažaraščiai.

Bet leiskim kalbėti pačiam autoriui: "Aš aplankiau visus zoologijos sodus, kokie tik buvo Indijos pietuose, kalbėjausi su T. zoologijos sodo direktorium. Valandų valandas praleisdavau šventyklose, mečetėse. Ištyriau aplinką, kurioje turėjo skleistis mano romano veiksmas. Stengiausi įsigilinti į savo pagrindinio veikėjo indišką mąstyseną. Po šešių mėnesių jau buvau sukaupęs pakankamai vietinio kolorito ir įvairių detalių. Grįžau į Kanadą ir pusantrų metų paskyriau studijoms. Skaičiau krikščionybės, islamo ir hinduizmo veikalus. Skaičiau knygas apie zoobiologiją ir gyvūnų psichologiją. Skaičiau žmonių, išsigelbėjusių iš nuskendusio laivo, pasakojimus ir įvairių katastrofų aprašymus.

Tiek Indijoj, tiek Kanadoje, daug ką užsirašinėjau. Kaleidoskopiškai, padrikai, popieriuje ryškėjo *Pi gyvenimas*. Ilgokai galvojau, kol apsisprendžiau, koks gyvūnas geriausiai tiktų būti pagrindiniu veikėju. Iš pradžių pagalvojau apie dramblį, Indijos dramblys mažesnis negu Afrikos ir man dingtelėjo, kad jaunas drambliukas puikiai tiktų gelbėjimosi valtyje. Tačiau dramblys valtyje vidury vandenyno man pasirodė kur kas juokingesnis nei maniau. Tada pasirinkau raganosį. Bet raganosiai – žolėdžiai, ir man sunku buvo įsivaizduoti kaip žolėdžiui galima išsaugoti gyvybę atviroje jūroje. Maitinimas jūržolėmis būtų be galo nuobodus ir skaitytojui ir rašytojui, ir juo labiau raganosiui. Galiausiai apsisprendžiau – tai bus tigras. Kiti gyvūnai – zebras, hiena ir orangutangas – gelbėjimosi valtyje atsirado savaime, kiekvienas simbolizuodamas kokią nors žmonių būdo ypatybę; hiena – bailumą, orangutangas – motiniškus instinktus, zebras – egzotiką.

Mangustą pasirinkau todėl, jog man reikėjo nedidelio gyvūnėlio, panašaus į šešką, bet neturinčio šeško savybių. Be to, pats žodis *mangusta* man patiko savitu poetiniu skambesiu.

Aklas žmogėdra prancūzas, prisivijęs *Pi* kita valtimi, man atėjo į galvą neprisimenu kaip. Pradiniame variante scena buvo nepalyginamai ilgesnė, kone 45 psl. Ta dalis man labiausiai patiko. Mano akimis žiūrint, tai buvo Beckett Ramiajame vandenyne. Tačiau mano redaktorė pareiškė, jog tai ir yra didžiausia bėda. Ta dalis buvo komiška, tikras absurdo teatras, ir bendrame knygos kontekste atrodė kaip pokštas per laidotuves. Drastiškai skyrėsi ir stilius. Tad galiausiai visiškai išbraukiau tą dalį".

Nedažnai rašytojas atlapoja taip plačiai duris į savo kūrybos virtuvę, bet jo žodis nepretenzingas ir neapgaulingas. Niekur taip pat nesišvaistoma, kaip kad dabar dažnai atsitinka Lietuvoje, tokiom abstraktybėm kaip "postmodernizmas" ir panašiai. Už visa tai tenka vien padėkoti šių tekstų autoriui ir vertėjui. Jų darbas savo informacijos tūriu nebus veltui, net jei ir tektų pačiu aptariamuoju Ian Martel kūriniu ir nusivilti. Paskutinis kuriozas: *Pi gyvenimas* šiuo metu verčiamas į prancūzų kalbą. Spėkit – kas vertėjai? – Jo paties tėvai. Užklaustas, kodėl jis nerašo tėvų kalba, rašytojas paaiškino, jog jis gyvenęs Ispanijoj, Kosta Rikoj ir kitur, kur nebuvę prancūziškų mokyklų.

• **Kalba yra laidininkas, kuriuo teka į mus tautos kūryba: jos dainos ir pasakos, jos epas ir lyrika, jos drama, jos filosofija ir net jos mokslas.** **A. MACEINA**

Įvairios žinios

"Karaljaučiui naujas vardas" – po tokia antrašte *Ostpreussenblatt* (2002 m.XII.24) išspausdino W. Boehm straipsnį apie ketinimą grįžti prie senojo vokiško Karaliaučiaus vardo – "Koenigsberg". Nurodoma, kad laikas, kada Karaliaučius buvo vadinamas Kaliningradu, baigiasi. Miestas 2005 metais švęs savo 750 metų sukaktį, ir ta proga norima grąžinti miestui senąjį vokišką pavadinimą "Koenigsberg". Tam pritaria ir Karaliaučiaus srities gyventojai rusai. Michail Kalinin, kurio vardu po Antrojo pasaulinio karo buvo pavadintas Karaliaučius, buvęs Stalino draugas. Tos žymės nykstančios ir pačioje Rusijoje. Pvz. vidurinėj Rusijoj buvusiam miestui Kalinin šiandien grąžintas senasis vardas – Twer. Nebesą Maskvoje nė Kalinino muziejaus. "Koenigsberger Express" paskelbtoje apklausoje buvo siūlytas kompromisinis miesto pavadinimas – "Koeniggrad". Bet dauguma skaitytojų pasisakė už senąjį vardą. (Le Kro inf.) **Snk.**

Kompozitoriai iš Lietuvos – RAMINTA ŠERKŠNYTĖ ir OSVALDAS BALAKAUSKAS, apdovanoti gėlėmis po jų kūrybos koncerto "The Music Gallery" Toronte Nuotr. I. Ross

Naujoji muzika

Lietuvių kompozitorių kūriniai torontiškiame koncerte

XX-me šimtmetyje šalia klasikinės muzikos, atsirado elektroniniai ir magnetofoniniai eksperimentai, kurie turėjo įtakos kompozitorių avangardinei kūrybai, ieškančiai savito garsų spektro. Šioje srityje iškilo trys didieji: Benjamin Britten, anglas, Dimitri Šostakovič, rusas, Alberto Ginafera, argentinietis. Jie surado savo kelią ir su pasisekimu vyrauja muzikiniame pasaulyje.

Šiuolaikinėje muzikoje nėra vyraujančios krypties. Tai mozaika visokių krypčių. Neretai tas pats kompozitorius kuria keliomis skirtingomis kūrybinėmis kryptimis. Kur link eina dabarties muzikos menas, ir kas jam vadovaus ateityje, kažin ar kas žino.

Naujoviškos muzikos *A Glimpse at Lithuania* vakaras įvyko Toronte "The Music Gallery" š.m. sausio 10 d. pilnoje salėje klausytojų. Jis buvo publikos entuziastiškai sutiktas gausiais plojimais. Programoje – kūryba žymių Lietuvos kompozitorių.

Koncertas pradėtas Ramintos Šerkšnytės kūriniu *The Oriental Elegy*, parašytu styginiam kvartetui. Jį atliko "Accordes" kvartetas: Fujiko Imajishi, Carol Fujino – smuikai, Douglas Perry – viola, David Hethe-rington – violončelė. Tai muzikinis kūrinys su precizišku ritmu, imituojantis gamtos garsus.

Toliau sekė Broniaus Kutavičiaus kompozicija *Clocks of the Past*. Atliko Reinbert Evers – gitara, lydimas *Accordes* styginio kvarteto. Kai kuriose vietose jaučiami šokių stiliaus garsai.

Po pertraukos girdėjome Onutės Narbutaitės *Sonnet a l'Amour*. Ją atliko tenoras Eric Shaw su gitaros palyda. Jo balsas gana stiprus, tinkamai paruoštas šiam vaidmeniui. Jis sudarė gražų junginį su gitaristu Reinbert Evers, kuriam ir ši sonata yra dedikuota.

Koncertas baigtas Osvaldo Balakausko *Rain for Cracow*. Atliko Fujiko Imajishi – smuikas, David Swan – pianinas. To paties kompozitoriaus *Odyssey from B to C* atliko Robert Aitken – fleita, Reinbert Evers – gitara ir "Accordes" kvartetas.

O. Balakausko kūryboje randame džiazo ir dvyliktonių stiliaus. Jis iš visos grupės daugiausiai yra koncertavęs, apsčiai rekordavęs, apdovanotas įvairiais žymenimis, Muzikos akademijos dėstytojas. Jis ir R. Šerkšnytė, dalyvavę šiame koncerte, susilaukė ir didžiosios spaudos dėmesio.

Slava Žiemelytė

Latvių pabėgėlių nuo komunizmo duktė, gimusi Australijoje, Elsa Reichmanis šiais metais vadovauja didžiausiai pasaulio cheminei draugijai – "American Chemical Society" Saulius Šimoliūnas

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

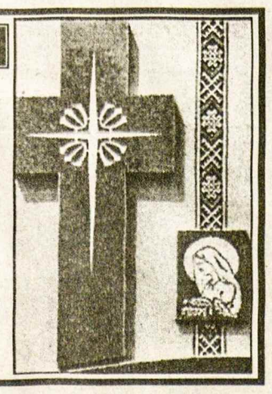

Mažoji krikščionybės enciklopedija

Kunigo, profesoriaus Pauliaus Rabikausko, SJ, veikalas "Krikščioniškoji Lietuva"

ANTANAS MUSTEIKIS

Malonu recenzuoti mokslinę knygą, kuri, atvirai kalbant, nebūtinai reikalinga recenzijos. Pirmasis šios knygos – *Lietuviškoji krikščionybė* – skyrius, pavadintas *Pajusti įvykių tėkmę*, parašytas vysk. Jono Borutos, SJ, yra daugiau nei įvadas į temą. Jį galima laikyti ir recenzija. Vyskupas išryškina šio veikalo autoriaus – Lietuvos jėzuitų provincijos kunigo, Popiežiškojo Grigaliaus universiteto profesoriaus, dekano, vicerektoriaus, LKMA akademiko, Vilniaus universiteto ir Krokuvos Popiežiškosios akademijos garbės daktaro, Vatikano Šventųjų skelbimo kongregacijos konsultoriaus Pauliaus Rabikausko nueitą kelią bei kūrybą.

Veikalą sudarė Liuda Jovaiša. Neskaitant įvado, jame yra dvidešimt vienas skyrius. Pradedama su autoriaus mokslinių knygų, straipsnių, recenzijų, bibliografijos duomenimis, susijusiais su Lietuvos krikščionybės bei valstybingumo keliu. Pasekami lietuvių krikščioninimo laikotarpiai. Daugiausiai vietos skiriama Lietuvos vyskupijoms, kurių tarpe, šalia Vilniaus ir Žemaičių vyskupijų, yra ir paskiri skyriai Lucko, Smolensko lotynų apeigų vyskupijoms, taip pat ir Mogiliovo lotynų apeigų arkivyskupijai, Minsko ir Vygrių vyskupijoms. Liečiami painūs Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos, Lenkijos-Lietuvos sąjungos, Lietuvos padalinimų klausimai, susiję su lietuvių-lenkų tautybėmis, katalikų, provoslavų bei reformatų religijomis.

T. Paulius Rabikauskas stengiasi atskleisti lietuvių krikščionybės plėtros gelmes. Bene ryškiausias to pavyzdys yra pagoniškoji lietuvių tikėjimo dalies sugretinimas su krikščioniškuoju dvasingumu. Cituodamas prof. Marijos Gimbutienės ir prof. Zenono Ivinskio įžvalgas, jis rašo: "Ir nesigilindami į tai, iš kur atsirado ir kaip senuosiuose lietuviuose išsivystė tie sudvasinto pasaulio, virš jo esančio dievo ir dvasinės žmogaus dalies nemirštamumo tikėjimai, galima sakyti, kad visa tai turėjo tiktai palengvinti lietuviui suprasti ir priimti krikščioniškąjį mokymą" (2-3 psl.). Šiuo būdu autorius atskiedžia populiarų, vienareikšmį lietuvių pagonybės-stabmeldybės įvaizdį, pabrėžtą kitautaučių raštuose.

T. Paulius Rabikauskas yra vargiai pralenkiamas mokslinės tiesos įtvirtinimu. Neskaitant nacistinės ir komunistinės propagandos paistalų, kuriuos tik naivuoliai ir naivuolės nelaiko melo burbulais, autorius atskleidžia daugybę netikslumų istoriniuose svetimųjų ir savųjų raštuose. Gerai mokėdamas svetimas kalbas, jis patikslina vertimus iš originalių šaltinių ir pataiso, pvz. net pačius lotynų k. žodžius (237 psl.).

Šv. Kazimiero – Lietuvos Globėjo kanonizacijos duomenys yra išsamiai nagrinėti šiuose skyriuose: *Nesėkmingos Gniezno metropolito užmečios Lietuvoje, Pastabos prie šv. Kazimiero garbinimo istorijos* ir *Didžiosios šv. Kazimiero šventės Vilniuje* 1604 *ir 1636 metais*. Autorius išryškina Gniezno arkivyskupo Jono Laskio vizitą Lietuvoje, kuris, tarp kitko, turėjo "pagerinti politinius santykius tarp karaliaus ir Didžiosios Lietuvos kunigaištijos dominijų", tačiau visito metu prieita net prie kai kurių kanauninkų ekskomunikacijos. Tai liudija, "kokie kartais įkyrūs ir net užgaulūs galėjo būti lenkai lietuviams, antra vertus, išryškėja, kad yra buvę atsakingų lietuvių, kurie gynė savo šalies ir valstybės savarankiškumą ir nebuvo linkę nuolankiai išpildyti kiekvieną lenkų užmačią" (272-3 psl.). Gal ir tuometinis šv. Kazimiero šventės įtraukimas į Bažnyčios brevijorių buvo trukdomas, kad netemdytų poros lenkų šventųjų – Stepono ir Jacinto (Jackaus) aureolių.

Nors pagal lietuvių kalbininkų patvirtintą įprotį nesakome *tikėti į ką,* bet *tikėti ką* arba *kuo,* T. Rabikauskas pažvelgia į šią problemą naujoviškai. Pasirodo, kad ir klasikinė lotynų kalba, vartojama krikščionių, įveda netradicinį naujadarą *credere in,* kad tiksliau išreikštų tikėjimo sąvoką. Šia proga cituojamas šv. Augustinas išdėstė, kodėl reikia vartoti *tikėti į:* "Labai svarbu skirti, ar kas tiki Kristų esant, ir ar jis tiki į Kristų. Kristų esant tiki ir piktosios dvasios, bet negalime sakyti, jog piktosios dvasios tiki į Kristų. Nes tik tas tiki į Kristų, kuris Kristuje turi viltį ir Kristų myli" (293 psl.). Tad tokiai sąvokai išreikšti tinka naujadaras *tikėti į.*

Vertinant šį P. Rabikausko veikalą, reikia sutikti su vysk. Jono Borutos, SJ, apžvalgos žodžiais:

"Tokio dvasios skaidrumo, mokslinio sąžiningumo ir principingumo, nuoširdumo ir paprastumo laukiame iš tų jaunųjų Lietuvos istorikų, kurie, bendraudami su T. P. Rabikausku, patyrė jo asmenybės žavesį... ir mokysis sąžingingai ir skaidriai ieškoti istorinės tiesos..." (XIV psl.).

Antra vertus, šis veikalas galima vadinti trumpąja lietuvių krikščionybės enciklopedija, kurios duomenys surūšiuoti išsamiomis asmenvardžių, vietovardžių ir dalykų rodyklėmis.

Trečia vertus, norėčiau paminėti vieną smulkmeną, kuri gali erzinti skaitytojų akis: Liudo Jovaišos pateiktoje autoriaus bibliografijoje dažnai prieš straipsnių pavadinimus yra žodelis "–in", tartum lietuvių kalba neturėtų vietininko linksnio.

Paulius Rabikauskas, KRIKŠČIONIŠKOJI LIETUVA: ***Istorija, Hagiografija, Šaltiniotyra.*** Sudarė **Liudas Jovaiša.** XLVIII ir 408 psl. Išleido *Aidai* (Vilnius, Tilto g.8/3). 2002 m.

Kai lankėsi Kaune prezidentas VALDAS ADAMKUS, Eglutė Randytė įteikė gėlių, stebint arkivyskupui SIGITUI TAMKEVIČIUI ir kitiems
Nuotr. R. Šaknio

Teresė Varnagirienė Kauno krikščionių demokratų būryje

"Širdimi eiliuoju, lūpomis dainuoju"

Teresė Varnagirienė – Pievų smilga poetė, dviejų ansamblių vadovė, daug kur koncertuoja

ALDONA GRICIENĖ

Pirmoji jos knyga *Širdim eiliuoju, lūpomis dainuoju* (eilėraščiai, dainos). Poetės slapyvardis – Pievų smilga. Ji, kaip toji kukli žolė, laikosi šaknimis įsikibusi į tėvynės žemę, nusilenkia vėjui ir vėl išsitiesia. Iškelia galvą ir ima dainuoti apie tėvynės dangų, vaikystės takus ir mamą. Virva liaudies dainų numylėtinis vyturėlis, obelys ir vyšnios saldžiai pakvimpa:

Tokie pavasariai pražysta
Tik mūsų Lietuvoj.

Be galo nuoširdus eil. *Duok mums šiandien...* Poetė neprašo, kad Dievulis iškeptą duonelę padėtų ant stalo. Ji prašo, kad rugelius lietutis girdytų, vėjelis pasūpuotų, kas dieną saulė šildytų. Žemdirbių stiprios rankos nebijos pūslių karštam rugpjūty, tik tada gausime *kasdienės mūsų duonos.*

Daug eilėraščių su natomis. Rodos, pasiremi ant grėblio, o daina pati išsiveržia iš lūpų: *Kur kalne Gedimino / Trispalvė vėliava, / Ten mūs senasis Vilnius, / Tai mano Lietuva.*

Didelį dėmesį autorė skiria gerajam Dievui: lakštingala suokia, o mama niūniuoja lopšinę, *į ją maldas įpindama.*

Antrasis Pievų smilgos kūrinėlis skirtas vaikams. Eilėraščiai be galo nuoširdūs, paprasti, vaikams suprantami. Darželinukai ir pradinukai mėgsta juos deklamuoti.

Aš gležna kaip gėlytė,
Pasodinta mamytės.
Noriu augti, žydėti, čiauškėti
Ir visą pasaulį mylėti.

Puikūs eilėraštukai skirti mamytei – šiam svarbiausiam žmogui vaikystėje. Mamytei ir saulė švyti, ir žemė žydi. *Ačiū, Dievuli, Tau už saulytę / Ir už tėvelį, / Ir už mamytę.*

Vaikučiai pamokomi tėvynės meilės:

Ryškiau už vaivorykštės margas
spalvas
Švytėk mūs padangėj, brangi
vėliava,
Globok mūs Tėvynės miškus ir
kalvas,
Kad būtų laisva mūs graži
Lietuva.

Kai kurie eilėraščiai su natomis, galima dainuoti arba šokti ratelius.

Trečioji knyga – religinė. Ji skirta giedoti. Poetė prašo Dievą, kad leistų jį kuo dažniau prisiminti, prašo apsaugoti nuo blogų minčių, piktų pagundų. Verčianti mąstyti giesmė *Ligonio viltis.* Kai buvo sveikas, nelikdavo maldai laiko. Dabar kančia, galbūt mirtis... *Tuomet ištiesk man savo ranką šventą / Ir nusivesk į šalį laimės amžinos.*

Daug giesmių skirta Marijai. Įsidėmėtina *Giesmė už tautą:*

Marija, mes Tavo išrinktoji tauta,
Stebuklų keliais į laisvę išvesta.
Šiandien mums reikia Tavo
globos –
Neapleisk savo žemės – mūsų
Lietuvos.

Labai nuoširdūs religiniai eilėraštukai vaikams: *Ačiū, Dievuli, / Tau už duonelę, / Už sveikatėlę / Ir už duonelę.*

Kad šie žodžiai pasiektų žmonių ausis, reikia giedoti ir dainuoti.

Teresė Varnagirienė vadovauja tautiniam jaunimo ansambliui "Atžalynui". Ansamblio tikslas – populiarinti lietuvių liaudies dainas, šokius, papročius, skleisti turiningus blaivius pasilinksminimus pagal lietuviškas tradicijas, dainuoti ir giedoti pritariant kanklėms. "Atžalynas" ruošia įvairius tematinius koncertus valstybinių, tautinių bei religinių švenčių minėjimus. Koncertuoja pagal kvietimus Kaune ir už jo ribų. Pradėjęs koncertuoti 1993 m., iki šiol surengė per 500 įvairių koncertų ir renginių daugelyje Lietuvos vietovių.

Kad "Ažuolynas" žaliuotų, šoktų ir dainuotų jis nuolat atnaujinamas. Kas jūs esat, atžalyniečiai? Kai išsilieja daina iš jūsų krūtinių, džiaugsmo ašarą braukia pavargęs žmogus. Kas jūs esat, atsakymą gaunat koncertuos: jungiasi jūsų jaunystė su senatve žila. Tėvynei jūs esat jaunas žaliuojantis sodas.

Antras ansamblis, kuriam vadovauja T. Varnagirienė – "Sūduva". Tai etnografinis ansamblis, dainuojąs Sūduvos krašto ir sūduvių poetų dainas: Vaičaičio *Lakštingalėlę,* S. Nėries *Pienę,* kanklininko Puskunigio *Paklausykit jūs, lietuviai* ir kt. Dukraitė Eglutė Randytė taip pat dalyvauja Sūduvos koncertuose. Ji pamojuoja trispalve vėliavėle ir išsiveržia žodžiai:

Graži iš aukštai
Mana Lietuvėlė:
Kalneliai, miškai,
Upės ir ežerėliai.

Teresė Varnagirienė talkino krikščionims demokratams priešrinkiminėje kovoje. Buvo su jais Aklųjų įmonėje, Šančių vidurinėje mokykloje ir Radvilėnų vidurinėje mokykloje. Politikų žodžius ji parėmė skambia daina.

"Atžalynas" į Vilnijos kraštą daug kartų vežė kalėdines-naujametines programas. Šalčininkų mokykloje-internate vedė mokslo metų užbaigimo gegužinę. "Atžalynas" leidžia muzikinį albumą. Kadangi tai jaunų žmonių kolektyvas, vyksta judėjimas. Mergaitės išteka, bet ryšiai su jomis nenutrūksta.

Teresė yra apsupta daugelio gerų, šviesios sielos žmonių. Su "Atžalyno" grupele ji gieda savo giesmes Petrašiūnų šventovėje.

XXI amžiaus redakcija pakvietė prezidentą V. Adamkų aplankyti kuriją, seminariją ir redakciją; "Atžalyną" paprašė padainuoti. T. Varnagirienė, prisiminusi mūsų senolių vaišingumą, sukūrė dainą:

Nepraeikit pro šalį,
Užsukit į mano namus,
Pasodinsiu jus prie stalo,
Pavaišinsiu pyragu.

Dukraitėlė Eglutė įteikė gėlių. Prezidentas pakštelėjo jai į veiduką. Tesinešioja vaikas šį brangų atminimą visą gyvenimą.

Paslaptingas Grūdas

ESATIE,
esi be krantų
amžinai srūvanti
begalybė.
ESI – lyg vanduo
r a t i l a i s.
Čia užgęsti,
Čia įsižiebi.

Miršti, kad gimtum,
Paslaptingasis Grūde.

Sukūręs saulėlydžius

Dieve, sukūręs saulėlydžius...
Ir – narsų saulės tekėjimą.
Ir jūras, keistai susijusias
Su mūsų krauju ir ašarom.
Ir mišką, kuriam vaivorai,
Kur liuoksi linksma voveraitė.
Kas mūsų aistros ir norai...
TU rodai mums Grožį skaistų.
Saulėlydžiai, debesys, žvaigždės.
Žibuoklės, žarijos, žirgai.
Už tobulo grožio – šešėlis –
Blogio Genijus... Du veidai...
Nesutaikomos dvasinės jėgos,
Kurių kovos laukas – žmogus.

Dieve, sukūręs saulėtekius,
Saulėlydžius, MEDĮ ir mus - - - -

Paskutinis pavasaris

Liūdni eilėraščiai, skirti ne gilinti, o išlyginti sielvarto raukšlėms. Ir šneka apie mirtį toli gražu nėra gyvenimo neigimas. (Alb. Bernotas)

Štai –
Be TAVĘS aš nieko negaliu.
Ir verkia vėl eilėraštis negimęs,
Kaip kūdikis, kurį slapčia nužudė
Dar įsčiose.

Bejėgė mano siela,
Kol nesušildai jos, kol
neišmaudai
Slaptinguos spinduliuos.
Neprišauktą eilutę
(ją kelyje sutikti dar viliuos)
Paversk, maldauju, baltu žiedu,
Kuriuo pavasaris, man
paskutinis,
Atsimerks.

Pokalbis su angelais

Miego angele,
prašau,
išskleisk sparnus.
Ryto angele,
ištarki man:
"Nubusk,
Dar nubusk".
Neskubėki,
angele dienos...

Vakaro šešėliuose
nesiblaškyk,
sužeistas,
bet gyvas
Rugiapjūtės angele.
Angele sutemusio dangaus,
vėjas lapkričio
jau bloškia tau į veidą
nepelnytą prakeiksmą.

Žiūrėk,
dar akimirką,
žiūrėk dar į mane,
paskutinės astros
baltas angele.

Dalia Duobaitė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kompozitorius Jonas Nabažas, išskirtinė asmenybė Lietuvos muzikiniame gyvenime, 2002 m. lapkričio 11 d. mirė eidamas 96-sius metus. J. Nabažas baigė pirmąją Kauno konservatorijos laidą 1933 m. – mokėsi pas kompozitorius Juozą Naujalį ir Juozą Gruodį, vėliau, 1937-39 m., tobulinosi Paryžiuje pas kompozitorę Nadią Boulanger. Sovietmečiu, kritikuotas dėl nenoro eiti į kompromisus su valdžia, ilgam laikui nutraukė savo sėkmingai pradėtą kūrybos kelią. Tik žymiai vėliau pradėjo vėl kurti. Daugiau kaip 50 metų (iki 1980 m.) J. Nabažas dėstė konservatorijoje teorines disciplinas, per tą laiką išleidęs ištisas muzikų kartas, kurie šiandien sėkmingai darbuojasi įvairiuose muzikos baruose. J. Nabažas yra kelių simfoninių kūrinių, dviejų styginių kvartetų, kitų kamerinių kompozicijų autorius, sukūrė nemažai vokalinės, chorinės muzikos, kūrinių fortepijonui. Pokario metais parašė monografinę apybraižą apie kompozitorių Juozą Gruodį, skyrių monografijai apie Juozą Tallat-Kelpšą, paskelbė nemažai straipsnių įvairiomis temomis. Kompozitorius J. Nabažas yra 1986 metų *Muzikos rudens* laureatas.

Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, diriguojamas Roberto Šerveniko, kartu su violončelininku Mstislav Rostropovič, 2002 m. spalio pabaigoje koncertavo Ispanijos Jaen miesto universiteto salėje. Koncertas įtrauktas į šio miesto rudens muzikos festivalio ciklą *Didieji orkestrai.* Orkestras atliko P. Čaikovskio Simfoniją Nr. 5 ir Antonin Dvoržak Koncertą violončelei ir orkestrui. Vėliau orkestras tęsė savo gastroles Ispanijoje koncertuodamas Madrido valstybinėje muzikos salėje, kur atliko Michail Glinkos operos *Ruslanas ir Liudmila* uvertiūrą, W. Walton Koncertą altui ir orkestrui ir P. Čaikovskio Simfoniją Nr. 6. Orkestrui dirigavo M. Rostropovič, alto partiją atliko Maksimas Vengerovas.

Eimunto Nekrošiaus režisuoto spektaklio *Metai* eskizai Portugalijos Porto mieste sukėlė portugalų publikos ovacijas. 2003 m. sausio 11 ir 12 dienomis Valstybiniame dramos teatre vaidintos spektaklio dalys *Pavasaris* ir *Ruduo* abu kartus sutraukė pilną salę žiūrovų ne tik iš Porto, bet ir iš sostinės Lisabonos bei kitų šalies miestų. Prieš eskizų rodymą Porto mieste aktoriai su E. Nekrošiumi 10 dienų repetavo ir portugalų publikai parodė savo kūrybinio proceso rezultatus, kuriais ypač domėjosi šalies teatrų profesionalai. Portugalų publikai buvo vaidinama lietuvių kalba, o į portugalų kalbą verčiama iš angliškojo poemos vertimo. Spektaklio scenografiją sukūrė režisieriaus sūnus Marius Nekrošius, kostiumus – E. Nekrošiaus žmona Nadežda Gultiajeva, muziką – kompozitorius Mindaugas Urbaitis. Spektaklyje vaidina „Meno forto" jaunieji aktoriai ir E. Nekrošiaus studijos mokiniai. Didelės apimties epinio spektaklio *Metai* pagal Kristijono Donelaičio poemą rėmėjai – Europos teatrų sąjunga, Porto bei Rusijos Sankt Peterburgo festivaliai, Vengrijos Budapešto *Spring Festival* ir Italijos *Teatro di Roma*. Spektaklio *Metai* premjerą Lietuvoje žiūrovai išvys kovo 7 dieną Valstybiniame dramos teatre Vilniuje. Budapešto *Spring Festival* spektaklį planuojama rodyti kovo viduryje, o Romoje – šių metų gruodį.

Jonas Aleksa nuo š.m. sausio 1 d. pradėjo eiti Lietuvos valstybinio operos ir baleto teatro vyriausio dirigento pareigas. Iki 2002 m. lapkričio šias pareigas ėjo Liutauras Balčiūnas. Jonas Aleksa Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre diriguoja nuo 1965 metų, kada jis parengė savo pirmąją premjerą, Carl Orff operą *Die Kluge*; 1975-1990 m. ir 1995-2000 m. jis buvo šio teatro vyriausiu dirigentu, 1995-1998 m. – teatro vadovu. 1990-1994 m. Slovakijos Bratislavoje dirbo Valstybinės operos vyriausiu dirigentu.

Lietuvos valstybinės filharmonijos kolektyvas – Čiurlionio styginių kvartetas – 2002 m. lapkritį buvo išvykęs į Švediją, kur didžiausiuose jos miestuose su švedų muzike Laura Stephenson (arfa) surengė dvylika koncertų. Išvyka buvo rengiama 2002-03 metų kultūrinio bendradarbiavimo programos *Lietuvos ir Švedijos muzikiniai ryšiai* rėmuose. Programos sutartį yra pasirašę Švedijos "Rikskoncerter" direktorius Bjorn W. Stalne ir Lietuvos valstybinės filharmonijos direktorius Egidijus Mikšys. Koncertuose Švedijoje, jų organizatorių pageidavimu, Čiurlionio kvartetas atliko Vakarų klasikų kūrinius, ir tik Stockholmo koncerte, skirtame diplomatiniam korpusui, valdžios atstovams ir kultūros veikėjams, kvartetas pristatė ir lietuvišką muziką, M. K. Čiurlionio *Kvartetą*, jau ne kartą skambėjusį užsienio koncertų salėse.

Juozo Bagdono, išeivijos dailininko, darbų paroda buvo atidaryta 2002 m. lapkritį Užsienio reikalų ministerijoje Vilniuje. J. Bagdonas po II Pasaulinio karo gyveno, dirbo ir kūrė Austrijoje, Kolumbijoje, JAV Niujorke. 1993 m. sugrįžo į Lietuvą ir apsigyveno gimtojoje Plungėje, kur jo pastangomis kunigaikščių Oginskių dvaro rūmuose buvo atidarytas Žemaičių dailės muziejus. Į Lietuvą J. Bagdonas atvežė apie 400 keramikos ir tapybos darbų, kurių yra įsigiję visi didieji Lietuvos muziejai, o daugiausia jų išstatyta Žemaičių dailės muziejuje. J. Bagdonas – abstrakcionistas. Abstrakciją jis apibūdina taip: "Įspūdis, pasąmonė ir emocinė jėga sudaro abstrakčios dailės kūrinio turinį."

Valstybinė Jono Basanavičiaus premija, skiriama kasmet už reikšmingiausius pastarųjų 5 metų Lietuvoje ar užsienyje gyvenančių lietuvių darbus, susijusius su etninės kultūros plėtojimu, puoselėjimu, ugdymu ir tyrinėjimu, 2002 metais paskirta dviems etnomuzikologams – Daivai Račiūnaitei-Vyčinienei ir Evaldui Vyčinui. D. Vyčinienė yra Lietuvos muzikos akademijos Etnomuzikologijos katedros docentė, Lietuvos kompozitorių sąjungos narė, vadovauja sutartinių atlikėjų grupei "Trys keturiose". Mokslinėje veikloje – tyrinėja ankstyvojo daugiabalsumo formas, vaikų folkloro metodiką; dalyvauja organizuojant tarptautinius folkloro festivalius *Skamba skamba kankliai, Baltica*, rengia TV ir radijo laidas, monografijas lietuvių ir anglų kalbomis apie sutartinių atlikimo tradicijas. E. Vyčinas yra Vilniaus folkloro ansamblių "Jievaras" ir "Visi" vadovas, dėsto Muzikos akademijos Etnomuzikologijos katedroje instrumentologijos ir neeuropinių muzikinių kultūrų kursus, vadovauja folkloro studijai. Šią 31,250 Lt premiją skiria Vyriausybė Kultūros ministerio teikimu, pritarus Lietuvos kultūros ir meno tarybai. **G.K.**

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Teresė Varnagirienė su jaunaisiais atžalyniečiais (dešinėje)

Atsiųsta paminėti

PENSININKAS, 7 ir 8/02, XVII metai. Redaktorius – Karolis Milkovaitis. Administratorė – Elena Sirutienė. Leidėjai – JAV Lietuvių bendruomenės socialinių reikalų taryba (2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA). Išeina 8 kartus per metus. Metinė prenumerata: JAV-se 15 dol., Kanadoje ir kitur – 25 JAV dol.

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.60%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.60%
5 metų term. indėlius	4.05%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%
5 metų GIC-met. palūk.	4.30%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.10%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.10%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.55%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	5.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	3.90%
2 metų	4.60%
3 metų	5.00%
4 metų	5.45%
5 metų	5.65%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.50%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

SKUBIAI PARDUODAMAS Jane ir Bloor rajonas. 7 kambarių namas, 4 miegami, garažas, arti prie požeminio. Prašo $399,900.

SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

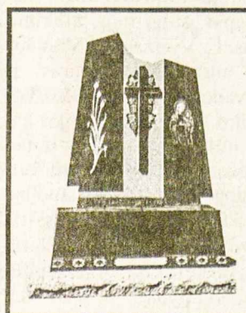

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off for 1 parcel $2.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Toronto "Šatrijos" tunto tuntininkė ps. Rūta Baltaduonytė-Lemon, "Rambyno" tunto t-kas s. Marius Rusinas ir skautų dr-vės draugininkas sk. vytis Morkus Sungaila skautiškų Kūčių metu 2002 m. gruodžio 15 d.
Nuotr. Irenos Meiklejohn

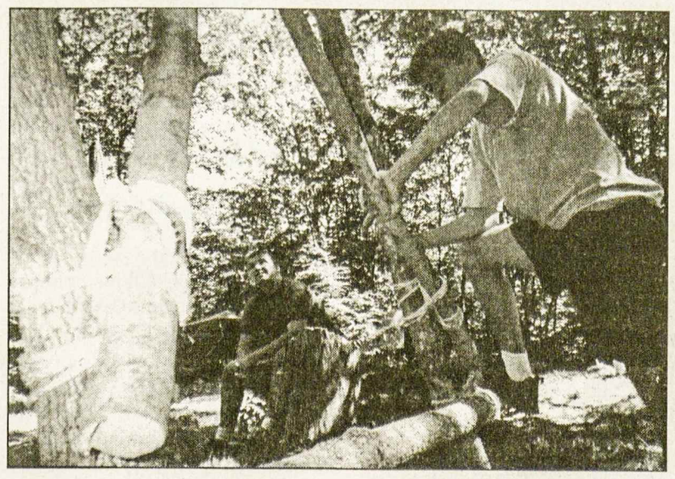

Skautų vadovai prit. sk. M. Turczyn ir sk. vytis J. Didžbalis padeda statyti bokštą "Romuvos" 40-mečio stovykloje **Nuotr. R. Otto**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

memnon (birželio 13 d. – rugpjūčio 29 d.), Jean Giraudoux (Phylis La Farge vertimas) drama *Electra* (nuo birželio 14 d. iki rugpjūčio 30 d.), Jean-Paul Sartre (Stuart Gilbert vertimas) filosofinė drama *The Flies* (birželio 15 d. – rugpjūčio 30 d.) ir Peter Hinton *The Swanne* trilogijos antroji dalis *Princess Charlotte (The Acts of Venus)* nuo rugpjūčio 29 d. iki rugsėjo 28 d.

Pinigų klastotės jau pasiekė ir mažesnės vertės Kanados dolerinius banknotus, kaip kad neseniai išleistus $10 ir $5 banknotus. Vienu metu klastoti $100 banknotai buvo taip paplitę Ontario provincijos pietvakarių dalyje, kad krautuvėse ir benzino stotelėse iš viso atsisakydavo priimti $100 banknotus. Pagaliau policija sugavo tų banknotų padirbėjus Belle River miestelyje netoli Windsor, Ontario. 2001 metais policija ir Kanados bankas surinko 129,000 klastočių apie $6 mln. vertės. Iš jų trečdalis buvo $10 banknotai. Per pirmuosius devynis 2002 m. mėnesius iš surinktų 154,000 klastočių $3.7 mln. vertės (kiekis didėjo, bendra vertė krito!) 55% banknotų buvo dešimtinės. Šių banknotų padirbėjus policija aptiko ir suėmė Ontario, Albertos ir Manitobos provincijose.

Kanados bankas šios augančios klastočių problemos akivaizdoje vistik tvirtina, kad kredito ir debito kortelių klastočių bei piktnaudžiavimo jomis problema yra žymiai didesnė. Pasak Kanados banko analisto J. MacKenzie, šiuo metu apyvartoje yra apie 1.4 bln. banknotų bendros $38.7 bln. vertės. Tikimybė rasti savo piniginėje klastotę yra 1 iš 10,000. Visgi, nors Kanados bankas ir stengiasi įvesti į banknotus įvairių sunkiai imituojamų apsaugos ženklų, pinigų padirbėjai irgi "tobulinasi" ir jų klastotės vis sunkiau atpažįstamos. 2001 m. sausį išleisti $10 ir 2002 m. kovo mėn. išleisti $5 banknotai su įvairiais apsaugos ženklais jau klastojami. Nauji $20, $50 ir $100 banknotai jau ruošiami spausdinimui ir 2004 m. bus išleisti į apyvartą. Ar ilgai jie išliks be klastočių, ateitis parodys.

Henry Botterell, ilgiausiai išgyvenęs Pirmojo pasaulinio karo veteranas, naikintuvo pilotas, mirė Sunnybrook ligoninėje Toronte, sulaukęs 106 metų amžiaus. Gimęs 1896 m. Otavoje, Botterell dirbo banko tarnautoju, kol 1916 m. įstojo į D. Britanijos laivyno aviacijos dalinį ir buvo išsiųstas į fronto zoną Prancūzijoje. Su savo *Sopwith Camel* kovos lėktuvu iki 1918 m. praleido 250 valandų oro užduotyse, buvo įsitraukęs į septynias tarplėktuvines kovas (*"dogfights"*) su vokiečių naikintuvais – "grįždavo su skylėtu nuo priešo kulkų lėktuvu, bet netrukus būdavo pasiruošęs vėl kilti į kovą". Jo laidotuvėse dalyvavo apie 550 vėlesnių karų veteranų ir šeimos nariai.

Toronto gatvės nėra saugios pėstiesiems. Praeitų metų statistika rodo, kad iš 97 žuvusių eismo nelaimėse 50 buvo pėstieji. Iš jų 15 žuvo eidami per šviesoforu aptarnaujamus skersgatvius. Apie 50% žuvusių buvo vyresnio amžiaus žmonės. Toronto policijos seržantas Ted Hotzhauser vadovauja naujai sudarytai policijos ir miesto transporto departamento narių bendrai komisijai, tiriančiai galimybes, kaip sumažinti eismo nelaimes, ypač pėsčiųjų perėjose. Specialiai pažymėtos pėsčiųjų perėjos, kurios kadaise (apie 1950 m.) buvo labai efektingos, padaugėjus automobilių ir pėsčiųjų skaičiui turėtų būti peržiūrėtos ir modernizuotos. Atrodo, kad pėsčiuosius reikėtų irgi iš pagrindų "perauklėti", kad būtų saugesni. T. Holtzhauser taip pat pabrėžė, kad dabar kasdien autovežimiai sužeidžia maždaug po 6 pėsčiuosius. Per metus sužeistųjų būna per 2,000.

Mel Lastman, "spalvingasis" Toronto burmistras, paskelbė, kad jis ateinančiuose burmistro rinkimuose nekandidatuos. Du kartus išrinktas praplėsto Toronto miesto (sujungus penkis savivaldybinius vienetus) burmistru, 69 metų amžiaus Mel Lastman buvo daug kartų ir pagirtas, ir kritikuojamas už savo išsišokimus bei elgesį, tačiau daugelis dabar pripažįsta, kad vargu ar kitas kas nors būtų geriau tvarkęs Torontą, ypač miesto praplėtimo laikotarpiu. Prieš tapdamas Toronto burmistru 1997 metais, Mel Lastman buvo net 25 metus North York (viena iš įjungtų į Torontą savivaldybių) burmistru. Jau atsirado visa eilė kandidatų į jo vietą, nors rinkimai vyks dar ne taip greitai. **G.K.**

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Sportas

KREPŠINIS: ŠALFASS-gos vyrų (35 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyks š.m. kovo 29-30 d.d. Hamiltone, Ont. Jas vykdys hamiltoniečių "Kovas". Registracija turi būti atlikta iki kovo 1 d. šiuo adresu: Viktoras Vinerskis, 120 High Ridge Ave., Stoney Creek, Ont. L8E 3Y9, Canada. Tel. 905-560-9189; E-paštas: vinerskis@sympatico.ca Smulkesnę informaciją gauna klubai. **ŠALTASS inf.**

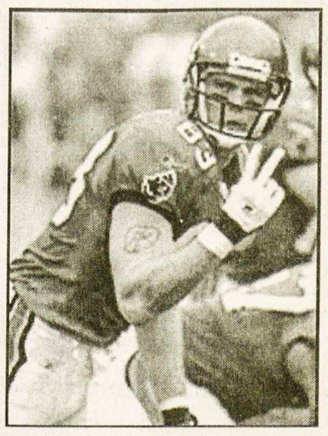

JOE JUREVIČIUS

Vytis ant rankos

Lietuvis futbolininkas Joe Jurevičius pateko į žurnalistų akiratį sausio pradžioje ir dar kartą "Superbowl" žaidynėse. Jis žaidžia "Tampa Bay Buccaneers" komandoje, laimėjusioje populiariąsias sausio 26 d. žaidynes, "wide receiver" pozicijoje. Jis, 6 pėdų, 5 in. ūgio, sveria 230 sv., pradėjo žaisti futbolą lankydamas Penn State universitetą, po to 4 metus žaidė "New York Giants" komandoje. Žurnalistai jį užklausė apie Vyčio ženklą, užtatuiruotą jam ant rankos (virš alkūnės). Jis atsakė, kad tai ne šeimos herbas, kaip jie pamanė, o Lietuvos simbolis. Jams šis ženklas primena iš kur jo šeima kilusi ir kiek jo tėvai dirbo, kad pasiektų, ką jie turi, ir kur jis yra šiandieną. Yra būdas prisiminti savo šeimą ir savo šaknis, sakė J. Jurevičius. **Inf.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Istambule (Turkija) vykusiose Europos krepšinio čempionato paskutinėse atrankos rungtynėse Lietuvos krepšinio rinktinė 102:99 įveikė Turkijos rinktinę ir išsikovojo teisę dalyvauti baigminėse Senojo kontinento pirmenybių varžybose rugsėjo mėn. Švedijoje.

ŽOLĖS RIEDULYS: Lietuvos jaunimo (iki 21 metų) merginų riedulio rinktinė Lenkijoje vykusiame Europos uždarų patalpų čempionate paskutinėse rungtynėse 8:5 įveikė šveicares ir laimėjo bronzos medalį. Prieš dvejus metus jos buvo laimėjusios aukso medalį.

AUTOMOBILIŲ LENKTYNĖS: Pirmąjį Lietuvos automobilių čempionatų užbėgimą – Visagino lenktynes – laimėjo S. Girdauskas su šturmanu A. Šošu. Antrąją vietą užėmė R. Lipeikis su R. Vaitkevičiumi, trečiąją – V. Pleskovas ir A. Mikeliūnas. Visi prizininkai lenktyniavo "Mitsubishi Lancer" automobiliais. Antrasis čempionato užbėgimas – Vilniaus lenktynės – vyks gegužės mėn.

ŽURNALAS: Lietuvos tautinis olimpinis komitetas (LTOK) nutarė pradėti leisti LTOK žurnalą *Olimpinė panorama,* kuris pasirodys kartą per metų ketvirtį. Žurnalo vyriausiuoju redaktoriumi paskirtas B. Čekanauskas, ir pirmasis jo numeris numatytas išleisti vasario mėn. pabaigoje.

ŠAŠKĖS: Lietuvos paprastųjų šaškių čempione septintą kartą per savo karjerą tapo šiaulietė S. Laurutienė. Sidabro medalis atiteko marijampolietei R. Navickaitei, bronzos – šiaulietei S. Kulakauskaitei. **V.P.**

Nori susirašinėti

Povilas Babravičius, gyvenantis Lietuvoje, norėtų elektroniniu paštu susirašinėti su vyresnio amžiaus Kanados lietuviais. Jo adresas: p.babravičius@post.skynet.lt

Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir *Tėviškės žiburiams.* Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.60% už 2 m. term.	indėlius
3.00% už 3 m. term.	indėlius
3.25% už 4 m. term.	indėlius
3.65% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.35% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.95% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	
3.10% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.60% už RRSP 3 m. term. ind.	
3.90% už RRSP 4 m. term. ind.	
4.20% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	3.90%
2 metų	4.60%
3 metų	5.00%
4 metų	5.20%
5 metų	5.45%
– su keičiamu nuošimčiu	4.50%

DUODAME

- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS *TŽ* FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

Astra Travel & Services Inc.
"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė
ASTRA Skupaitė-Tatarsky
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS
Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd.,
(on Royal York, North of Eglinton) Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Pačios žemiausios kainos į Vilnių, pradedant nuo $750, kelionių draudimai, organizuojamos grupės į šiltus kraštus.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.
Tel: 416 538-1748 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
Į LIETUVĄ – šiuo metu geriausios kainos:
iki 2003 m. kovo 31 – $835+mokesčiai
Pensininkams 60 metų ir vyresniems pritaikau 10% nuolaidą!
SKRYDŽIAI Į 2003 METŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR DAINŲ ŠVENTĘ:
Turiu vietų birželio 23/24 ir liepos 1/2 dienos skrydžiuose.
ATOSTOGOS ŠILTUOSE KRAŠTUOSE – visuomet su nuolaida!
MALDININKŲ KELIONĖS: Roma, Lurdas, Fatima, daugiau!
Balandžio 22 – 12 dienų, gegužės 17 –14 dienų
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena Travel
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Skaitytojai pasisako

"VOLUNGĖS" CHORAS

Ryšium su *TŽ* 2002 m. 51-52 nr. išspausdintu "Baltic Noël" aprašymu koncerto, kurį organizavo "Volungės" choras, verta atkreipti didesnį dėmesį į šį chorą.

Šiam koncertui buvo ruoštasi nuo ankstyvo rudens. Rinkdavomės repeticijoms pavargę po dienos darbų, "ruošdavom pamokas" namuose, bet tai darėme su entuziazmu mūsų širdyse ir protuose, suprasdami, kad koncertas bus neeilinis, jungiantis 4 Pabaltijo tautas. Tokio tipo koncerto Pabaltijo šalyse surengti nebūtų įmanoma. Be to, supratome, kad dainuosime reikliam klausytojui ir ne tik kalbančiam Pabaltijo kalbomis.

Po koncerto buvome nuoširdžiai sveikinami torontiečių – anglų, prancūzų, vokiečių, italų ir žinoma bičiulių lietuvių. Tai buvo tarsi balzamas mūsų sieloms. Reikia pajusti, kaip prieš koncertą iš susijaudinimo ir įtampos daužosi širdis, o po jo linksta keliai ir virpa kūnas. To niekada nepajus tas, kuris nesistengia atlikti kažką gražaus, kilnaus, gero…

Už patirtus įspūdžius esame be galo dėkingi "Volungės" vadovei Daliai Viskontienei, kuri yra ne tik savo darbo profesionalė – talentinga, reikli, bet ir puikus žmogus – visada juokaujanti, niekdada neparodanti susinervinimo dėl mūsų žioplumo ar nesugebėjimo. Nuoširdus Jums ačiū, miela Dalia.

O "Volungė" ateityje būtinai "giedos". Nesvarbu, kad turime problemų – jas išspręsime ir dar surengsime ne vieną koncertą, netikėtumu nustebindami klaustyojus. Gaila, kad *Tėviškės žiburiai* "nepastebėjo" praeitų metų balandžio mėn. "Volungės" surengtos vakaronės "Nuskink man žvaigždę nuo dangaus", kurią padėjo parengti ir ją vedė žymi Lietuvos tautosakininkė, Lietuvos Muzikos akademijos profesorė Zita Kelmickaitė, kaip "nepastebėjo" ir anksčiau surengtų koncertų. Galbūt jie yra reti, bet kokybiški savo turiniu ir atlikimu.

Taigi kviečiame visus, mėgstančius muziką ir dainą, jungtis į "Volungę". Ypač mums yra reikalingi vyrai. Jei jaučiate balsą, jei daina ar muzika yra Jūsų gyvenimo būdas ar pomėgis, jei norite pajusti žiūrovų aplodismentų saldumą, ateikite nenusivilsite. Choro "Volungė" repeticijos vyksta kiekvieną penktadienį, 7 val. vakaro, Toronto Prisikėlimo parapijos muzikos kambaryje.

Danguolė Lelienė,
Choro "Volungė" dalyvė,
Toronto, Ont.

TAUTOS FONDAS

Tėviškės žiburių nr. 48 (2751) 2002.XII.3, 5-ame psl. atspausdintas straipsnis *Amerikos pedagogų pagalba Lietuvai.*

Tai ilgokas R. Jonaitienės-Sakalaitės pasikalbėjimas su Irena Grabošaite-Ross, nauja A.P.P.L.E. vadove, kuri palietė tos organizacijos istoriją, darbus ir finansinę veiklą.

Į klausimą, kaip finansuojama A.P.P.L.E. veikla I. Grabošaitė-Ross atsakė: "Kanada turi CIDA federacinį šalpos šaltinį švietimo projektams užsienyje ir kitas profesines mokytojų sąjungas, kurios šelpia tokius užmojus. JAV-ose to nėra, bent A.P.P.L.E. atveju. Vienas iš pagrindinių A.P.P.L.E. šaltinių yra Amerikos lietuvių fondas. Jo įnašas tikrai svarus. Taip pat paskiri žmonės dosniai padeda aukomis. Aukų rinkimas yra nuolatinis šios organizacijos uždavinys. Be aukų A.P.P.L.E. negalėtų egzistuoti…"

Turiu atkreipti redakcijos ir skaitytojų dėmesį, kad A.P.P.L.E. veiklai Tautos fondas (Lithuanian National Foundation) iki šiol 1993-2002 yra davęs **122,500 US dolerių!** Tokios aukos nutylėjimas užgauna ne tik Tautos fondą, bet ir Tautos fondo aukotojus.

Su pagarba ir geriausiais linkėjimais –

Algis Vedeckas,
Tautos fondo valdybos
pirmininkas

P.S. Tautos fondą galima pasiekti adresu: 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Tel/fax (718) 277-0682. El paštas: tautfd@aol.com

A.a. VYTAUTAS VAIDOTAS

Iš *TŽ* 2002 m. 45 nr. sužinojau, kad 2002 m. spalio 26 d. Toronte mirė mano giminaitis Vytautas Vaidotas. Aš pagerbiau jį savo maldomis kaip didelį geradarį, rėmusį mus siuntiniais ir lėšomis. Pamenu sunkias 1990 m. Kalėdas. Pas mus buvo vargas – maisto kortelės, dideli nepritekliai. Velionis Vytautas visada per "Nord Express" atsiųsdavo 5-6 siuntas 25 kg svorio. Būdavo džiaugsmas visiems artimiesiems ir giminaičiams. Aš jį vadindavau "Santa Claus" iš šiaurės. Mano mažametė dukrelė net išsižiodavo nustebusi saldainių gausa ir pridėta prašyta dovana. Vytauto lėšomis dukra vėliau baigė Vilniaus universitetą ir gavo bakalaurės diplomą.

Zita Stražinskienė-Rindzevičiūtė,
Kaunas

Lietuvos karių teatro nariai 1925 metais Kaune su savo vadovu-steigėju pulk. Vladu Braziulevičiumi (viduryje su karininko uniforma)

Kaip gimė Karių teatras

LEONAS CIUNIS

Šis pasakojimas sugrąžins mus į praeito šimtmečio pradžią, kai vos paskelbusi nepriklausomybę jauna Lietuvos valstybė sunkiai, bet ryžtingai gynė savo laisvę, kovodama su įsibrovusiais bolševikais ir bermontininkais.

Kaip ir daugelis grįžtančių iš Rusijos karininkų, 1919 m. spalio 24 d. į Lietuvos kariuomenės gretas savanoriu stojo neseniai baigęs Petrapilio Vladimiro karo mokyklą kariškis Vladas Braziulevičius (nuo 1939 m. – Braziulis. 1894.XII.20 – 1972.III.2), ištrūkęs iš porevoliucinės Rusijos sumaišties. Jis paskiriamas jaunesniuoju karininku į Kauno miesto ir apskrities komendatūrą.

Karinė vadovybė, įvertinusi jo išsilavinimą (prieš stojimą į karo mokyklą studijavo romanistiką ir germanistiką Petrapilio universitete) paveda jam vadovauti Kauno įgulos kareivių klubui – vieninteliam to meto karių kultūros židiniui.

Kareivių klubas buvo įsikūręs Maironio gatvėje (vėliau ten įsikūrė Kauno konservatorija) ir turėjo nedidelę sceną su 250 vietų žiūrovų sale. Tai buvo vienintelė salė to meto Kaune, kur galėjo vykti vieši vakarai, koncertai.

Karių klube pastoviai vaidindavo ir pajėgiausia tuo metu Kastanto Glinskio vadovaujama Vilniaus teatro studija, kurios aktyviu dalyviu dar nuo Petrapilio laikų buvo ir pats Vladas Braziulevičius. Švietimo ministerijos remiama, K. Glinskio studija vaidino plačiajai visuomenei ir retsykiais kariams.

Šį retą dvasinį peną kariams labai vertino tuometinė karo vadovybė. Nors vyko sunkios kovos, kariuomenei trūko ginklų ir aprangos, tačiau karinė vadovybė nemažino savo dėmesio ir savanorių švietimui bei auklėjimui. Juo labiau, kad priešai nesnaudė. Beraščius kareivius bandė patraukti į savo pusę bolševikų bei lenkų agitatoriai.

Į gen. štabo literatūros skyrių pakviečiama dirbti rašytoja Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė, kuri važinėja į pafrontę ir savo širdingais pašnekesiais kelia išeinančių į kautynes kareivėlių dvasią. Vladas Braziulevičius savo prisiminimuose geru žodžiu atsiliepia apie karo mokslo skyriaus karių mokymo vedėją pulkininką leitenantą, vėliau profesorių Vaclovą Biržišką, kurį vertina kaip "išsamų patarėją ir tarpininką santykiuose su vyresnybe ar su kariuomenės dalimis (Čikaga *Karys* 1965 m. nr. 2).

Man atrodo, jog Vaclovas Biržiška ir buvo svarbiausias iš tų įtakingų asmenų (apie tai irgi prisimena atsiminimuose V. Braziulevičius), kurie padėjo apsispręsti V. Braziulevičiui imtis naujo žygio: 1919 m. gruodžio 18 d. kapitonas (laipsnis buvo suteiktas prieš porą dienų) Vladas Braziulevičius įsteigia Karių dramos mėgėjų kuopelę. Vėliau savo atsiminimuose jis rašė: "Jūsų nuolankusis tarnas, tuomet kapitonas, – kad ir turėdamas devynias galybes darbo kariuomenėje… išdrįso rizikuoti kuopelei vadovauti, mokyti, režisuoti, diriguoti, o vėliau dar ir vaidinti, ir deklamuoti, ir dainuoti, ir akompanuoti, ir šokti. Užsidegimas ir kariškas ryžtas nepripažinti jokių kliūčių įkaitino, lyg varu varė šitaip apsispręsti ir apsiimti". Kuopelės pradžią sudarė to paties klubo dalyviai ir Kauno įguloje atrasti mėgėjai. (Čikaga *Karys* 1965 m. nr. 2).

1920 m. balandžio 6 d. tame klube buvo parodyta pirmoji premjera – M. Baluckio 2 v. komedija (J. Jaunučio – Strazdo versta) *Vyro ieškojimas.* Šiuo nepretenzingu veikalėliu ir gimė Karių teatras, pradėjęs 20 metų trukusią epopėją, kurią rūpestingai aprašinėjo (ypač pirmąjį veiklos dešimtmetį) dienraštis *Lietuva, Karys, Kardas, Mūsų žinynas, Krivulė, Rytas, Meno kultūra* ir kt.

Nepaisant didelio užimtumo karinėse pareigose ir greito kilimo kariniais laiptais (1922 m. – majoras, 1925 m. pulkininkas leitenantas, 1929 m. – pulkininkas) Vladas Braziulevičius, be kitų įvairių pareigų, dar atrasdavo laiko ir energijos Karių teatro veiklai. Per dvidešimt metų pastatė 79 veikalus, suvaidino 544 spektaklius, surengė 166 koncertus. Taigi, skaičiuojant vidutiniškai per tą laiką – kas trys mėnesiai pasirodydavo naujas spektaklis!..

1921, 1922 m. vaidino pafrontės kariams, vėliau – lankė Lietuvos karines įgulas ir vaidino plačiajai visuomenei. Vaidino komedijas, vodevilius (S. Čiurlionienės *Kuprotas oželis,* A. Čechovo *Meška*), dramas (Gaigalo *Laisvės kovotojai,* A. Ostrovskio *Pelninga vieta*), operetes (Miko Petrausko *Consilium facultatis, Užburtas kunigaikštis*).

Pažymėtinos 1927 m. su Gabijos choru pastatytos K. Strazdo *Lietuviškos vestuvės* ir ypač 1930 Vytauto Didžiojo metais Palangoje prie Birutės kalno Mykolaičio-Putino misterija *Motina vaidilutė,* kurioje dalyvavo ir Valstybės teatro aktoriai. Iš viso su kariuomene ir statistais "scenoje" dalyvavo apie 900 asmenų. Žiūrovų vien su bilietais atvyko per 6000.

Vladas Braziulevičius prisimena: "Kai kurių žiūrovų nuomone, kulminacinis misterijos taškas bus buvęs šūkis – Mes valdysime pasaulį! (Scenos viršūnėje A. Kupstas – Vytautas). Tikrai tai buvo nepaprasto kilnumo metai. Tauta, atstačiusi savo laisvoje dabartyje didingą praeitį, džiūgavo ir tikėjo savo šviesia ateitimi" (Čikaga *Karys* 1965 m. nr. 4).

1926 m. V. Braziulevičius ir jo Karių teatro trupė buvo pirmieji, kurie eksperimentavo ir vaidino tik ką įsikūrusiame Kauno radiofone. 1927-1930 m. Vladas Braziulevičius kūrė (kaip autorius ir režisierius) pirmą Lietuvoje kino filmą *Mūsų kareivis.* Operatorius – Dunajevas. Lėšos – Krašto apsaugos ministerijos.

"Tikslas buvo pavaizduoti visa, kas įmanoma, iš kario tarnybos visose ginklo rūšyse. Ekrane taip pat perteikta miestų ir kaimų vaizdai, gamta, kario tarnyba, naujokų apmokymas, rikiuotė, šaudyba, žygiai, manevrai, paradai, šaulių bei skautų santykiai su kariuomene, šnipų veikla ir kitkas". (Čikaga *Karys* 1965 m. nr. 4).

1940 m. birželio mėn. rusams okupavus Lietuvą pulk. Vladas Braziulis buvo suimtas ir laikomas sunkiųjų darbų kalėjime. 1941 m. birželio 22 d. išsiveržė į laisvę. Vokiečiams pralaimint karą, 1944 m. pasitraukė su šeima į Vokietiją, 1949 m. emigravo į JAV. Įsitraukė į lietuvių visuomeninę veiklą. Įsteigė dramos studiją, aktyviai veikė Lietuvių bendruomenėje, buvo SLA 136 kp. pirmininkas, LVS Klyvlando skyriuje 1971 m. išrinktas skyriaus garbės nariu.

Vladas Braziulis mirė 1972 m. kovo 2 d. Klyvlande.

Šiuo metu gyvena Vlado Braziulio artimieji: dukros Elena Braziulevičiūtė-Stepaitienė su šeima Toronte, Laima Jarašiūnienė su šeima – St. Monica, Kalifornijoje, Regina Nasvytienė su šeima – Klyvlande. Vlado Braziulevičiaus anūkė Vilija Nasvytytė-Klimienė gyvena Lyndhurst, OH, JAV.

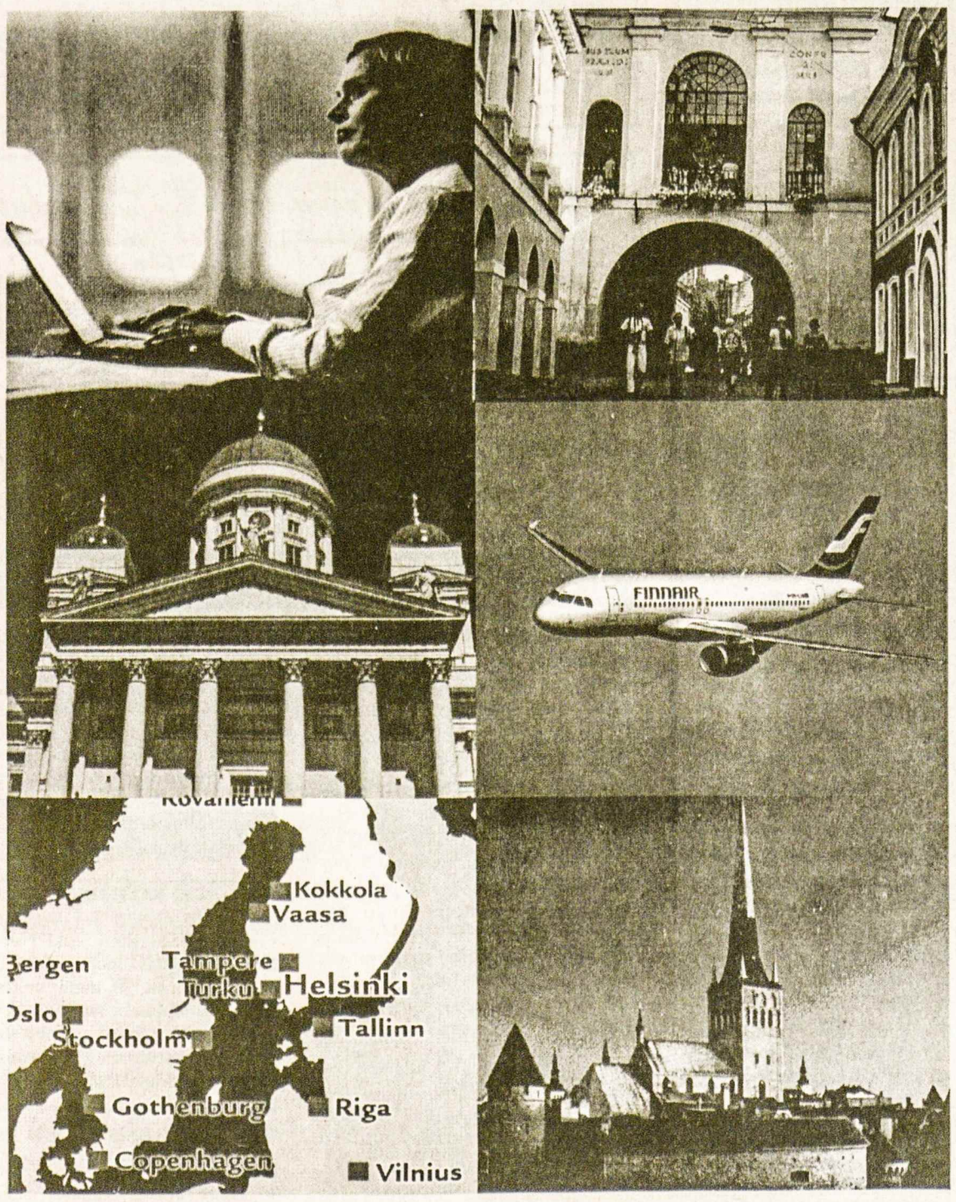

SUMMER FLIGHTS ON SALE NOW

Our direct summer flights are on-sale NOW! Fly non-stop from Toronto to the coolest places on earth starting June 17 until September 9. Book early and take advantage of our advance seat sales. In addition to our daily flights via New York, Finnair has added daily British Airways codeshare flights to Helsinki from Vancouver, Montreal and Toronto. Getting to Northern Europe has never been simpler. Contact your consolidator or travel agent about Finnair's extensive network, or Finnair at:

416 222 0740 or 1 800 461 8651
www.finnair.com

FINNAIR

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

RE/MAX JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP

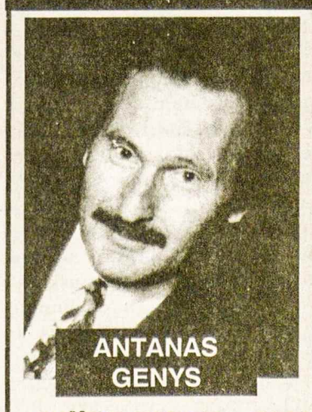

PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – $45.00,
rėmėjo – $55.00, garbės – $65.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – $35.00
(JAV-se amerikietiškais doleriais)

Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada

Tinklapio adresas: www.tzib.com
El. paštas: tevzib@pathcom.com
Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 290-9802

Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
siunčiami nemokamai šešias savaites

TORONTO

Anapilio žinios

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių. Pamokas veda Janina Dzemionienė.

– Parapijos metinis susirinkimas bus vasario 9, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių parapijos salėje.

– Pakvitavimai atleidimui nuo valstybinių mokesčių (Income Tax) bus dalinami parapijos salėje ateinantį sekmadienį. Neatsiėmusiems pakvitavimai vėliau bus išsiuntinėjami paštu.

– Mišios vasario 2, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Aleksandrą Valeškas; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Stepą Ignatavičių; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje vasario 1, šeštadienį, 3 v.p.p. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos 9.30 v. ryto su Šv. Komunija.

– Sekmadienio tikybos pamokos bus pamaldų metu: vasario 2 ir 23; kovo 2 ir 23; balandžio 6 ir 27; gegužės 11 ir 25.

– Visuotinis parapijos susirinkimas numatytas vasario 23 d. po pamaldų Lietuvių Namų patalpose.

– Ekumeninės pamaldos: Prisikėlimo parapijos šventovėje trečiadienį, vasario 26, 7 v.v. ir Išganytojo parapijos šventovėje sekmadienį, kovo 9 d., 9.30 v. ryto.

Muziejaus-archyvo žinios

– Primename gimnazistams, kad padėdami muziejuje ruošti parodas arba atlikdami muziejaus-archyvo raštines darbus jie gali įsigyti naudingos darbo patirties ir išpildyt visuomeninės tarnybos reikalavimus ("community service hours") Kanados gimnazijose. Norintys padėti prašomi skamtinti 905 566-8755 ir palikti įrašą.

Maironio mokyklos žinios

– Maloniai kviečiame tėvelius vasario 1 d. atvykti į mokyklą pasiimti pažymėjimų ir pasikalbėti su mokytojais. Tėvelių lauksime nuo 9.30 v.r. iki 11.30 v.r.

– Sausio 25 d. Daina ir Romas Puteriai darė visų mokytojų ir mokinių nuotraukas, kurios bus panaudotos mokyklos metraštyje.

– Kazimieras Senda sutvarkė neveikiančius kompiuterius ir į juos įdėjo programas bei lietuvišką raidyną.

– Kovo 8 ir 15 d.d. pamokų nebus – pavasario pertrauka. **Živilė**

Lietuvių Namų žinios

– Sausio 28 d. Lietuvių Namų svetainėje su atvykusiais pietauti svečiais supažindino J. V. Šimkus. Svečių knygoje pasirašė Lietuvos gen. prokuroro pavaduotojas G. Jasaitis, Lietuvos policijos komisarai – V. Serapinas ir R. Skibarka; J. Prue iš Vankuverio, BC ir A. Malinauskas iš Oakville, Ont.

– LN valdybos posėdis – sausio 30, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų "Seklyčioje".

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima papietauti ir pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

– Vasario 2 d. įvyks LN vyrų būrelio posėdis. Bus aptariami metinio susirinkimo ir ateinančio renginio reikalai. Negalintieji dalyvauti prašomi pranešti T. Stanuliui tel. 416 879-4937.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai $1000 aukojo R. M. Radžiūnai. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pirmajai Komunijai besiruošiančių vaikų tėvų susirinkimas – vasario 2 d. po 10.30 val. Mišių parapijos salėje.

– Mūsų mirusieji: a.a. Albertas Čižikas, 77 m., palaidotas sausio 22 d.; a.a. Anelė Vekterienė, 91 m., palaidota sausio 22 d. Paliko dukrą Aidą ir sūnų Vainutį su šeima bei vaikaitę Kristiną.

– Sekmadienį, 10.30 v.r. Mišiose dalyvavo Lietuvos generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis, vyr. komisaras Raimondas Skibarka ir komisaras Valdas Serapinas. Jie yra Toronto policijos pakviesti tęsti "Community Policing" projektą, kurį finansuoja Kanados valdžia.

– "Kretingos" stovyklavietėj, Vasagoje, šią vasarą jaunimas stovyklaus šia tvarka: nuo liepos 13 iki 26 d. lietuviškai nekalbantys lietuvių kilmės vaikai; nuo liepos 27 d. iki rugpjūčio 9 d. lietuviškai kalbantys vaikai. Jaunų šeimų stovykla vyks rugpjūčio 10-16 d.d. Stovyklavimo laikas pakeistas dėl Lietuvoje vykstančios Dainų, šokių ir sporto šventės bei įvairių suvažiavimų.

– Parapijos choro 50-mečio paminėjimas įvyks gegužės 24 d. Programoje: choro koncertas ir priėmimas parapijos salėj. Visi buvę choristai yra prašomi susisiekti su choro vadove D. Viskontiene, kad ruošiant choro veiklos lankstinuką nė vienas nebūtų per klaidą praleistas ar užmirštas. Ryšium su parapijos ir choro 50-mečio įvykiais, ieškome parapijos švenčių ir kultūrinių parapijos įvykių spausdintų programų ir nuotraukų. Tokią medžiagą labai prašom atnešti į parapijos raštinę, pažymint savo pavardę ir telefoną, kad būtų galima grąžinti.

– Mišios sekmadienį, vasario 2: 8 v.r. už a.a. Vladą Sadauskienę; 9.15 v.r. už a.a. Genovaitę Sodomienę; 10.30 v.r. už a.a. Liudą Vyšniauską (4 m. mir.), už a.a. Stefą, Apolinarą ir Staselę Sakevičius, už a.a. Jurgį Stankaitį; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

KLB Toronto apylinkės valdyba Prisikėlimo parapijos patalpose sausio 26 d., 7 v.v. surengė priėmimą Lietuvos/Kanados policijos projekto pareigūnams, atvykusiems į Torontą sausio 21 d. CIDA finansuojamo projekto tolesniam vykdymui taip pat yra atvykęs koordinatorius Ted Price, kuris susirinkusiems padėkojo ir priminė apie projekto pradžią. Vėliau šį mėnesį atvyks dar daugiau policijos pareigūnų, o dabar susipažins su vietinėmis teisėsaugos institucijomis Lietuvos policijos mokymo centro viršininkas vyr. komisaras Raimundas Skibarka ir profesinio ugdymo skyriaus vadovas, komisaras Valdas Serapinas. Su jais yra atvykęs Lietuvos generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis. Visi trys svečiai tarė žodį apie savo veiklą, juos sveikino generalinis garbės konsulas Haris Lapas ir KLB Toronto apylinkės pirmininkė Danutė Garbaliauskienė, KLB krašto valdybos pirmininkė Rūta Žilinskienė taip pat viešnagės atminimui jiems įteikė KLB žinynus ir ženkliukus. Vakaro programai vadovavo Toronto policijos serž. Juozas Gataveckas. Priėmime dalyvavo apie 30 lietuvių torontiečių, vienu ar kitu būdu prisidėjusių prie projekto įgyvendinimo.

Dail. Jono Stonkaus stiklo kūrinių paroda "Arcadian Lights" vyksta Canadian Clay & Glass galerijoje Waterloo, Ontario (25 Caroline St. N.) nuo š. m. sausio 11 iki gegužės 11 d.

Svečiai iš Lietuvos, atvykę Kanados-Lietuvos programos vykdymui, sausio 26 d. lankėsi Toronto Prisikėlimo parapijoje. Iš k. – Policijos mokymo centro viršininkas, komisaras Raimundas Skibarka, Lietuvos policijos profesinio ugdymo skyriaus vadovas, vyr. komisaras Valdas Serapinas, generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis Nuotr. Alg. Vaičiūno

Toronto "Volungės choras vakaronės "Nuskink man žvaigždę nuo dangaus" metu, vad. muz. DALIA VISKONTIENĖ

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 85-asis

MINĖJIMAS

įvyks š.m. vasario 16, sekmadienį, 4 v.p.p.

ANAPILIO SALĖJE

(2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.)

MINĖJIMO PASKAITININKĖ:

Lietuvos ambasadorė Kanadai SIGUTĖ JAKŠTONYTĖ.

MINĖJIMO KONCERTE ***dalyvaus pianistės L. PAULAUSKAITĖ ir I. BERESNEVIČIENĖ, Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras" bei Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai".*** *Kaip ir praėjusiais metais, šis renginys vyks visiems žiūrovams sėdint prie stalų. Po koncerto visi bus pavaišinti šaltais užkandžiais ir vynu.*

KLB Toronto apylinkės valdyba

KLB žinios

– KLB valdyba tarybos nariams ir apylinkių pirmininkams išsiuntinėjo bendraraštį (2003.I.3), kuriame primenama, kad PLB seimas vyks Lietuvos seimo rūmuose š.m. liepos 7 – 11 d.d. Kanados lietuvių bendruomenei (KLB) seime skirta 10 atstovų, neįskaitant KLB valdybos pirmininkės ir KLJS-gos pirmininko. Kiekviena apylinkė renka tik vieną atstovą. Kadangi KLB sudaro 16 apylinkių, gali būti išrinkta daugiau negu 10 atstovų. Tuo atveju KLB krašto valdybos posėdžio metu 10 atstovų, skirtų PLB seimui būtų atrinkta burtų keliu; kiti galėtų į seimą vykti be balsavimo teisės. Pirmenama, kad PLB seimo narys turi pats apsimokėti visas su PLB seimo susijusias išlaidas (apie 2,000 Kanados dolerių, neskaitant registracijos mokesčio). Registracijos mokestis 150 dol. kartu su išrinktojo atstovo adresu, telefono nr. ar E-pašto adresu turi KLB raštinę pasiekti iki š.m. kovo 31 d. **Inf.**

Trečioji šventė

Įspūdingi trečiosios Pasaulio lietuvių dainų šventės renginiai šių metų vasarą Vilniuje prasidės birželio 30 dieną su įvairiais Kultūros savaitės renginiais ir tęsis iki Dainų šventės uždarymo ir Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejaus minėjimo liepos 6 dieną. Ta proga vyks parodos, koncertai, tautinių šokių programos ir didžioji Dainų šventė Vingio parke. Dalyvaus lietuvių dainų ir šokių grupės iš daugelio pasaulio kraštų. Ypatingo paminėjimo verta Folkloro diena Sereikiškių parke ir pilių teritorijoje. Čia aukštų medžių pavėsyje linksmins ir linksminsis visų Lietuvos etnografinių rajonų ansambliai. Tai skripkutėmis, armonikomis, dūdelėmis grojantys, dainuojantys ir šokantys kaimų seneliai, močiutės, vaikai ir vaikaičiai. Kiekviena apylinkė, pasipuošusi savitu savo tautinių drabužių stiliumi, šios Šventės proga demonstruoja savo tradicinių amatų meistrų darbus, vaišina savo valgiais ir gėrimais, prekiauja savo rankdarbiais ir traukia praeinančius į bendrą būrį šokti ar dainuoti. Tikrai linksma matyti ir mažą vaikelį, ir žilą senelį kartu linksmai trepsinčius, bei su jais pabendrauti. Čia akivaizdus tikrasis lietuviškas draugiškumas ir nuoširdumas. Tik fotografui bėda – nufotografuoti labai sunku, nes bematant šokėjų ratas pradeda suktis aplink jį. Įspūdis nepamirštamas! **L.Ž.**

Toronto vyrų choras "ARAS"

maloniai kviečia visus rėmėjus ir muzikos mėgėjus atsilankyti į 25 metų veiklos minėjimo

KONCERTĄ

2003 m. vasario 2, sekmadienį, 3 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St.W.

Bilietai bus gaunami prie įėjimo į salę

Maloniai kviečiame dalyvauti

VALENTINO DIENOS PROGA ŠVENTINIAME POBŪVYJE

2003 m. vasario 15, šeštadienį

Renginio pradžia 7 v.v., baras veiks nuo 6 v.v.

Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W.

Koncertinę programą atliks *pirmą kartą Lietuvių Namuose pasirodanti muzikos-poezijos grupė "Viltis",vad. V. Ramanausko.*

Šokiams gros *"MAJOR MUSIC" vad. V. Ramanausko.*

Karšta vakarienė su vynu, išradinga loterija, veiks baras.

Bilietai – $30 asmeniui. Perkant visą stalą (10 vietų) vienas bilietas nemokamai. Bilietai gaunami LN raštinėje tel. **416 532-3311**, abiejose parapijose ir Lietuvių Namuose sekmadieniais.

Pobūvį rengia Lietuvių klubas "Santaka"

Medžiotojų ir žūklautojų klubo **"TAURAS"**

50 metų jubiliejinis

BALIUS

Žvėrienos vakarienė su vynu ir loterija. Programoje vyrų choras "ARAS", muzika V. POVILONIO.

Pakvietimai: J. Šimkus tel. **416 231-9425**, LN sekmadienio popietėse, pas narius ir prie įėjimo. Kaina $25.

2003 m. vasario 22, šeštadienį, 6 val. vak., Toronto Lietuvių Namuose (1573 Bloor St.W.)

A. a. Broniaus Staškevičiaus atminimui pagerbti, reikšdami nuoširdžią užuojautą Valei Baliūnienei ir jos šeimai, giminėms bei visiems artimiesiems, O. ir V. Narušiai su šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

Vaikučių savaitraščiui *Kregždutė* $100 aukojo A. V. Stanevičiai.

Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai" nuoširdžiai dėkoja Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūriui už $100 auką.

Eric Petrus iš Wasaga Beach, ON, atsiuntė $50 auką *Tremtinių grįžimo fondui* paremti. Dėkinga –

KLKM dr-jos centro valdyba

Lietuvos Vietinės rinktinės 1944 m. žuvusių savanorių palaikų pervežimui iš Ašmenos į Lietuvą $150 aukojo Viktoras Starkus. Čekius rašyti KLB vardu pažymint (L.V.R.); sąskaitos nr. 14143 "Paramoje", adresas – 2975 Bloor St. W., Toronto, ON, M8X 1C8. **F.M.**

A. a. Auksuoliui Valiūnui mirus, reikšdamas nuoširdžią užuojautą jo tėvams Genutei ir Algiui Valiūnams, sesutei Snaigei Šileikienei su šeima, Stasys Valickis *Tėviškės žiburiams* aukojo $40.

A. a. Anelei Vekterienei mirus, draugai, užjausdami dukrą Aidą, sūnų Vainutį (Wayne), dukraitę Kristiną ir visus artimuosius, *Vėžiu ir džiova sergantiems* vaikučiams bei tremtiniams Lietuvoje aukojo: $50 – A. Mašalas; $25 – B. T. Stanuliai; $20 – A. Puterienė, R. Žiogarys, K. Žutautienė. **M.P.**

REIKALINGA namų valytoja 1 dienai per savaitę Mississaugoje. Skambinti tel. 905 281-3591.

IŠNUOMOJAMAS High Park rajone 3 kambarių butas su vonia ir virtuve. Skambinti tel. 416 532-5370.

IEŠKOME MOTERS, kuri gyventų kartu, atliktų namų ruošą ir prižiūrėtų du mokyklinio amžiaus vaikus. Skambinti tel. 416 704-4858.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

MONTREALQUE

Vasario 16-toji bus švenčiama vasario 16, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos vyks Aušros Vartų parapijos šventovėje 11 val. ryto. Po to – minėjimas parapijos salėje. Kalbės *Tėviškės žiburių* redaktorė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Meninę programos dalį atliks parapijos vyrų oktetas, vad. Aleksandro Stankevičiaus. Visi kviečiami dalyvauti.

Po a.a. Broniaus Staškevičiaus laidotuvių vienam mėnesiui praėjus, pagal lietuvišką tradiciją, yra rengiamas "keturnedėlis". Vasario 9, sekmadienį, parapijos salėje bus prisimintas velionis. Mišios 11 val. ryto bus aukojamos "Rūtos" klubo intencija. Po Mišių visi kviečiami į salę, kur bus paruoštos vaišės.

Metinis "Rūtos" klubo susirinkimas įvyko sausio 29 d. AV parapijos salėje. Klubo suruošti "Kugelio pietūs" po Mišių sausio 26 d. sutraukė nemažą būrį tautiečių, kuriems vėl buvo gera proga pabendrauti. **AV inf.**

L. Stankevičius parūpina bilietus norintiems skristi į Lietuvą birželio mėnesį už $1,140, plius mokesčiai su čekų oro linija iš Montrealio ir pirmadieniais iš Toronto 6.35 val.vak. Norintys daugiau informacijų prašomi skambinti tel. 450 669-8834 arba rašyti elektroniniu paštu: liudas@sympatico.ca **L.S.**

Nijolė Bagdžiūnienė ir šiemet išsiuntė pagal Kanados pašto projektą atsakymus vaikams, kurie rašė laiškus Kalėdų seneliui. Ji atsakė į 3,100 laiškų. Kiekvienas laiškas buvo perskaitytas ir pagal galimybę buvo įdėta į laišką pašto ženkliukai, lipinukai ir atvirukai. Įdomu, kad šio projekto pradžioje, maždaug prieš 7 metus, vaikai daugiausia prašydavo saldainių, o dabar prašo nešiojamo telefono ar ir – kompiuterio... **Kor.**

Lietuvos karininkai, baigę prancūzų arba anglų kalbos kursus "Canadian Forces Language School", St-Jean-sur-Richelieu skyriuje, Kvebeko provincijoje. Tai ligšiol didžiausia lietuvių delegacija, buvusi šioje mokykloje. Pirmoje eilėje (iš k.) – mjr. Viktoras Liepinš, plk.-leitenantas Gediminas Grina (gynybos atašė Kanadai ir JAV), kpt. Romualdas Moldaris, viršila Gediminas Indrašius, mjr. Valdemaras Rupšys. Antroje eilėje – kpt. Gytautas Čepukas, dėstytojas Arūnas Staškevičius, mjr. Alvidas Brazlauskas, vyr. leitenantas Andrius Širvys, mjr. Eugenijus Karpas, vyr. seržantas Marius Navikas

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS ***Montrealio lietuvių kredito unija***

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

Kanados Lietuvių Fondas

Lithuanian Canadian Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis

Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.

Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Laisvosios Europos radijo laidas į Lietuvą, Latviją ir Estiją ketinama nutraukti, nes 2004 m. JAV administracijos biudžete šioms laidoms nebebus skiriama lėšų. O apklausų duomenys rodo, kad beveik pusė milijono lietuvių klausosi LER lietuviškų laidų, transliuojamų septynis kartus per dieną. Šios laidos per metus kainuoja vos milijoną dolerių. Jeigu Baltieji rūmai pateiks ir Kongresas pritars šiam biudžeto projektui, LER laidos Baltijos valstybėse bus nutrauktos šių metų birželio mėnesį. Prezidentas Valdas Adamkus jau kreipėsi į JAV prezidentą G.W. Bush prašydamas nenutraukti paramos šioms laidoms. Siekdami to, Amerikos lietuviai ir visi, kam rūpi ši padėtis raginami kreiptis į Baltuosius rūmus. Komentarai priimami telefonu 202-456-1111, faksu 202-456-5461 arba elektroniniu paštu *president@whitehouse.gov*. Prašymas būtų "to restore funding for the Lithuanian service of Radio Free Europe". Taip pat svarbu rašyti arba skambinti Bill Young, Chair of the House Appropriations Committee, 2407 Rayburn House Office Building, Washington, DC 20515-0910, tel. 202-225-5961.

• Ar jau parėmei Kanados lietuvių muziejų-archyvą?

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

IEŠKOME MOTERS, kuri laikinai galėtų atvykti 3-4 kartus per savaitę į "Sheridan Villa Nursing Home" Mississaugoje po 2 valandas pabūti su 98 metų moterim. Taip pat vėliau reikalinga prižiūrėti tą pačią moterį mūsų namuose, gyvenant kartu Mississaugoje. Skambinti Alytei 905 823-0408.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122